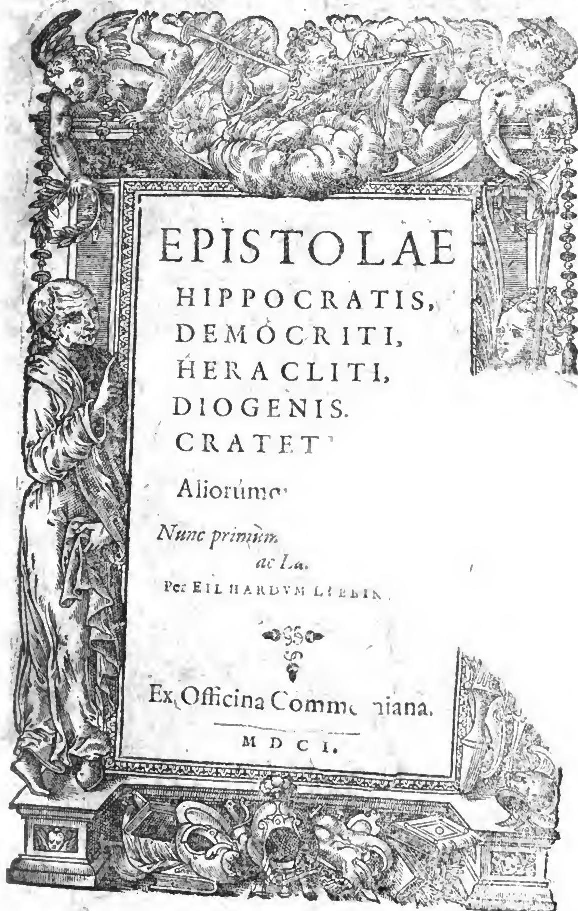

EPISTOLAE HIPPOCRATIS, DEMOCRITI, HERACLITI, DIOGENIS. CRATET

Aliorúmq

Nunc primum

ac La.

Per EILHARDVM LVBIN.

Ex Officina Commeliniana.

M D C I.

ILLVSTRISSIMO ET GENEROSISSIMO PRINCIPI AC DOMINO,

Dn. VDALRICO DVCI MEGAPOLITANO, PRINCIPI VANDALORVM, COMITI SVERINENSI, Domino Rostochii & Stargardiæ, Domino meo clementissimo.

Apiens quidam, Illustrissime Princeps, interrogatus, quid caussæ esset, quod nobilissimum illud animal HOMO *tot calamitatibus ac ærumnis exponeretur: Iure id fieri, respondit, quod homo nihil cum sit, maximis tamen rebus implicetur. Cùm enim, teste Aristotele, homo sit Imbecillitatis exemplum, temporis spolium, fortunæ lusus, inconstantiæ imago, invidiæ & calamitatis trutina, reliquum verò pituita & bilis; Et iuxta Euripidem*

--Πνεῦμα καὶ σκιὰ μόνον

 Imm

Immo verò vt Aeschilus

-πιςὸν ὀδὲν μᾶλλον ἢ καὶ πυρὸς σκιά.

Alium enim pilus cum lacte epotus strangulauit; alius acino vuæ deglutito suffocatus interijt; nec defuit quem stiria de tecto decidens exanimârit: Et quantulo serpentis ictu aliquis non perit? Is tamen ille ipse est, cujus desiderio totus mundus non sufficit, qui in rebus humanis tumultuatur, qui hic semper maiora adfectat, vt ipse minor euadat, qui hic amplissimos honores, maximas diuitias, perpetuas voluptates, æternam denique vitam sperat & spirat; adeoq; qui πνεῖ μὲν μέγα, ἰσχύει δὲ μικρόν. Non absurdè igitur Socrates dicebat se putare quod Dij semper riderent, vana hominum studia inspicientes. Quis enim nostrum, si formicas, aut alia minora animalcula ob granum aliquod contendere, ob terræ glebulam acies instruere, & sublimiorem aliquem locum concertare videat, risum possit continere? Et nos ipsi tamen his quotidie longè absurdiora, longè magis ridicula committimus. Sapientiæ igitur studiosi præsertim illi saniores Stoici, hæc tam vana & inania intuiti, id in primis operam dederunt, vt præclarissimis suis monitis hominem ab errore in viam, à corpore ad animam, ab exilio ad patriam, à terra ad cælum, à Creaturâ ad Creatorem reducerent & reuocarent. At ple-

ri-

rique frustra. Nam vt taceam quod plerique cæci cæcorum duces, nec tam promptè veritatem inuenire, quàm falsa conuincere potuerint: non procliue ac facile erat inveteratos illos animi morbos, qui tam altè radices egerant, & vna cum mundo & hominibus exorti, non nisi cum iisdem interituri, animis mortalium eruere, & exstirpare. Non defuerunt ergo, qui illam hominum stultitiam & vecordiam accuratissimis Philosophiæ monitis, & acerbissimis verbis castigarent & insequerentur. Alij cum nullis vspiam Sapientiæ præceptis stultitiam illam insanabilem emendari posse viderent, illam nimiâ indignatione & συμπαθείᾳ, & summo genus humanum iuvandi studio continuo vel deriserunt, vel defleverunt. In hoc nomen suum cum primis profitentur Philosophorum maximi & diuinissimi Democritus, Heraclitus, Diogenes, & Crates, Cynici. De quibus, vt quid sentiam liberè, & sine fraude, ac invidiâ eloquar, sanè illos exstimo si qui vnquam alij, ad illa serena & sublimia Virtutis & Sapientiæ templa deductos supra omnia humana caput sustulisse. Quippe quibus in tot : vitâ animo fixum Mortalia mortalibus relinquere, omnia humana contemnere, vni virtuti omnia postponere, & ab illâ ne latum quidem vnguem recedere. CRATES sanè ille hu-

manorum adfectuum domitor & alter Hercules, monstrorum profligator, antequam verò & planè Crates factus, inter proceres Thebanos numeratus fuit, vtpote nobilissimis ortus parentibus, & amplissimo patrimonio ditatus; Ille cum ex Diogene suo didicisset, omnia fluxa & fragilia esse quæcunque sub cælo sunt, maximas suas opes & amplissimas facultates, ad quas alij per cædem & sanguinem non sine iacturâ corporis, vitæ, animæ, festinant, in publicum contulit, & in sublimi loco constitutus elatâ voce exclamauit: Crates Cratetis Cratetem dimittit liberum. Nimirum sine illis opibus verè demum liberum se victurum ratus. Qui ipse postmodum apud ciues suos Thebanos in maximo honore habitus, & tanquam Lar familiaris cultus. Alter huius præceptor Diogenes, cum ad supremos honores, amplissimas diuitias, atque adeo Alexandri Magni aulam euehi potuisset, illa omnia tanquam puerilia & ridicula excelso animo despexit, & recusauit: Et vniuerso mundo ostendere volens quàm paucis natura contenta sit, quàmque superuacaneis ac superfluis genus humanum laboret, cui nimirum maior fames, quàm Venter, Dolio in quo habitaret, & pane, & aquâ, cibo ac potu contentus vixit, & beatissimè vixit. Idque tantâ constantiâ, & animi magnitudine, vt totius

tius

pius mundi Monarcha Alexander eum demiratus, & penè obstupescens: Nisi Alexander essem, Diogenes esse vellem, pronunciare non eruberit. Quid de Heracleto dicam? qui illam admirandam Sapientiam, illam omnium rerum naturalium cognitionem nullo magistro præeunte suo marte perfectissimè consecutus est, qui hydrope, & aliis morbis correptus, & illarum caussas exactissimè investigauit & sustulit, & nullo medico vsus semetipsum sanitati restituit. Nimirum qui suo ipsius ductu, & auspicio ad illud omnis virtutis, & Sapientiæ culmen deductus cum incredibilem & inauditam hominum dementiam, vanas & ridiculas curas & contentiones & studia mortalium inutilia pariter, & noxia, & inprimis ciuium suorum Ephesiorum infandam malitiam, quæ nullis vnquam Sapientiæ monitis ad Virtutem & sanitatem reuocari posset, intueretur: admirabili aliqua φιλανθρωπίᾳ καὶ συμπαθείᾳ *continuo fleuit, & in perpetuo luctu & mærore consenuit. Vt iam Democritum sui sæculi* Δαιμόνιον *& miraculum silentio præteream: Cuius viri laudes, & elogia vix integro volumine adumbrârim, nedum illorum hâc exiguâ pagellâ primas lineas duxerim. Ille eandem vanitatem ac dementiam hominum, quam Heracletus defleuerat, contrariâ*

liquâ adfectione continuo deridebat. Quodque magis adhuc ridiculum, Democritus hic qui apud suos Abderitas maximam doctrinæ ac sapientiæ opinionem concitaverat, ob continuum hunc risum insanire creditus est. Hippocrates ergo ille Medicorum summus immensis totius vrbis Abderæ sumtibus vocatur qui insanum helleboro curaret: qui ipsum non modo non insanire comperit, sed omnium hominum longè optimum, longè sapientissimum: Et quem ille insanire credebat, ab hoc semetipsum cum aliis insanire didicit: & quem curaturus accedebat, ex illo seipsum cura indigere animaduertit. Quàm solidis autem rationibus ridiculam illam hominum insaniam demonstrauerit, nemo in hisce epistolis non magnopere demirari potest. Quæ profectò si quis diligenter legerit, & animo imbiberit, næ ille de rebus humanis aliter cum Democrito sentiet. De incredibili autem eius Sapientia, perspicacitate, & sagacitate fusiùs iam dicere, & Epistolarum legibus, & paginæ angustiâ impedior. Narrat eum Suidas tanti acuminis fuisse, vt lac intuitus & capellæ illud esse, & quæ paullò ante pepererit, & nigræ quidem capellæ dixerit, & verè dixerit: Hippocrate, qui fortè aderat, illam sagacitatem penè obstupescente. Paullo post cum puella quædam ad illum accessisset, Salue virgo; postero die cum

cum eadem rediisset, Salue mulier ad illam dixit, & verissimè illud quidem, quippe cui illâ nocte pudicitia imminuta foret. Idem cum iam senior, & morti vicinus à sorore defleretur, quod solemni festo, quod triduo post instabat, moriturus esset, nec illa sacra Diis offerre posset; Bono illam animo esse, & panem tantum ex recenti coctione adhuc calidum naribus suis quotidie admoueri iussit: quo admoto ille triduum adhuc vixit, & quo remoto paullò pòst placidè exspirauit. Horum summorum Philosophorum ingenij & Sapientiæ plenissimas Epistolas Græcas & Latinas publici iuris iam facio, tuæque Ill. Cels. inscribo pater patriæ, & Reip. tuæ litterariæ columna, decus & præsidium. Cuius rei rationes nemo, opinor, ex me quæret. Cum enim priscis sæculis, apud Persas potissimum, vsitatum fuerit, reges & Principes non nisi munere aliquo adire: Insuper vsitata consuetudine receptum sit, vt qui præclaro alicui operi inuigilant illud Principibus ceu Diis terrestribus consecrent, & mos isthic à Iouis vsque sæculo initium habuerit, & ad nostra vsque tempora perdurarit: Nemini mirum futurum censeo, quod hoc quoque munusculo te maximum patriæ patrem, & Principem adeam, & hosce meos labores Ill. Cels. tuæ tanquam numini cuidam consecrem: Idque eo impendio magis,

cum ingentia tua in nos extent beneficia. Nimirum qui Dei illius deorum summi ductu, & auspicio in hoc Balthico litore diuinæ & humanæ Sapientiæ sacratißimum & purißimum hospitium clementißimè foveas ac tuearis. Accipe ergo à me qualiacunq; hæc grati animi indicia , ac munera, non qualia ego debeo, sed qualia possum: cujus voluntati facultas par foret , non hæc exigua & vilia, sed maxima & illustria, quæ nec doctißimorum virorum accuratum iudicium , nec Ill. Tuæ Cels. Generosißimum vultum subire reformidarent. Nec tamen hæc etiam qualiacunq; pro vilibus Ill. Tuæ Cels. futura pollicentur mihi, & illi qui, & ille cui offerentur. Illi etenim ingenij & Sapientiæ plenißimi ita voluptatem cum utilitate lectori suo temperarunt, vt qui illorum desiderio non capiantur , non immerito quarta Luna, & Musis & Apolline lugentibus, vel etiam plorantibus nati, iudicari queant. Hic verò ille est quem ob incredibilem humanitatem & tanto principe dignam clementiam PATRIÆ PATREM *nemo non rectißimè appellauerit: Nimirum quâ Patriæ suæ vrbes & opida rectißimè & iustißimè moderatur, & apud suos, inter quos me quoq; submissa persuasione reuerenter spero, æternùm viuet & hæc quoq; qualiacunq; sereno vultu accipiet. Quæ spes si minus me fefellerit,*
ma-

maxima profectò felicitate me adfectum arbitrabor. De mea quidem versione nihil habeo quod magnopere pollicear, nisi quod sperem ipsam & verè Latinam esse, & Auctorum mentem non obscurè exprimere. Sed de his alij. DEVS *Optimus ille Maximus Ill. Tuam Cels. cum omnibus suis semper clementissimè tueatur, omnésque tuos & tuorum conatus ad suam gloriam dirigat, & Cels. Tuæ vitam in seram & tardam usque senectam protrahat, & denique vbi cælesti illi Sapientia visum ad se recipiat: vbi illi qui ἄδακρυν βίον νέμονται κακῶν ἔκτοσθεν ἁπάντων. Salve & Vale Pater Patriæ.*

ILL. CELS. V.

Submissè & reuerenter colens

EILHARDVM LVBINVM.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΒΑΣΙ-
ΛΕΏΝ ΜΕΓΑΣ ἈΡΤΑΞΕΡΞΗΣ

Παίτῳ χαίρειν.

ΟΥ̃ΣΟΣ προσεπέλασεν ἡ καλουμένη λοιμικὴ τοῖς στρατεύμασιν ἡμῶν, καὶ πολλὰ πολλάκις ποιησάντων ἡμῶν ἔνδοσιν οὐκ ἔδωκεν. ὅθεν ἀξιῶ παντοίως, καὶ πάσαις ταῖς παρ' ἐμοῦ δεδωρουμέναις δωρεαῖς, ἤ τι τῶν ἐκ φύσεως ἐπινοημάτων, ἢ τὰ τῶν ἐκ τέχνης πράξεων, ἤ τινα ἑτέρου ἀνδρὸς ἑρμηνείην, δυναμένου ἰάσασθαι, πέμπε τάχος. Μάστιζον ἀξιῶ τὸ πάθος. ἅλωκε γὰρ κατὰ τὸν ὄχλον καὶ πολὺς ἅλις, πνεῦμα μέγα, καὶ πυκνὸν ἔχων. οὐ πολεμοῦντες πολεμούμεθα, ἐχθρὸν ἔχοντες τὸν θῆρα λυμαινόμενον. Τὰ ποίμνια τέτρωκε, πολλοὺς δυσιάτους ἐποίησε, πικρὰ βέλη βελῶν καταπέμπει. οὐ φέρω γνώμην, οὐκ ἔτι ἔχω μετ' ἀνδρῶν γνωρίμων βουλεύσασθαι. λῦε ταῦτα πάντα, μὴ διαλείψας ἀγαθῇ τύχῃ. Ἔρρωσο.

ΠΑΙ-

REX REGVM MAGNVS ARTAXERXES

Pato Salutem.

LVes quædam, quam pestem vocant, exercitum meum inuasit, & quamuis multi nostrū nihil non fecerint, nihil tamen remittit. Quocirca omnibus modis, & omnibus à me donatis pręmiis contendo, vt si quid ipse, aut ex naturâ meditationis, aut ex arte operationis, aut alius cuiusdam viri in medicinâ excellentis explicationis habes, euestigio mittas. Profliga quæso hanc adfectionem: Nam sic satis vehemens populum inuasit; magnum ac densum habēs impetū. Et sic qui nō pugnamus oppugnamur, hostē habentes exitialē hanc bestiā, quę vniuersum ouile lęsit, & multos incurabiles reddidit, sęua spiculis nostris spicula immittens Non hęc ferre sustineo, nec amplius cum viris familiarib. & illustribus consilia inire animus est. Tu hęc omnia emendabis à bonâ fortuna adiutus. Vale.

P AE.

ΠΑΙ͂ΤΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙ͂ ΜΕΓΑ'ΛΩΙ Ἀρταξέρξῃ χαίρειν.

Τὰ φυσικὰ μαθήματα οὐ λύει τὴν ἐπιδημίαν τοῦ λοιμικοῦ πάθεος. ὅσα γὰρ ἐκ φύσεως γίνεται νοσήματα, αὐτὴ ἡ φύσις ἰῆται κρίνουσα· ὅσα δὲ ἐξ ἐπιδημίας, τέχνη, τεχνικῶς κρίνουσα τὴν τροπὴν τῶν σωμάτων. Ἱπποκράτης ἰητρὸς ἰῆται τοῦτο τὸ πάθος. τῷ γένει μὲν οὖν ἐστὶ Δωριεύς, πόλεως δὲ Κῶ, πατρὸς δὲ Ἡρακλείδου, τοῦ Ἱπποκράτους, τοῦ Γνωσιδίκου, τοῦ Νέβρου, τοῦ Σωστράτου, τοῦ Θεοδώρου, τοῦ Κλεομυττάδα, τοῦ Κρισάμιδος. οὗτος θείᾳ φύσει κέχρηται, καὶ ἐκ μικρῶν καὶ ἰδιωτικῶν εἰς μεγάλα καὶ τεχνικὰ προήγαγε τὴν ἰατρικήν. Γίνεται μὲν οὖν ἡμῖν ὁ θεῖος Ἱπποκράτης ἔνατος μὲν ἀπὸ τοῦ Κρισάμιδος βασιλέως, ὀκτωκαιδέκατος δὲ ἀπὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, εἰκοστὸς δὲ ἀπὸ τοῦ Διός. μητρὸς δὲ Πραξιθέας τῆς Φαιναρέτης ἐκ τῆς οἰκίας τῶν Ἡρακλειδῶν. ὥστε κατ' ἀμφότερα τὰ σπέρματα θεῶν ἀπόγονος ἐστὶν ὁ θεῖος Ἱπποκράτης, πρὸς μὲν πατρὸς Ἀσκληπιάδης ὤν, πρὸς δὲ μητρὸς Ἡρακλείδης. Ἔμαθε τε τὴν τέχνην παρὰ τῷ πατρὶ Ἡρακλείδῃ, καὶ παρὰ τῷ πάππῳ Ἱπποκράτει. Ἀλλὰ παρὰ μὲν τούτοις, ὡς εἰκὸς τὰ πρῶτα ἐμυήθη τῆς ἰατρικῆς, ὅσα πιθανὸν ἦν καὶ τού-

τούς

PAETVS MAGNO REGI AR-taxerxi Salutem.

NAturales adfectiones contagium pestilentis morbi non soluunt. Quicunq; enim ex naturâ morbi oriuntur illos natura diiudicans curat; quicunq; verò ex cōtagio, ars artificialiter diiudicans corporum mutationē. Hippocrates verò medicus huic adfectioni medetúr, genere quidē Doriensis, ciuitate verò Cous, patre Heraclide, qui Hippocratis, qui Gnosidici, qui Nebri, qui Sostrati, qui Theodori, qui Cleomyttadæ, qui Crisamidis. Hic diuina natura vsus ex paruis & vulgarib. ad magna & artificialia medicinam produxit. Est igitur nobis diuinus ille Hippocrates nonus quidē à Crisamide rege, decimusoctauus verò ab Asclepio, vigesim⁹ aūt ab ipsô Ioue: matre natus Praxithea Phęnaretę filia ex familia Heraclidarum: adeo vt secundū vtrumq; semen à diis oriundus sit diuinus Hippocrates, à patre quidē Asclepiades, à matre verò Heraclides. Didicit artem à patre suo Heraclide, & ab auo Hipocrate. Verū ab illis, vt verisimile est, principiis tantū artis medicæ, quæ & illos tenuisse credibile est, initiatus est: Vniuersam aūt artem ipse se-

ſus perdocuit: & animi generoſitate tan-
um maiores ſuos ſuperauit, quantum illos
rtis etiam virtute antepolluit. Sanat verò
non ferarum genus, ſed corporibus feri-
nis, & agreſtibus multam terræ et maris
partem vbiq; diſſeminās (tanquam Tripto-
lemus Cereris ſemina) Aſclepij medicamē-
ta auxiliaria. Quapropter iniquiſſimè hic
quoq; non in multis terræ locis in templis
colitur. Ab Athenienſibus verò iiſdem cum
Hercule, & Aſclepio honoribus dignus fuit
habitus. Ipſum ad te accerſas, auri, & argen-
ti quantum voluerit ipſi dari iubens. Hic
non vnam huius morbi medelæ rationem
nouit; hic ſanitatis pater, hic ſaluator, hic do-
lorum medicus: Hic deniq; in vniuerſum
diuinæ huius ſcientiæ princeps.

*REX REGVM MAGNVS ARTA-
xerxes Hyſtani Helleſponti præſidi.*

HIppocratis medici Coi ab Aſclepio ori-
undi in arte medica fama etiam ad me
penetrauit. Da ergo ipſi auri quantū volue-
rit, & reliqua, quibus indiget abunde, & ad
me mitte. Nam eoſdē apud me, quos Perſa-
rū primates, honores cōſequetur. Et ſi quis

ἄλλος ἀνὴρ κατ' Εὐρώπην ἀγαθὸς, φίλον οἴκῳ βασιλέως ποιοῦ μὴ φειδόμενος ὄλβου. Ἄνδρας γὰρ εὑρεῖν δυναμένους κατὰ συμβουλὴν οὐ ῥᾴδιον.

ὙΣΤΆΝΗΣ ἹΠΠΟΚΡΆΤΕΙ ἈΣΚΛΗΠΙΑΔῶΝ ὄντι ἀπογόνῳ χαίρειν.

Ἣν ἔπεμψεν ὁ βασιλεὺς ἐπιστολὴν σέο χρήζων, ἔπεμψά σοι. Γράψον οὖν πρὸς αὐτὴν κατὰ τάχος, ἵνα πρὸς βασιλέα πέμψω. Ἔρρωσο.

ἹΠΠΟΚΡΆΤΗΣ ἸΗΤΡΟῚΣ ὙΣΤΆΝΕΙ ὑπάρχῳ Ἑλλησπόντου.

Πέμπε εἰς βασιλέα ὡς ὅτι ἐγὼ γράφω ὅτι καὶ προσφορῇ, καὶ ἐσθῆτι, καὶ οἰκήσει, καὶ πάσῃ τῇ ἐς βίον οὐσίῃ ἀρκεούσῃ χρέομαι. Περσῶν δὲ ὄλβου οὔ μοι θέμις ἐπαυρέσθαι, οὐδὲ βαρβάρους ἄνδρας νούσων παύειν ἐχθροὺς ὄντας Ἑλλήνων.

ΑΒΔΗΡΙΤΩΝ ΤΗ͂Ι βουλῇ.

Ὁ πολίτης ὑμέων Μελισαγόρας ἧκεν ἐς Κῶ, καὶ ἔτυχε τότε οὔσῃ ἡ ἀνάληψις τῆς ῥάβδου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἔτος ὡς ἴστε πανήγυρις καὶ πομπὴ πολυτελὴς ἐς κυπάρισσον, ἣν ἔ-

alius in Europa vir bonus, illum domus regiæ amicum facias, opibus nihil parcens. Nam viros, qui quid in rem sit consultare possint, inuenire non facile est.

HYSTANES HIPPOCRATI ASCLEPIAdum nepoti. S.

QVam rex misit epistolam, tua operâ indigus, misi tibi. rescribe ergo ad ipsam celerrimè, vt illud ad regem mittam. Vale.

HIPPOCRATES MEDICVS HYSTANI Hellesponti præsidi.

MItte ad regem quidquid scripsero, quod & victu, & amictu, & habitatione, & omnibus ad vitam sufficientibus facultatibus abundè instructus sim. Persarum vero opibus mihi defrui nefas, & barbaris viris Græcorum hostibus morbos depellere.

HIPPOCRATES Abderitarum Senatui.

CIuis vester Melisagoras venit in Insulā Co, eâ ipsa die, quâ erat virgarū resumtio, & Etesius, quēadmodū nouistis, Panigyris, & pōpa in Cupresso sumtuosa, quam

θεὸς ἀλλὰ τοῖς τῷ θεῷ προσήκουσιν. Ἐπεὶ δὲ σπουδάζειν ἐῴκει, καὶ ἐκ τῶν λόγων, καὶ ἐκ τῆς προσόψιος, ὁ Μελησαγόρας πεισθεὶς ὅπερ ἦν ἐπείγειν τὸ πρῆγμα ἀνέγνων τε ὑμέων τὴν ἐπιστολὴν, καὶ ἐθαύμασα, ὅτι ἑνὸς ἀνθρώπου ὡς εἷς ἄνθρωπος ἡ πόλις θορυβέεσθε. Μακάριοι γε δῆμοι ὁκόσοι ἴσασι τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἕρματα αὐτῶν, καὶ οὐ τοὺς πύργους, οὐδὲ τὰ τείχεα, ἀλλὰ σοφῶν ἀνδρῶν σοφὰς γνώμας. Ἐγὼ δὲ πείθομαι τέχνας εἶναι θεῶν χάριτας, ἀνθρώπους δὲ ἔργα φύσιος. Καὶ μὴ νεμεσήσητε ἄνδρες Ἀβδηρῖται, οὐχ ὑμᾶς δοκέω, ἀλλὰ φύσιν αὐτὴν καλεῖν ἐμὲ ἀναστῆσαι, ποίημα ἑαυτῆς κινδυνεῦον ὑπὸ νόσου διαπεσεῖν. ὥστε πρὸ ὑμέων ἐγὼ φύσει καὶ θεοῖς ὑπακούω νοσοῦντα Δημόκριτον ἰήσασθαι, εἴγε δὴ καὶ νοσῶν ἐστὶ, ἀλλὰ μὴ ἀπάτῃ συσκιάζεσθε, ὅπερ εὔχομαι, καὶ γίγνοιτο πλέον τῆς ἐν ἡμῖν εὐνοίας τεκμήριον, καὶ πρὸς ὑπόνοιαν ταραχθῆναι. Ἀργύριον δέ μοι ἐρχομένῳ, οὔτ᾽ ἂν φύσις, οὔτε θεὸς ὑπόσχοιτο, ὥστε μηδ᾽ ὑμεῖς Ἀβδηρῖται βιάζεσθε, ἀλλ᾽ ἐᾶτε ἐλευθέρης τέχνης ἐλεύθερα τὰ ἔργα. οἱ δὲ μισθαρνοῦντες, δουλεύειν ἀναγκάζουσι τὰς ἐπιστήμας ὥσπερ ἐξανδραποδίζοντες αὐτὰς ἐκ τῆς προτέρας παρρησίας, εἶθ᾽ ὡς εἰκὸς καὶ ψεύσαιντο ἂν ὡς περὶ μεγάλης νούσου, καὶ ἀρνηθεῖεν ἂν ὡς περὶ μικρῆς, καὶ οὐκ ἂν ἐλ-

noris est agere illis rebus quæ Deo conue-
niunt. Cum autem sollicitè agere videretur,
t ex sermone et vultu Melisagoras persua-
deret, quidquid esset negotii morā non pa-
i; legi Epistolā vestram, & demiratus sum,
quod vnius hominis causa tota ciuitas, tan-
quā vnus homo, perturbati sitis. Felices pro-
fectò populi, qui quidē noueritis, viros bo-
nos vestra esse præsidia, neq; turres, ac mu-
ros, sed virorum sapientum sapientes sentē-
tias. Ego verò censeo artes Dei munera, ho-
mines verò naturę opera. Neq; eo nomine
indignemini viri Abderitæ, nō ego vos, sed
naturā ipsam me accersere existimo, vt eius
opus, quod, ne morbo intereat, periculū est,
sanitati restituam: Adeo vt etiam vobis prior
& naturæ, & Diuis obtemperē ægrotū De-
mocritū sanare, si modo ægrotat, neq; vos
fallacia aliquâ me decipitis, id quod opto, et
contingat mihi maius meæ in vos beniuo-
lentiæ specimen, etiam ex falsâ suspicione
fuisse perturbatum. Argentū verò venienti
mihi neq; natura, neq; Deus promittat, neq;
vos adeo Abderitæ cogite: sed permittite vt
liberalis artis liberalia etiā sint opera. Qui
verò mercedē captant sciētias seruire cogūt,
illas ex priori libertate quasi seruas reddētes.

θοιεν ὑποσχόμενοι, καὶ πάλιν ἔλθοιεν μὴ κληθέντες. Οἰκτρός γε ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος, ὅτι δι' ὅλου αὐτοῦ ὡς πνεῦμα χειμέριον ἡ ἀφόρητος φιλαργυρία διαδέδυκεν, ἐφ' ἣν εἴθε μᾶλλον ἅπαντες ἰητροὶ συνήεσαν ἀποθεραπεῦσαι χαλεπωτέραν μανίης νοῦσον, ὅτι καὶ μακαρίζεται νοσέουσα καὶ κακοῦσα. Οἶμαι δ' ἔγωγε καὶ τὰ τῆς ψυχῆς νοσήματα πάντα μανίης σφοδρῆς εἶναι ἐμποιούσης δόξας τινὰς, καὶ φαντασίας τῷ λογισμῷ, ὃν ὁ δι' ἀρετῆς ἀποκαθαρθεὶς ὑγιάζεται. Ἐγὼ δὲ εἰ πλουτεῖν ἐξ ἅπαντος ἐβουλόμην ὦ ἄνδρες Ἀβδηρῖται, οὐκ ἂν ἕνεκα δέκα ταλάντων διέβαινον πρὸς ὑμέας· ἀλλ' ἐπὶ τὸν μέγαν ἐρχόμενος Περσῶν βασιλέα, ἔνθα πόλιες ὅλαι προσῆσαν τῆς ἐξ ἀνθρώπων ἀτυχίας γεγεμισμέναι, ἰώμην ἂν τὸν ἐκεῖ λοιμὸν ἀνιῶν. Ἀλλ' ἀπηνησάμην ἐχθρὴν Ἑλλάδι χώρην ἐλευθερῶσαι κακῆς νούσου. Κἀγὼ τὸ μὲν ἐπ' ἐμοὶ καταναυμαχῶ τοὺς βαρβάρους. Εἶχον δ' ἂν αἰσχύνην τὸν βασιλέως πλοῦτον, καὶ πατρίδος ἐχθρὴν προσουσίην. Περιεκείμην δ' ἂν αὐτὰ ὡς ἑλέπολις τῆς Ἑλλάδος ὑπάρχων. Οὐκ ἔστι πλοῦτος τὸ πανταχόθεν χρηματίζεσθαι. μεγάλα γὰρ ἱερὰ τῆς ἀρετῆς ἐπὶ δημοσίην οὐκ ὀρυσσόμενα, ἀλλ' ἐμφανέα ἐόντα,

ἢ

Dein verisimile est ꝙ mentiātur magnos, & negent paruos esse, quos curāt, morbos, & accersiti nō veniāt, & rursus nō vocati vltro accedāt. Miserāda profecto hominū vita ꝙ totā illā intolerabilis illa auaritia, tanquā ventus hyemalis, perturbat, ad quā vtinā omnes medici cōuenirent, vt violentū hunc insaniæ morbū curarēt, eò quod ægrota, & malè adflicta etiā beata iudicatur. Ego verò statuo omnes animi morbos à vehementi insaniâ oriri quæ opiniones quasdā, & Phāthasias rationi ingeneret, quā quisquis à virtute ꝑpurgatus est curat. Ego verò si ditescere omnino voluissem, nō ob decē talēta ad vos venirē, sed ad magnū Persarū regē profectus: vbi vniuersæ ciuitates omnibus humanis felicitatibus refertæ ꝓponebātur, inde rediēs morbū ibi curâssem. Sed recusaui inimicā Græciæ regionē à malo morbo liberare. Et ego quidē quātū in me est, nauali prælio barbaros expugno. Pudori autē mihi forēt regis diuitiæ, & inimica patriæ meæ possessio. Illa enim mihi attributa haberem, tāquā machina bellica toti Græciæ deuastādæ existens. Non sunt diuitiæ, vbi quis vndique opes accumulat. Magna enim virtutis subsidia secundum iusticiam non defodiuntur, sed in aperto sunt.

ἢ οὐκ οἴεσθε ἴσον ἁμάρτημα σώζειν πολεμίους, καὶ φίλους μισθοῦ; Ἀλλ' οὐχ ὧδε ἔχει τὰ ἡμέτερα δῆμε. Οὐ καρποῦμαι δὲ νούσους, οὐδὲ δι' ἀρχῆς ἤκουσα τὴν Δημοκρίτου παράκρουσιν. ὃς εἴτε ὑγιαίνει φίλος ἐστὶν, εἴτε νοσέει, θεραπευθεὶς φίλος πλέον ὑπάρξει. Πυνθάνομαι δὲ αὐτὸν ἐμβριθέα, καὶ στερρὸν τὰ ἤθεα, καὶ τῆς ὑμετέρης πόλιος ἐόντα κόσμον.

ΦΙΛΟΠΟΙΜΕΝΙ ΧΑΙ-ρειν.

Οἱ τὴν τῆς πόλιος ἐπιστολὴν ἀναδόντες μοι πρέσβεις, καὶ ταύτην ἀνέδοσαν. Ἤθελον δὲ κάρτα ξείνην ὑπισχνουμένου σέο, καὶ τὴν ἑτέρην διαιτῶν. Ἔλθοιμεν δὲ αἰσίῃ τύχῃ, καὶ ἀφιξόμεθα ὡς ὑπολαμβάνομεν χρηστοτέρῃσιν ἐλπίσιν, ὡς ἐν τῇ γραφῇ παραδεδήλωται, οὐ μανίην, ἀλλὰ ψυχῆς τινὰ ῥῶσιν ὑπερβάλλουσαν διασαφηνέοντες ἀνδρὸς, μήτε παίδων, μήτε γυναικὸς, μήτε συγγενέων, μήτε οὐσίης, μήτε τινὸς ὅλως ἐν φροντίδι ἐόντος· ἡμέρην δὲ, καὶ εὐφρόνην πρὸς ἑαυτῷ κατεστεῶτος καὶ ἰδιάζοντος τὰ μὲν πολλὰ ἐν ἄντροισι, καὶ ἐρημίῃσιν, ἢ ὑπὸ σκέπῃσι δενδρέων, ἢ καὶ μαλθακῇσι ποίαις, ἢ παρ' ἡσύχοισιν ὑδάτων ῥεέθροισι. Συμβαίνει μὲν οὖν τὰ πολλὰ τοῖς μελαγχολῶσι τοιαῦτα. Σιγη-

ροί-

n non eiuſdē criminis eſſe cēſetis dato pre-
o ſeruare hoſtes,& amicos? Sed noſtrę res,
populc, non ita ſe habent. Non enim ex
ıorbis fructum capio, neq; ex voto audiui
'emocriti inſaniā, qui ſiue valeat amicus
t,ſiue ægrotet,vbi ſanatus fuerit,magis ad-
uc amicus futurus eſt. Audio enim ipſum
ı moribus conſtantē & ſolidum, & veſtræ
iuitati eſſe ornamentum.

PHILOPOEMENI S.

LEgati, qui mihi ciuitatis veſtræ litteras, etiam tuas reddiderunt. Gauiſus autem um magnopere,quod tu hoſpitiū mihi pol-icereris, & reliquam victus rationē. Venia-nus ergo ſecunda fortunâ, & perueniemus vt ſpe aliqua meliori conijcimus, non,vt lit-teri veſtris indicatū, inſaniā aliquam, ſed a-ıimę aliquā excellentē ſanitatem demon-ſtrantes, viri qui neq; liberos, neq; vxorem, neq; cognatos, neq; facultates ſuas, neque quidquam omnino curet: ſed qui die, ac nocte apud ſemetipſum verſetur, & procul ab aliis priuatim viuat in ſpelun-cis, & ſolitudinibus, & ſub arborum tegminibus, aut in herbis mollibus, aut ad lenia aquarum flumina. Nam Melan-cholicis huiuſmodi multa vſu veniunt.

 Inter-

ροι τε γὰρ ἐνίοτε, καὶ μονήρεες, καὶ φιλέρημοι τυγχάνουσι, ἀπανθρωπεῦνταί τε, ξύμφυλον ὄψιν ἀλλοτριωτάτην νομίζοντες. Οὐκ ἀπεοικὸς δὲ καὶ τοῖς περὶ παιδείαν ἐσπουδακόσι τὰς ἄλλας φροντίδας ὑπὸ μιῆς τῆς ἐν σοφίῃ διαθέσεως σεσοβῆσθαι. Ὥσπερ γὰρ δμῶες, καὶ δμωίδες ἐν τοῖσιν οἴκοισι θορυβέοντες, καὶ στασιάζοντες, ὁπόταν ἐξαπιναίως αὐτοῖς ἡ δέσποινα ἐπιστῇ πτοηθέντες ἐφησυχάζουσι, παραπλησίως καὶ αἱ λοιπαὶ αἱ κατὰ ψυχὴν ἐπιθυμίαι ἀνθρώποισι κακῶν ὑπηρέτιδες. ἐπὴν δὲ σοφίης ὄψις ἑωυτὴν ἐπιστήσῃ, ὡς δοῦλα τὰ λοιπὰ πάθεα ἐκκεχώρηκε. Ποθέουσι δὲ ἄντρα, καὶ ἡσυχίαν, οὐ πάντως οἱ μανέντες, ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν ἀνθρωπίνων πρηγμάτων ὑπερφρονήσαντες ἀταραξίης ἐπιθυμίῃ. Ὁκόταν γὰρ ὁ νοῦς ὑπὲρ τῶν ἔξω φροντίδων κοπιόμενος ἀναπαύσασθαι θελήσῃ τὸ σῶμα, τοῦτο ταχέως ἐς ἡσυχίην μετήλλαξεν. εἶτα ἀναστὰς ὄρθριος ἐν ἑωυτῷ περισκοπεῖ κύκλῳ χωρίον ἀληθείης, ἐν ᾧ οὐ γυνὴ, οὐ τέκνα, οὐ μήτηρ, οὐ κασίγνητοι, οὐ συγγενέες, οὐ δμῶες, οὐδ᾽ ὅλως οὐδὲν τῶν θόρυβον ἐμποιούντων· πάντα δὲ ἀποκεκλεισμένα τὰ πράσσοντα ἕστηκεν ὑπὸ φόβον, οὐδὲ πλησιάσαι τολμέοντα ὑπὸ εὐλαβείης τῶν αὐτόθι οἰκεόντων. Οἰκέουσι δὲ τὸ χωρίον ἐκεῖνο τέχναι, καὶ ἀρεταὶ, καὶ θεοὶ καὶ Δαίμονες, καὶ βουλαὶ,

καὶ

Interdum enim omnino ſunt taciturni & ſolitarij & ſolitudinibus gaudent, & ita ab humanitate deſciſcunt, vt ſpeciem naturæ ſuæ conuenientem alieniſſimam exiſtimẽt. Nec inſolitum etiã illis, qui ſtudio Sapientiæ incumbunt, omnes alias curas prę hâc vnâ ſapientię remouere. Quemadmodum enim famuli, & ancillę in domibus, tumultuantes, & contendentes, vbi eueſtigio domina illis superuenerit, conſternati ſilent: Ita etiam ceterę in animo concupiſcentiæ, hominib. omnium malorum adminiſtrę, vbi Sapientiæ ſpecies præſentem ſeſe conſtituerit, reliqui omnes adfectus tanquam ſeruiles cedunt. Non autem inſani ſolum antris & ſolitudinib. delectantur, ſed illi etiam, qui res humanas tranquillitatis deſiderio contemnunt. Vbi enim mens externis curis fracta corpus quietem agere voluerit, tunc ſtatim in tranquillitatem conuertitur: Inde quaſi antiluculò reſurgẽs in ſemetipſo veritatis regionẽquaſi in circulo circũſpicit: in qua nõ mulier, nõ liberi, nõ mater, nõ fratres, nõ cognati, nõ ſerui, & nihil deniq; illorũ q̃ tumultũ in animo cõcitãt, ſed illa õnia p̃ metu excluſa sũt, nec ꝓpiꝰ accedere audẽt, p̃ maieſtate illorũ quę ibi habitãt. Illã aũt regionẽinhabitãt artes, & virtutes, & dij, & dę-

καὶ γνῶμαι, καὶ ὁ μέγας πόλος ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ τοὺς πολυκινήτους ἀστέρας κατιστέλλει. εἷς δὲ τάχα καὶ Δημόκριτος ὑπὸ σοφίης μετοικήσας, εἴτ' οὐκ ἔθ' ὁρέων τοὺς ἐν τῇ πόλει, οἷάγε τηλοῦ ἐκδεδημηκὼς, δοξάζεται μανίης νοῦσον διὰ τὸ φιλέρημον. Σπεύδουσι δὲ Ἀβδηρῖται δεργυρίου ἐλεγχθῆναι, ἔτι οὐ ξυνιᾶσι Δημόκριτον. ἀλλὰ σύγε ἡμῖν καταρτύε τὴν ξενίην ἑταῖρε Φιλοποίμην. Οὐδὲ γὰρ ἐθέλω τεταραγμένην τῇ πόλει παρέχειν ὄχλησιν ἐκ παλαιοῦ ἴδιον ἔχων ξένον σε ὡς οἶσθα.

ΔΙΟΝΥΣΊΩι ΧΑΊρειν.

Ἢ περίμενόν με ἐν Ἁλικαρνασῷ, ἢ φθάσον αὐτὸς ἐλθὼν ὦ ἑταῖρε. κατὰ πᾶσαν γὰρ ἀνάγκην ἀπιτέον ἐς Ἄβδηρά μοι Δημοκρίτου χάριν, ἐφ' ὃν νοσέοντα μετεπέμψατό με ἡ πόλις. Ἄλεκτος γάρ τοι ἡ συμπαθείη τῶν ἀνθρώπων Διονύσιε, ὡς μία ψυχὴ συννοσέει τῷ πολίτῃ, ὥστε μοι δοκέουσι καὶ αὐτοὶ θεραπείης δέεσθαι. Ἐγὼ μὲν οἶμαι οὐδὲ νοῦσον αὐτὴν εἶναι, ἀλλ' ἀμετρίην παιδείης, οὐκ οὖσαν δὲ τῷ ὄντι ἀμετρίην, ἀλλὰ νομιζομένην τοῖσιν ἰδιώτῃσιν. ἐπεὶ οὐδέ-

mones & cõsilia, et Sẽtentiæ, et magnus pol' in illa regione varij motus ſtellas circundat: Quã et ipſam Democritus forte ob ſapientiã inhabitus, inde cûm longè peregrinatus ciues in vrbe veſtrâ non videat, eo quod ſolitudines amet inſanire creditur. At verò Abderitæ ob pecuniam reprehenſionem incurrere nituntur, eo quod Hippocratem non nôrint. Tu verò amice Philopœmen hoſpitium mihi diſpone. Nolo enim ciuitati aliâs perturbatæ moleſtiam exhibere, cum iam olim te proprio hoſpite vtar, quemadmodum noſti.

DIONYSIO S.

AVt in Halicarnaſſo me expecta aut ipſe feſtina ad me venire, ô amice. Nam mihi omnino neceſſarium in Abderam abire Democriti cauſa, ad quem ægrotantem ciuitas illa me accerſit. Dici enim nõ poteſt, Dionyſi, quanta illorum hominum ſit condolentia, qui vt vna anima vna cum ciue ſuo ægrotant, adeo vt & ipſi mihi medicina indigere videantur. Ego verò illud morbum eſſe nõ cenſeo, ſed immodicũ ſapientiæ ſtudiũ: & quod reuera immodicũ ſtudiũ non eſt, ſed idiotis videtur, cum immodicum virtutis ſtudium damnoſum eſſe nequeat:

Id quod

δέποτε βλαβερὸν τὸ ἀρετῆς ἄμετρον. Δό-
ξα δὲ νούσου γίνεται τοῦτο, διὰ τὴν τῶν κρινόν-
των ἀπαιδευσίην. Δοκιμάζει δὲ ἕκαστος ἐξ
ὧν αὐτὸς οὐκ ἔχει, τὸ ἐν ἄλλῳ πλεονάζον πε-
ρισσεύειν. Καὶ ἴσως που καὶ ὁ δειλὸς ἀμετρίην τὴν
ἀνδρείην ὑπείληφε· καὶ ὁ φιλάργυρος τὴν
μεγαλοψυχίην, καὶ πᾶσα ἔλλειψις ὑπερβάλ-
λειν δοκέει τὸ ἀρετῆς σύμμετρον. Ἐκεῖνον μὲν οὖν
αὐτὸν ἰδόντες μετὰ τῆς ἐνθένδε προγνώσιος, καὶ
ἀκούσαντες τῶν λόγων αὐτοῦ ἄμεινον εἰσόμεθα. Σὺ
δὲ ἔπειξον, ὦ Διονύσιε, παραγενέσθαι. Βούλομαι
γάρ ἐνδιατρίψαι σε τῇ πατρίδι μου μέχρις ἂν
ἐπανέλθω, ὅκως τῶν τε ἡμετέρων φροντίζῃς,
καὶ περὶ τῶν ἐμῶν τῆς πόλιος. Ἔπειτ' οὐκ
οἶδ' ὅπως ἐκ συντυχίης ὑγιεινὸν τὸ ἔτος ἐστί,
καὶ τὴν ἀρχαίην φύσιν ἔχον, ὥστε οὐ πολλὰ
παρενοχλέουσι νοῦσοι· πλὴν ὅμως πάρεσθι. Οἰ-
κήσεις δὲ τὴν ἐμὴν εὐκαιροῦσαν οἰκίην, ἅτε καὶ
τοῦ γυναίου μένοντος πρὸς τοὺς γονέας διὰ τὴν
ἐμὴν ἀποδημίην. Ἐπισκέπτει δὲ καὶ τὰ ἐκείνης ὅ-
κως διάγῃ σωφρόνως, καὶ μὴ διὰ τὴν τοῦ ἀν-
δρὸς ἀπουσίην ἄλλους ἄνδρας νομίσῃ. Κόσμιον
μὲν οὖν ἦν ἐξ ἀρχῆς, καὶ τοὺς γονέας ἀστείους εἶ-
χε, ἦν δὲ πατέρα αὐδεικόν τι καὶ μισοπόνη-
ρον ὑπερφυῶς γερόντιον. Ἀλλ' ὅμως ἀεὶ χρήζει
γυνὴ σωφρονίζοντος. Ἔχει γὰρ φύσει καὶ τὸ ἀ-
κόλαστον ἐν αὐτῇ· ὅπερ εἰ καθ' ἡμέρην μὴ
ἐκκόπτοιτο ὥσπερ τὰ δένδρεα καθυλομανέει.

Id quod quibusdã morbus esse videtur, ob illorũ qui iudicant imperitiã. Ita n. censet vnusquisq; illa quæ ipse non habet, si illa aliis plenè adsint, abundare. Nã fortassis ignauus etiã fortitudinẽ immoderatũ quid existimabit: & auarus magnanimitatẽ, & quidquid à recto deficit virtutis mediocritatẽ in excessũ collocabit. Nos verò cum hæc præsciamus, vbi illum ipsum viderimus, sermonésq eius audiuerimus, rectius iudicabimus. Tu verò ô Dionysi ad nos accedere festina. Volo n. te tãdiu in patria mea versari, donec rediero vt, & rerum mearum, & prę meis ciuitatis potissimum curam habeas. Cum equidẽ ignorem quo euentu tã salutaris hic annus sit, qui antiquam naturam habeat, ita vt non multis morbis iam homines vexentur. Tu nihilominus accede. Inhabitabis inter ea domũ meã satis commodã, vtpote vxore mea penes parentes suos manente ob peregrinationem meã. Cuius res tu quoq; acuratiùs inspicias, vt temperanter vitam agat, nec ob absentiã viri alios viros recipiat. Sanè illa initiò moderata fuit: & parentes satis ciuiles habebat, & patrem virum fortem, & honestũ admodũ senem. Sed tamen semper mulier moderatore indiget. Nam natura lasciuum

quid

Ἐγὼ δὲ φίλον ἀκριβέστερον οἶμαι ἐς φυλακὴν γυναικός. οὐ γὰρ ὡς ἐκείνοις, καὶ τουτέοισι συνοικεῖ πάθος εὐνοίης. Διὸ πολλάκις ἐπισκιάζοντα τὴν νουθεσίην. Φρονημότερον δὲ ἐν παντὶ τὸ ἀπαθέστερον, ἐὰν ᾖ ἐπικλώμενον ὑπὸ εὐνοίης.

ΔΗΜΑΓΉΤΩΙ ΧΑΊΡΕΙΝ.

Οἶδα παρά σοι γενόμενος ἐν Ῥόδῳ, Δημάγητε, τὴν ναῦν ἐκείνην, ἁλίας ἐπιγραφὴν αὐτῇ, πάγκαλόν τινα, καὶ εὔπρυμνον, ἱκανῶς τε προπισμένην. Καὶ διάβασιν εἶχε πολλήν. ἐστήνεες καὶ τὸ ναυτικὸν αὐτῆς ὡς ὀξὺ, καὶ ἀσφαλὲς, καὶ ἔντεχνον ὑπουργῆσαι, καὶ τοῦ πλοῦ τὴν εὐδρομίην. Ταύτην ἔκπεμψον ἡμῖν, εἰ οἷόντε, μὴ κώπαις, ἀλλὰ πτεροῖς ἐρετμώσας αὐτήν. Ἐπείγει οὖν τὸ πρῆγμα, φιλότης, καὶ μάλα εἰς Ἄβδηρα διαπλεῦσαι πάνυ ταχέως. Βούλομαι νοτέουσαν ἰήσασθαι πόλιν διὰ νοσεῦντα ἕνα Δημόκριτον. ἀκούεις που τὸ κλέος τοῦ ἀνδρός. τοῦτον ἡ πατρὶς αἰτιῆται μανίῃ κεκακῶσθαι· ἐγὼ δὲ βούλομαι μὴ ὄντως αὐτὸν παρακόπτειν, ἀλλ᾽ ἐκείνοις δόξαν γίνεσθαι. Γελᾷ φασὶν ἀεί· καὶ οὐδέποτε παύεται γελῶν ἐπὶ παντὶ πρήγματι. σημεῖον αὐτὸ τοῦτο μανίης δοκέει.

ὅθεν

quid in ſe habet, quod niſi quotidie reſcindatur, tãquã arbores luxuriatur. Ego verò amicũ curioſiorem exiſtimo in obſeruandâ muliere. Non enim vt illis, ſic his etiã cohabitat beniuolentię adfectus. Vnde ſæpius admonitioni tenebras offundunt. Rectius verò eſt in omnibus nullis adfectibus agitari, ſi beniuolentiæ coniunctum ſit.

DEMAGETO S.

NOui iſtã nauim, Demagete, apud te in Rhodo cũ eſſem, cui maris inſcriptio erat, pulcherrimã quandã, ſolidâ puppi, & ſatis commodo fundamẽto, & tranſitũ habuit ſatis magnũ. Laudaſti etiã eius nauale ædificiũ vt quod acutũ, ac tutum ſit, & artificiosè fabricatum, & nauigãdi eius agilitatẽ. Hanc ſi fieri poteſt, nobis mitte, nec remis illã, ſed velis inſtrue. Viget illud negotiũ amicitia. Nam omnibus modis Abderã quãtum fieri poteſt velociſſimè nauigare animus eſt, vt ibi ciuitatẽ ob vnũ Democritum ægrotãtẽ ſanẽ. Illum patria inſaniâ laborare cẽſet: Ego verò exiſtimo non reuera ipſum inſanire, ſed illis ita videri. Ridet ſemper, aiũt, & nũquã in vnoquoq; etiã negotio ridere ceſſat: idipſum inſanię ſignum videtur.

ὅθεν λέγε τοῖς ἐν Ῥόδῳ φίλοις μετριάζειν, καὶ μὴ πολλὰ γελᾷν, μηδὲ πολλὰ σκυθρωπάζειν, ἀλλὰ τουτέων ἀμφοῖν τὸ μέτριον κτήσασθαι, ἵνα τοῖς μὲν χαριέστατος εἶναι δόξειας, οἷς δὲ φροντιστὴς περὶ ἀρετῆς μερμερίζων. Ἔνι μέν τοι Δημάγητε κακὸν παρ' ἑκάστῳ αὐτοῦ γελῶντος. Εἰ γὰρ ἡ ἀμετρίη φλαῦρον, τὸ διὰ παντὸς φλαυρότερον, καὶ εἴποιμ' ἂν αὐτῷ· Δημόκριτε καὶ νοσέοντος καὶ λιννυμένου, καὶ τεθνεῶτος, καὶ πολιορκουμένου, καὶ παντὸς ἐκπίπτοντος κακοῦ, ἕκαστον τῶν πρησσομένων ὕλη σοι γέλωτος ὑπόκειται. Οὐ στομαχεῖς δὲ, εἰ δύο ἐόντοιν ἐν κόσμῳ λύπης καὶ χαρᾶς, σὺ θρασύτερον ἐκβέβληκας; Μακάριος τ' ἂν ἦς. Ἀλλ' ἀδύνατον εἰ μήτε ἡ μήτηρ σοι νενόσηκε, μήτε πατὴρ, μήτε τὰ ὕστερον τέκνα, μὴ γυνὴ, μὴ φίλος, ἀλλὰ διὰ τὸν σὸν γέλωτα, ἵνα σώζηται εὐτυχέεις τὰ πάντα, ἀλλὰ νοσεόντων γελᾷς; ἀποθνησκόντων χαίρεις, ἔπι ποῦ πύθοιο κακὸν εὐφραίνεαι, ὡς πονηρότατος εἶ Δημόκριτε, καὶ πόῤῥω γε σοφίης. Ἢ νομίζεις αὐτὰ μηδὲ κακὰ εἶναι; Μελαγχολᾷς οὖν ὦ Δημόκριτε. Κινδυνεύω καὶ αὐτὸς Ἀβδηρίτης εἶναι, φρονιμωτέρη δὲ πόλις.

Ἀλλὰ

Quare tu quoque amicis nostris in Rhodo consule, vt mediocritatem obseruent, nec nimium rideant, neque cõtristentur etiam nimium, sed horum semper mediocritatẽ spectent: vt his quidem vrbanus videare, his verò studiosè de virtute deliberare. Malum profectò ipsi adest, Demagete, cum de vnoquoque rideat. Nam si immoderatus risus malum est, de omnibus ridere pessimũ fuerit. Cui quidem ego sic dicam: Si aliquis ægrotet, ô Democrite, siue occidatur, siue moriatur, siue oppugnetur, & quidquid tãdem mali eueniat: horũ vnumquodq; tibi ridendi materia est. An non cum DEO cõtendis, vbi, cùm duo sint in mundo, dolor & voluptas, tu horum violentius eieceris. Beatus fueris. Sed impossibile, si neq; mater tua ægrotauit, neq; pater, neq; posterius liberi, non vxor, non amicus. Sed nimirũ per tuũ risum vt illa saluẽtur, tu per omnia felix es. Atqui vbi quis ægrotat rides, cũ moritur gaudes, cum mali quidpiã audis, lętaris: Vt homo pessimus es, ô Democrite, & à Sapiẽtiâ alienissimus. An verò mala illa esse non cẽses? Alia ergo bile percitus es, ô Democrite. Adeo vt si Abderita essem, illud fraudi mihi futurũ sit, quãuis ciuitas sapiẽtior sit.

Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἀκριβέστερον ἐκεῖ λέξομεν Δημάγητι. Ἡ δὲ ναῦς, καὶ τὸν χρόνον τοῦτον, ὃν ἐπιστέλλω σοι, χρονίζει.

ΦΙΛΟΠΟΙΜΕΝΙ
Χαίρειν.

Σύντονως καὶ πεφροντικῶς ὑπὲρ Δημοκρίτου ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ καταδαρθὼν πρὸς ἐρχομένῃ τῇ ἕῳ ὄναρ ἐφαντάσθην. ἐξ οὗ νομίζω καὶ τὰ μηδὲν ἐπισφαλὲς γεγενῆσθαι. Ἔκπαλος τε διηγέρθην. Ἐδόκεον γὰρ αὐτὸν τὸν Ἀσκληπιὸν ὁρᾶν, φαίνεσθαί τε αὐτὸν πλησίον. Ἤδη δὲ πρὸς ταῖς Ἀβδηριτέων πύλαις ἐτυγχάνομεν. Ὁ δὲ Ἀσκληπιὸς οὐχ ὡς εἰώθεισαν αὐτοῦ αἱ εἰκόνες, μειλίχιός τε καὶ πρᾶος ἰδέσθαι καταφαίνετο· ἀλλὰ διεγηγερμένος τῇ σχέσει, καὶ ἰδέσθαι φοβερώτερος. Εἵποντο δὲ αὐτῷ δράκοντες, χρῆμά τι ἑρπετῶν ὑπερφυές. Ἐπειγόμενοι δὲ καὶ αὐτοὶ μακρῷ τῷ ἐπισύρματι, καί τι φρικῶδες, ὡς ἐν ἐρημίῃ καὶ νάπῃσι κοίλῃσιν ὑποσυρίζοντες. Οἱ δὲ κατόπιν ἑταῖροι κίστας φαρμάκων εὖ μάλα περιεσφηκωμένας ἔχοντες ᾔεσαν. Ὤρεξε δέ μοι τὴν χεῖρα ὁ θεός. κἀγὼ λαβόμενος ἄσμενος ἐλιπάρουν συνέρχεσθαι, καὶ μὴ καθυστερέειν τι μου τῆς θεραπείης. Ὁ δέ, οὐδέν τι, ἔφη, ἐν τῷ παρόντι χρῄζεις ἐμέο· ἀλλά σε αὕτη ξεναγήσει θεὸς ἀθανάτων τε καὶ θνη-

Sed de his ibi plenius dicemus Demagete. Nauis vero, & tempus illud quod tibi ſcripſi me remoratur.

PHILOPOEMENI GAVDERE.

SVbtriſtis, & cogitabũdus de Democrito hâc nocte dormiẽs ſub aurorã inſomniũ vidi in ſomnis, vnde colligo nihil omnino eſſe periculi, & non ſine ſtupore ſomno ſolutus ſum. Videbar enim ipſum Aſclepium videre, ipſum mihi proximè aſtare, iamq; ad Abderitarum portas perueneramus. Aſclepius verò, non vt ſolent eius imagines, blãdus, & manſuetus viſu apparebat, ſed facie concitatus, & viſu horribilior. Sequebantur verò ipſum Dracones, qui inter ſerpentes excellentes ſunt, & ipſi longo corporis tractu feſtinantes, & horrendũ quid, vt illi qui in ſolitudinibus & montibus excauatis, ſibilantes. A fronte comites ciſtas medicamentis plenas probè obſtructas ferentes ibant. Porrigebat verò Deus mihi manum; quã ego promtè recipiẽs, vt mihi præſto ſit ſuppliciter rogo, nec in meâ pręſenti curâ re aliquâ me deſtituat. Ille verò, nihil inquit in pręſenti operâ meâ indiges: ſed te hæc Dea mortalium & immortaliũ manu deducet.

θνητῶν. Ἐγὼ δὲ ἐπιστραφεὶς ὁρέω γυναῖκα καλήν τε, καὶ μεγάλην ἀσφαλὲς πεπλοκισμένην. Λαμπρότερον διέλαμπον δὲ αὐτῆς οἱ τῶν ὀμμάτων κύκλοι καθαρόν τι φῶς, οἷον ἀστέρων μαρμαρυγὰς δοκέειν. Καὶ ὁ μὲν δαίμων ἐχωρίσθη. Κείνη δὲ ἡ γυνὴ πιέξασά με τοῦ καρποῦ μαλθακῇ τινι εὐτονίῃ διὰ τοῦ ἄστεος ἦγε φιλοφρονεομένη. Ὡς δὲ πλησίον τῆς οἰκίης ἦμεν, ἵνα τὴν ξενίην ἐδόκεον ἠυτρεπίσθαι, ἀπήει ὡς φάσμα, μόνον εἰποῦσα· Αὔριον σε παρὰ Δημοκρίτῳ καταλήψομαι. Ἤδη δὲ αὐτῆς μεταστρεφομένης· Δέομαι, ἔφην, δεῖξον τίς εἶ; καὶ τίνα σε καλέομεν; Ἡ δὲ, Ἀλήθεια, ἔφη. αὕτη δὲ ἣν προσιοῦσαν ὁρᾷς· καὶ γὰρ ἐξαίφνης ἑτέρη τις κατεφαίνετο οὐ κακὴ μὲν, οὐδὲ αὐτὴ, θρασυτέρη δὲ καὶ σεσοβημένη, Δόξα, ἔφη, καλέεται. κατοικέει δὲ παρὰ τοῖσιν Ἀβδηρίτῃσιν. Ἐγὼ μὲν οὖν ἀναστὰς ὑπεκρινάμην ἐμαυτῷ τὸ ὄναρ, ὅτι οὐ δέηται ἰητροῦ Δημόκριτος, ὅπου γε αὐτὸς ὁ θεραπεύων θεὸς ἀπέστη, οὐκ ἔχων ὕλην θεραπείης· ἀλλ᾽ ἡ μὲν ἀλήθεια τοῦ ὑγιαίνειν παρὰ Δημοκρίτῳ μένει. ἡ δὲ τοῦ νοσέειν αὐτὸν δόξα παρ᾽ Ἀβδηρίτῃσιν ὄντως κατοικέει. Ταῦτα πέπεισμαι ἀληθέα εἶναι, Φιλοποίμην χρέεσι, κοὐκ ἀπογινώσκω τὰ ὀνείρατα, μάλιστα ὁπόταν καὶ τάξιν διαφυλάττῃ. Ἰητρικὴ δὲ

πάνυ

Ego verò conuersus video feminam quandam formosam, & magnam peplo accuratè, & splendidè indutam: cuius oculorum circuli lucebant puro lumine, vt stellarum splendorē aliquis existimaret. Et Deus quidem disparuit. Illa verò mulier me manu prehensum molli aliquo impetu beniuola per ciuitatē duxit. Cū autē domo proximi essemus, vbi hospitium parâsse videbar, tanquā spectrū euanuit, hoc tantū dicēs: Cras te apud Democritū repetā. Quæ cū adhuc circūuagaretur, oro te, inquā, ô optima, quænā es, & quā te dicemus esse? Illa verò: Veritas inquit. Illa verò, quā præcedentē cernis (nā repēte alia quæpiā apparebat, nec ipsa absurda, sed cōfidētior & incessu fastuosior) opinio, inquit, appellatur, quæ ipsis Abderitis cohabitat. Ego igitur surgēs apud meipsum insomniū illud interpretabar, quod Democritus medico non indigeret. Cū quidem ipse Deus ipsum curare abstinuerit, materiā curādi non habēs. Sed veritas sanitatis apud Democritū remaneat, & opinio de eius ægritudine Abderitis reuera cohabitet. Hæc reuera ita se habere statuo, ô Philopœmē, & sunt ita, nec insomnia respuo, maximè verò vbi ordinē conseruant. Ars verò medica

πάνυ μανικῆ συγγενής ἐστιν, ἐπεὶ τῶν δυοῖν τεχνέων εἷς πατὴρ ὁ Ἀπόλλων, ὁ καὶ πρόγονος ἡμῖν, ἐσσομένας νούσους προαγορεύων καὶ νοσέοντας ἰώμενος.

ΚΡΑΤΕΥ'Αι ΧΑΙ'ρειν.

Ἐπίσταμαί σε ῥιζοτόμον ἄριστον ἑταῖρε, καὶ διὰ τὴν ἄσκησιν, καὶ διὰ τὸ προγόνων κλέος, ὡς μηδὲν ἀποδεῖν σε τοῦ προπάτορος Κρατεύα. Νῦν οὖν εἰ καί ποτε ἄλλοτε βοτανολόγησον ὁκόσα τε καὶ οἷα δύνασαι· Ἀναγκαίη γὰρ ἐπείγει· καὶ διάπεμψαί μοι αὐτὰ ἐπ' ἄνδρα ὅλη πόλει ἰσοστάσιον, Ἀβδηρίτην μὲν, ἀλλὰ Δημόκριτον. Νοσέειν γὰρ αὐτόν φασι, καὶ καθάρσιος μάλα χρήζειν ἐπὶ τῆς μανίης ὄντα. Μὴ χρησαίμεθα μὲν οὖν τοῖς φαρμάκοις, ὥσπερ καὶ πέπεισμαι· ἀλλ' ὅμως δεῖ προεπίσασθαι χρὴ πανταχόθεν. Τὸ δὲ χρῆμα τῶν βοτανῶν πολλάκις παρὰ σοὶ ἐθαύμασα, ὡς καὶ τὴν τῶν ὅλων φύσιν τε καὶ διάταξιν, καὶ τὸ ἱερώτατον γῆς ἵδρυμα, ἐξ ἧς τὰ ζῶα, καὶ τὰ φυτὰ, καὶ τροφαὶ, καὶ φάρμακα, καὶ τύχη, καὶ ὁ πλοῦτος αὐτοῖς ἀναφύεται. Οὐδὲ γὰρ εἶχον οἱ ἐπιβῆ ἡ φιλαργυρίη. Οὐδ' ἂν Ἀβδηρῖται μὲν νῦν δέκα ταλάντοις ἐδελέαζον, αὐτὸ ἰητροῦ μισθωτοῦ ἐλέγχοντες. Εἴθε δ' ἠδυνάσο, Κρατεύα, φιλαργυρίης τὸ πι-

omnino diuinandi arti vicina eſt, cum harum duarum artium vnus parens ſit Apollo, qui & progenitor noſter futûros morbos prædicit & ęgrotos curat.

CRATEVAE S.

SCio te ô amice herbarũ collectorẽ longè eſſe optimũ, & per tuã conſuetudinẽ, & per maiorũ tuorum gloriã, ita vt auo tuo nullâ in re indigeas. Iam verò, ſi vnquã aliàs feciſti, herbas collige quantas & quales potes. Neceſſitas enim vrget, & illas mihi tranſmitte in vſum viri, qui eiuſdem precii cum totâ ciuitate æſtimatur, Abderitæ quidem, ſed Democriti. Aegrotare enim ipſum aiũt, & purgatione interiori maximè indigere, vt qui inſaniâ laboret. Non vtemur igitur medicamentis, quemadmodum etiam melius eſſe ratus ſum: ſed tamen illa vndiquaque ſtudioſé colligere oportet. Cæterum herbarum copiam ſępiſſimè apud te demiratus ſum, vtpote vniuerſi naturã, & ordinẽ, & ſanctiſſimũ illud terræ firmamentũ, vnde animalia, & plantæ, & alimẽta, & remedia, & ipſæ diuitiæ renaſcuntur. Nihil enim habuit quo auaritia accederet. Neque etiã me iam Abderitæ decẽ talẽtis ineſcauerint ꝑ medico mercenariũ eſſe rati. vtinã verò ô Crateua, auaritiæ ſęuã radicẽ exſtirpare

κρατὴν ῥίζαν ἐκκόψαι. ὡς μηδὲν αὐτῆς λείψανον ἀφεῖναι. εὖ ἴσθι, ἐκαθήραμεν ἂν τῶν ἀνθρώπων μετὰ τῶν σωμάτων τὰς ψυχάς. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀρχαί. Σὺ δ' ἡμῖν τὸ παρεὸν μάλιστα τὰς ὀρεινάς, καὶ ὑψηλοφύτευς ῥιζοτόμει βοτάνας. Στερεώτεραι γὰρ τῶν ὑδρηλοτέρων εἰσὶ, καὶ δριμύτεραι μᾶλλον διὰ τὴν τῆς γῆς πυκνότητα, καὶ τὴν λεπτότητα τοῦ ἠέρος. Ὅ, τι γὰρ ἕλκουσιν ἐμψυχότερόν ἐστι. πειρᾶσθαι δ' ὅμως καὶ τὰς παρὰ λίμναις ἑλείως πεφυκυίας αὐτολογῆσαι. καὶ γὰρ τὰς παραποταμίους, ἢ κρηνιτίδας παρ' ἡμῖν καλεομένας ἀσθενέας καὶ ἀτόνους, καὶ γλυκυχύλους εἶναι πέπεισμαι. Πάντα δὲ ὁκόσα χυλοὶ καὶ ὀποὶ ῥέοντες ἐν ὑελοῖς ἀγγείοις φερέσθωσαν. Ὁκόσα δ' αὖ φύλλα ἢ ἄνθεα ἐν κώθωσι περιεσφηκωμένοις. Ὅκως μὴ διαρριπιζόμενα τῇσι πνοιῇσι ἐκλίπῃ τὸν τόνον τῆς φαρμακίης, ὥσπερ ἀποψυχήσοντα. Ἀλλ' εὐθὺς ἡμῖν ταῦτα πέμψον. καὶ γὰρ ἡ ὥρα τοῦ ἔτεος ἁρμόδιος, καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς λεγομένης μανίης ἐπείγει. Τέχνης δὲ πάσης μὲν ἀλλότριον ἀναβολή· ἰητρικῆς δὲ καὶ πάνυ, ἐν ᾗ ψυχῆς κίνδυνος ἡ ὑπέρθεσις. ψυχαὶ δὲ τῶν θεραπειῶν οἱ καιροί. ὧν ἡ παραφυλακὴ τὸ τέλος. Ἔλπομαι οὖν ὑγιέα εἶναι Δημόκριτον, καὶ δίχα ἰήσεως. Εἰ δ' ἄρα τι σφάλμα φύσιος,

ἢ

posses, vt nullas eius reliquias relinqueres: que ipse certò scias, cũ corporibus animas hominũ curaremus. Sed hæc tantũ optari possunt. Tu verò solum nobis in præsentiâ maximè montanas, & in sublimi natas herbas collige. Validiores enim illæ sunt illis, quæ in aquosis locis natæ, & acriores ꝓpter terræ soliditatem & aëris subtilitatem. Quicquid enim attrahunt, viuidius est. Attamen illas palustres etiam, quę ad lacus natæ colligere stude. Nam quæ ad fluuios, & fontes natæ apud nos collectæ sunt, languidas, & inefficaces, & dulcis succi esse existimo. Omnia verò, quæcunq; succus, & humor fluens in vitreis vasibus adferantur. Quæcunq; verò folia, aut flores, in fictilibus vndique obturatis, ne quasi ventilata in aëre succum medicamenti relinquant tanquam emortua. Sed subito nobis hæc mittas: Nam & tempus anni conueniens, & necessitas memoratę insaniæ hoc ipsum vrget. Nã omni arti cũctatio inimica est, maximè verò medicę, vbi si qd cũcteris, vitæ illud & animę fit piculo. Anima verò medicinæ est ipsa tẽporis opportunitas, & ei⁹ obseruatio ipse finis. Spero ergo Democritũ sanũ futurũ, etiã sine curâ. Sin verò naturæ aut tẽporis error, aut alia q̃dã causa fuerit, (multa enim nos

ἢ καιροῦ, ἢ ἄλλη τις αἰτία γένοιτο. πολλὰ γὰρ ἂν ἡμᾶς θνητοὺς, ἐόντας λάθοι, ἅτε μὴ πάγχυ μηδ' ἀτρεκίης διανέοντας ἐπὶ τὸ ἄδηλον, πᾶσαν χρεὼ δύναμιν ἠθροῖσθαι. Οὐ γὰρ ἀρκέεται ὁ κίνδυνος οἷς δυνάμεθα, ἀλλ' ἐπιθυμεῖ καὶ ἃ μὴ δυνάμεθα, καὶ σχεδὸν ἀεὶ πρὸς δύο στρατευόμεθα τέλεα, τὸ μὲν ἀνθρώπου, τὸ δὲ τέχνης. ὧν τὸ μὲν ἄδηλον, τὸ δὲ τῆς ἐπιστήμης ὥρισται. Δεῖ δὲ ἐν ἀμφοτέροισι τούτοισι καὶ τύχης. Τὸ γὰρ ἀτέκμαρτον ἐν πᾶσι καθάρσεσι δι' εὐλαβείης ἰόντων, καὶ στομάχου κάθαρσιν ὑφορώμεθα καὶ συμμετρίην φαρμακείης πρὸς ἀγνοουμένην φύσιν στοχαζόμεθα. οὐ γὰρ ἡ αὐτὴ καὶ μίη φύσις ἁπάντων· ἕτερον δ' ἀεὶ πρὸς ἑαυτὴν ὁρίζουσαν οἰκεῖον. Ἐνίοτε δὲ καὶ ταῖς βοτάνῃσι πολλὰ τῶν ἑρπετῶν ἐνιοβόλησε, καὶ προσχανόντα τῇ ἐντὸς αὔρῃ κάκωσιν αὐτ' ἀλέξιος αὐτοῖσιν προσεπέπνευσεν. Εἰ μή τις ἀέρα κηλὶς, ἢ σπίλος, ἢ ὀδμὴ θηριώδης καὶ ἀπεινὴς τοῦ γινομένου σύμβολον φανείη. Εἶθ' ἡ τέχνη διὰ τὸ σύμπτωμα τῆς τύχης, καὶ κατορθώσιος ἀφήμαρτε. Βεβαιότεραι δ' ἀεὶ αἱ δι' ἐλλεβόρων διὰ τοῦτο καθάρσιες, αἷς καὶ Μελάμπους ἐπὶ τῶν Προίτου θυγατέρων, καὶ Ἀντικυρεὺς ἐφ' Ἡρακλέα ἱστορέονται κεχρῆσθαι. Μὴ

χρη-

hominesc um ſimus latent, vtpote qui non omnino, arte medicâ ſufficiamus in rebus incertis) omnem facultatem in illud conuocare neceſſarium fuerit. Non enim ægrotanti illa quæ poſſumus ſufficiunt, ſed illa etiam quę non poſſumus à nobis requirit: & ſemper ferè pro duobus finibus concertamus, vno hominis, altero artis, quorũ ille incertus, hic ſcientia comprehenditur. In vtriſque horum etiam Fortunâ indigemus. Nam quidquid coniecturâ comprehendi nequit, purgationibus cautè curam⁹; & ſtomachi purgationem ſuſpicionibus indagamus, & medicamentorum proportionem in naturâ quam ignoramus, coniectura inquirimus. Non enim vna & eadẽ omniũ natura. Reliquum omne, quodcũq; ipſa definierit, cõuenit. Interdum etiã ipſis herbis multi ſerpẽtes venenũ immiſerunt, & illas arrodẽtes, interiori ſpiritu venenũ ꝑ remedio ipſis adſpirârunt: niſi forte macula aliqua, aut hulcus aut odor teter & immitis ci⁹ ꝙ factũ eſt indiciũ fecerit. Deinde ars ꝓpter fortunæ accidẽs etiã à ſuo officio aberrat. Longe ergo tutiores ſunt ꝓpterea per Helleborum purgationes, quibus etiã Melampus in Prœti filiabus, & Anticereus in Hercule ſanando vſus hiſtoriis proditur.

χρησαίμεθα δ' ἡμεῖς ἐπὶ Δημοκρίτου μηδενὶ τουτέων. Ἀλλὰ γίνοιτο ἐκείνῳ τῶν δραστικωτάτων φαρμάκων σοφίη.

ΔΗΜΑΓΗΤΩι ΧΑΙρειν.

Τοῦτο ἐκεῖνο Δημάγητε, ὅπερ εἰκάζομεν. οὐ παρέκοπτε Δημόκριτος· ἀλλὰ πάντας ὑπερεφρόνεε, καὶ ἡμᾶς ἐσωφρόνιζε, καὶ δι' ὑμέων ἐσωφρόνιζε πάντας ἀνθρώπους. Ἐξέπεμψα δέ σοι, φιλότης, ὡς ἀληθῶς τὴν Ἀσκληπιάδα νῆα, ᾗ προσέθες μετὰ τοῦ ἀλίου ἐπίσημον καὶ ὑγιείην, ἐπεὶ κατὰ δαίμονα τῷ ὄντι ἰσοδρόμηκε, κἀκείνῃ τῇ ἡμέρῃ καθέπλευσεν ἐς Ἄβδηρα, ᾗπερ αὖτις ἐπεστάλκειν ἀφίξεσθαι. Πάντας οὖν ἀολλέας πρὸ τῶν πυλῶν εὕρομεν ὡς εἰκὸς ἡμέας περιμένοντας, οὐκ ἄνδρας μόνον ἀλλὰ καὶ γυναῖκας· ἦν δὲ καὶ πρεσβύτας, καὶ παιδία, νὴ τοὺς θεοὺς, κατηφέα καὶ τὰ νήπια. Οὗτοι μέν τοι ὧδε εἶχον ὡς ἐπὶ μαινομένῳ τῷ Δημοκρίτῳ. Ὁ δὲ μετὰ ἀκριβείας τότε ὑπερεφιλοσόφεεν. Ἐπεὶ δὲ με εἶδον, ἔδοξάν του ἡδίους μικρόν τι ἐφ' ἑωυτοῖσι γεγονέναι, καὶ χρηστὰς ἐλπίδας ἐποιέοντο. Ὁ δὲ Φιλοπίμην ἄγειν με ἐπὶ τὴν ξενίην ὥρμητο. Κἀκείνοισι προσεδόκεε τοῦτο. Ἐγὼ δὲ ἔφην· ὦ Ἀβδηρῖται, οὐδέν ἐστί μοι πρὸ ἔργου, ἢ Δημόκριτον θεήσασθαι.

θί

Nullo autem horum in Democrito ſanando vtemur. Sed contingat ipſi omnium medicamentorum validiſſimũ Sapientia.

DEMAGETO S.

HOc ipſum eſt, ô Demagete, quod coniectaueram. Non inſanit Democritus ſed omnes ſapientia ſuperat, & nos ſapientiores reddidit, & per nos omnes homines. Remiſi verò tibi, ô amice, reuera nauim illã Aſclepiadẽ, cui poſt maris inſigne, etiã ſanitatis adponas: cum diuinitus reuera expanſis velis curſum direxerit, & illâ ipsâ die Abderam adnauigauerit, quâ ab ipſis accerſitus erã venire. Omnes ergo ante ciuitatis portas congregatos inuenimus, vt veriſimile, nos expectantes, non viros ſolũ, ſed & mulieres, quin etiã ſenes, & Deos teſtor, pueros etiã ſollicitos & infantes. Hi igitur ita adfecti erant ob Democritũ tanquã qui inſaniret. Ille verò eo ipſo tempore exactiſſimè Sapiẽtiæ ſtudio inuigilabat Vbi verò me videbant, aliquanto lætiores in ſemetipſis fieri videbantur, & bonam ſpem animis concipiebant Philopœmen verò me ad hoſpitium deducere feſtinabat: id ꝙ & ipſis vnà optimũ factu videbatur Ego verò dicebam Nihil mihi ô Abderitæ prius, quàm vt Democritũ videã.

Quod

οἱ δὲ ἐπῄνεον ἀκούοντες, καὶ ἥδησαν, ἦγόν τε συντόμως διὰ τῆς ἀγορᾶς, οἱ μὲν ἑπόμενοι, οἱ δὲ προθέοντες ἔπρωθεν, ἕτεροι· ὦ ζεῦ βασιλεῦ, λέγοντες, βοήθει, θεράπευσον. Κἀγὼ παρηγόρουν θαῤῥεῖν ὡς τάχα μὲν οὐδενὸς κακοῦ· πίσυνος ἐτησίῃσιν ὥρῃσιν· εἰ δ᾽ ἄρα καί τινος βραχέος διορθώτου. Καὶ ἅμα ταῦτα λέγων ᾔειν. Οὐ δὲ γὰρ πόῤῥω ἦν ἡ οἰκίη· μᾶλλον δὲ οὐδὲ ἡ πόλις. Παρήειμεν οὖν· πλησίον γὰρ τοῦ τείχεος ἐτύγχανε, καὶ ἀνάγουσί με ἡσυχῇ. Ἔπειτα κατόπιν τοῦ πύργου βουνός τις ὑψηλὸς μακρῇσι καὶ λασίῃσιν αἰγείροις ἐπίσκιος, ἔνθεν ἑωρᾶτο τὰ τοῦ Δημοκρίτου καταγώγια. Καὶ αὐτὸς ὁ Δημόκριτος ἐκάθητο ὑπό τινι ἀμφιλαφεῖ καὶ χθαμαλῇ πλατανίστῳ ἐν ἐξωμίδι παχείῃ, μοῦνος, ἀνηλειφὼς ἐπὶ λιθίνῳ θώκῳ, ὠχρακὸς πάνυ, καὶ λεπτόσαρκος, κουρειῶν τὰ γένεια. Παρ᾽ αὐτὸν δὲ ἐπὶ δεξιῆς λεπτόῤῥυτον ὕδωρ κατὰ πρανοῦς τοῦ λόφου θέον ἠρεμέως ἐκελάρυζεν. Ἦν δέ τι τέμενος ὑπὲρ ἐκεῖνον τὸν λόφον ὡς ἐν ὑπονοίῃ κατεικάζοντι Νυμφέων ἱδρυμένον αὐτοφύτοισιν ἐπηρεφὲς ἀμπέλοισιν. Ὁ δ᾽ εἶχεν ἐν εὐκοσμίῃ πολλῇ ἐπὶ τῶν γονάτοιν βιβλίον, καὶ ἕτερα δέ τινα ἐξ ἀμφοῖν τῶν μεροῖν αὐτῷ παρεβέβλητο. Σεσώρευτο δὲ καὶ ζῶα ἀνατετμημένα δι᾽ ὅλων. ὁ δὲ ὅτε μὲν συντόνως ἔγραφεν ἐγκείμενος,

Quod cum audiuissent laudabant, & gaudebant, meq; compendio per forum deducebant, alij sequentes, alii prçcursantes, ex aliâ parte alii: O Rex Iuppiter, dicentes, adiuua, & medere. At ego sermone illos solabar, vt bono animo essent, tanquã nihil fere mali esset, (Etesiorum scilicet tempore fretus) aut si quid sit, breue illud esse, & facilè corrigi posse. Et cũ hæc dicerẽ simul pergebam: non enim procul domus erat, sed neq; ipsa ciuitas. Proximi ergo ipsi fuimus: nam muro vicina erat: & tacitè me introducũt. Inde à tergo turris collis erat altus, p̃lõgis & dẽsis alnis obũbratus, vnde Democriti habitatio cõspici poterat. Et ipse Democritus sedebat sub ingẽti & humili platano, in crassâ quâdã tunicâ, solus, non calceatus, in lapideâ aliquâ sede, omnino pallidus, & macer, barbã sibi detõdẽs: Prope ipsũ à dextris aqua leniter defluens è præcipitio collis decurrẽs placidè resonabat. Erat vero nem⁹ aliquod in ipso colle, vt aliquis suspicione cõiectare posset Nympharum templum ibi esse ædificatũ, per se genitis racemis coopertum. Ipse verò decorè admodũ in genibus librũ habebat. & alii quidem ex vtrâq; parte circa ipsum iacebant: Coaceruabat verò etiam multa animalia per omnia dissecta.

Ὁ δὲ ὁτὲ μὲν συντόνως ἔγραφεν ἐγκείμενος, ὁτὲ δὲ ἠρέμει, πάμπολύ τι ἐπέχων, καὶ ἐν ἑαυτῷ μερμηρίζων. Εἶτα μετ' οὐ πολὺ τούτων ἐρδομένων ἐξαναστὰς περιεπάτει, καὶ τὰ σπλάγχνα τῶν ζώων περιεσκόπει, καὶ καταθεὶς αὐτὰ μεταλθὼν ἐκαθέζετο. Οἱ δὲ Ἀβδηρῖται περιεστῶτές με κατηφεῖς, καὶ οὐ πόῤῥω τὰς ὄψιας δακρύων ἔχοντες, φασίν· Ὁρᾷς μέν τοι τὸν τοῦ Δημοκρίτου βίον, ὡς μέμηνεν, ὦ Ἱππόκρατες. Καὶ οὔτε ὅ, τι θέλει οἶδεν, οὔτε ὅ, τι ἔρδει. Καί τις αὐτῶν μᾶλλον ἐνδείξασθαι βουλόμενος τὴν μανίαν αὐτοῦ, ὀξὺ ἐκώκυσεν, ἴκελον γυναικὶ ἐπὶ θανάτῳ τέκνου ὀλοφυρομένῃ· εἶτα ἐνώμαζεν πάλιν ἄλλος ὑποκρινόμενος παροδίτην ἀπολέσαντα τι ὧν διεκόμιζε. Καὶ ὁ Δημόκριτος τὰ μὲν ἀκούων ἐμειδία, τὰ δὲ ἐξεγέλα οὐκ ἔτ' οὐδὲν γράφων. Τὴν δὲ κεφαλὴν θαμινὰ ἐμπέσειεν. Ἐγὼ δὲ, ὑμεῖς μὲν ἔφην ὦ Ἀβδηρῖται αὐτόθι μίμνετε· Ἐγγυτέρω δὲ αὐτοῖς καὶ λόγου, καὶ σώματος τἀνδρὸς γενηθεὶς, ἰδὼν καὶ ἀκούσας εἴσομαι τοῦ πάθεος τὴν ἀλήθειαν. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, κατέβαινον ἡσυχῆ. Ἦν δὲ ὀξὺ καὶ ἐπίφορον ἐκεῖνο τὸ χωρίον. μόλις δ' οὖν διαστηριζόμενος διῆλθον. Ἐπεὶ δὲ ἐπλησίαζον, ἔτυχε τότε ἐπελθὸν αὐτῷ ὅ, τι δήποτε γράφειν ἐνθουσιωδῶς, καὶ μεθ' ὁρμῆς.

Εἰ

Ille verò interdum ſtudiosè aliquid, incũbens ſcribebat, interdum verò ſubmiſſior, etiã omnino abſtinebat, & in ſeipſo ſollicitè cogitabat. Inde nõ multo poſt cum hęc egiſſet reſurgẽs circũibat, & inteſtina animaliũ inſpiciebat, & illa deponẽs, & præteriẽs, rurſus ſedebat. Abderitæ verò triſtes circa me ſtabãt, & nõ multo poſt facies ſuas lacrumis irrigãtes, dicebãt: Vides nẽpe Democriti vitã: quãtũ inſanit ille, ô Hippocrates! Et neq; quid velit nouit, neq; quid faciat. Et vnus illorũ impẽſius adhuc eius inſaniã demõſtrare volẽs, altâ voce eiulauit; nõ mulieri diſſimilis, quæ mortuũ filium deflet. Inde alius rurſus plorare incepit, viatorẽ repræſentans, qui illorum aliquid deprdidit, quæ ſecum portauit. At Democritus horũ alia cum audiret placidè renidebat, alia ridebat. Nec amplius aliquid ſcribebat, ſed crebro caput ſuũ cõcutiebat. Ego verò vos, Abderitæ, dicebã, hic expectate; ipſe viro & ſermone & corpore ꝓpior factus, videns & audiens, huius adfectionis veritatẽ deprehendã. Hęc cum dixiſſem tacitè deſcendebã. Erat enim locus ille præceps, & pronus. Vix greſſum obfirmans eo venerã: vbi verò propior factus, in mentem ipſi aliquid venit, quod maximâ animi cõcitatione, & impetu ſcriberet

Εἱστήκειν οὖν περιμένων αὐτέου τὸν καιρὸν τῆς ἀναπαύσιος. Ὁ δὲ μετὰ μικρὸν τῆς φορῆς λήξας τοῦ γράφειν προσέβλεπέ τε ἐς ἐμὲ προσιόντα, καί φησι· χαῖρε ξεῖνε. Κἀγώ· πολλὰ δὲ καὶ σὺ Δημόκριτε ἀνδρῶν σοφώτατε. Ὁ δὲ αἰδεσθεὶς, οἶμαι ὅτι ὀνομαστὶ οὐ προσεῖπέ με· Σὲ δὲ, ἔφη, τίνα καλέομεν; Ἀγνοίη γὰρ τοῦ σοῦ ὀνόματος πρόφασις τῆς τοῦ ξείνου προσηγορίας. Ἱπποκράτης ἔφην ἐμοίγε ὄνομα, ὁ ἰητρός. Ὁ δὲ εἶπεν· ἡ τῶν Ἀσκληπιαδῶν εὐγένεια, πολύ γέ σου τὸ κλέος τῆς ἐν ἰητρικῇ σοφίης πεφοίτηκεν ὡς ἐμέ. Τί δὲ σε χρέος δεῦρ' ἤγαγεν ἑταῖρε; μᾶλλον δὲ πρὸ πάντων κάθισον. Ὁρᾷς δὲ τὴν οὕτως οὐκ ἀηδῆ φύλλων θημῶνα ὡς χλοερὸς καὶ μαλακός ἐστι καθίσαι, καὶ προσηνέστερος τῶν τύχης ἐπιφθόνων θώκων. Καθίσαντος δέ μου πάλιν φησίν· ἴδιόν σοι τι, ἢ ἐπιδήμιον διζήμενος πρῆγμα δεῦρο ἀφῖξαι; φράζε σαφέως· καὶ γὰρ ἡμεῖς ὅ,τι δυναίμεθα συνεργοῦμεν. Κἀγὼ τὸ μὲν κατ' ἀλήθειαν ἔφην ἕνεκεν σοῦ. Δεῦρο γὰρ ἥκω σοι συντυχεῖν ἀνδρὶ σοφῷ· ἔχει δὲ πρόφασιν ἡ πατρὶς, ἧς πρεσβείαν τελῶ. Ὁ δὲ,

ξε-

Reſtiti ergo, expectans tempus illud quo à ſcribendo deſiſteret. Nec diu poſt illum ſcribendi impetum, à ſcribendo deſinit, & in me propius ad ſe accedentem oculos cõiecit, & dixit: Salue hoſpes. Cui ego: Et tu plurimum ſalue Democrite virorum ſapientiſſime. Ille verò veniam deprecatus (forte quod nomine me non compellaſſet) Te verò, inquit, quem vocamus? nominis enim tui ignorantia in cauſa eſt, quare hoſpitis nomine te compellarim. Hippocrati, reſpondebam, medico mihi nomē eſt. Hic verò dicebat: Aſclepiadûm generoſitas, & magna tuæ in arte medicâ Sapientiæ laus etiam ad me vſque penetrauit. Quæ verò neceſſitas te huc adduxit, ô amice? Ante omnia verò prius ſedeas. Vides enim hic non vſque adeo ingratum foliorum cumulum, quàm viridis, & ad ſedendum mollis, & iucundior fortunę ſedibus inuidiâ obnoxiis. Cũ adſediſſem iterũ dixit: Priuatumne igitur, an publicum negotiũ expediturus huc acceſſiſti? Apertè dicas, nã & nos quantũ poterimus auxilio tibi erimus. Et ego verè hoc reſpõdebã: ꝓpter te. Huc enim venio, vt tecũ cum viro ſapiẽte cõuerſarer. In causâ eſt patria mea, cuius legationes obeo. Ille

ξενίῃ τίνι τὰ πρῶτα κέχρησο ἡμετέρῃ. Πειρώμενος δὲ κατὰ πάντα τἀνδρὸς, καίπερ ἤδη μοι δήλου μὴ παρακόπτειν, Φιλοποίμενα οἶσθα, ἔφην, πολίτην ἐόντα ὑμέτερον; Ὁ δὲ, μάλα ἔφη, εἰ τὸν Δήμονος λέγεις υἱὸν, τὸν οἰκέοντα παρὰ τὴν Ἑρμαΐδα κρήνην. Τούτῳ εἶπον ὢν τυγχάνω ἐκ πατέρων ἰδιόξενος. Ἀλλὰ σὺ Δημόκριτε τῇ κρείσσονί με ξενίῃ δέχου, καὶ πρῶτόν γε τί ἦν τοῦτο ὃ γράφων τυγχάνεις φράζε. Ὁ δὲ ἐπισχὼν ὀλίγον, περὶ μανίης ἔφη. Κἀγὼ, Ζεῦ βασιλεῦ, φημὶ, δικαίως γε ἀντιγράφεις πρὸς τὴν πόλιν. Ὁ δὲ, τίνην φησὶ πόλιν Ἱππόκρατες. Ἐγὼ μὲν οὐδὲν, ἔφην, ὦ Δημόκριτε, ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπως προὔπεσον. Ἀλλὰ τί περὶ μανίης γράφεις; Τί γὰρ εἶπεν ἄλλο, ἢ τίς πέλει, καὶ ὅκως ἀνθρώποισιν ἐγγίνεται, καὶ ἵνα τρόπον ἀπολωφέοιτο; Τὰ γὰρ ζῶα ταῦτα, ἔφη, ὁκόσα ὁρᾷς, τούτου μέν τοιγε ἕνεκα ἀνατέμνω, οὐ μισέων θεοῦ ἔργα, χολῆς δὲ διζήμενος φύσιν καὶ θέσιν. Οἶσθα γὰρ ἀνθρώποις παρακοπῆς ὡς αἰτίη ἐπιπολὺ αὕτη πλεονάσασα. Ἐπεὶ πᾶσι μὲν φύσει ἐνυπάρχει· ἀλλὰ παρ' οἷς μὲν ἐλάσσω, παρ' οἷς δὲ ἴσι πλείων. ἡ δὲ ἀμετρίη αὐτῆς νοῦσοι τυγχάνουσι ὡς ὕλης, ὁτὲ μὲν ἀγαθῆς, ὁτὲ δὲ φαύλης ὑποκειμένης. Κἀγὼ, νὴ Δία, ἔφην,

ὦ

verò: Cũ primis ergo noſtro hoſpitio indiges. Ego verò virũ p omnia tentãs, quãquã iã ſatis mihi notũ foret ipſum non inſanire, Philopœmena inquã noſtine,cõciuem veſtrum? Ille verò, maximè reſpondit,ſi illum Demonis filiũ dicis,qui habitat iuxta Mercurialem fontẽ.Huius,inquã,inde à parentibus proprio vtor hoſpitio. Tu verò,ô Democrite, meliori me hoſpitio excipe, & primùm mihi dicas quidnã illud ſit, ꝙ ſcribis. Ille verò moratus paullùm, de Inſaniâ,inquit.Et ego,ô rex Iupiter,inquã,in tempore ſcribis ad hãc vrbẽ. Ille verò: qualẽ vrbẽ? reſpõdit.Ego verò,nihil dicebã,ô Democrite, ſed neſcio quorſum prolaberer. At quidnã tu de inſaniâ ſcribis? Quidnã aliud reſpõdet ille, quàm quænã illa ſit, & quomodo homines inuadat,& quâ ratione deſinat. Animalia n. hæc,inquit, quotquot vides hâc de causâ reſeco, nõ vt oſor DEI operũ, ſed naturã bilis indagãs, & ſitũ. Neq; enim ignoras quod illa,ſi abundet,plerunq; hominibꝰ inſaniæ cauſa ſit, cũ omnibus naturâ inſit ſed in quibuſdã minor, in quibuſdã maior. Quæ ſi modum excedat morbus euadit, tamquam ſubiecta materia aliàs bona, aliàs mala. Et ego, Per Iouem, dicebam,

ὦ Δημόκριτε, ἀληθέως τε καὶ φρονίμως λέγεις. ὅθεν εὐδαίμονά σε κρίνω ἀπολαύοντα τοσαύτης ἡσυχίης. Ἡμῖν δὲ μετέχειν ταύτης οὐκ ἐπιτέτραπται. Ἐρομένου δὲ, διὰ τί, Ἱππόκρατες, οὐκ ἐπιτέτραπται; Ὅτι, ἔφην, ἢ ἀποικίη, ἢ τέκνα, ἢ δάνεια, ἢ νοῦσοι, ἢ θάνατοι, ἢ δμῶες, ἢ τοιαῦτά τινα τὴν εὐκαιρίην ἀποτέμνονται. Ἐνταῦθα δὴ ὁ ἀνὴρ εἰς τὸ εἰωθὸς πάθος κατηνέχθη, καὶ μάλα ἄθρουν τι ἀνεκάγχασε, καὶ ἐπετώθαστε, καὶ τὸ λοιπὸν ἡσυχίαν ἦγε. Καὶ ἐγὼ, τί μέν τοι ἔφην ὦ Δημόκριτε καταγελᾷς; πότερον τὰ ἀγαθὰ ὧν εἶπον ἢ τὰ κακά; ὁ δὲ ἔτι μᾶλλον ἐγέλα, καὶ ἄπωθεν ὁρῶντες οἱ Ἀβδηρῖται, οἱ μὲν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ἔπαιον· οἱ δὲ τὰ μέτωπα, οἱ δὲ τὰς τρίχας αὐτῶν ἔτιλλον. Καὶ γάρ, ὡς ὕστερον ἔφασαν· πλεονάζοντι παρὰ τὸ εἰωθὸς ἐχρήσατο τῷ γέλωτι. ὑποτυχὼν δὲ ἐγὼ ἔφην· Ἀλλὰ μὴν σοφῶν ἄριστε Δημόκριτε· ποθέω γὰρ αἰτίην τοῦ περὶ σὲ πάθεος καταλαβέσθαι· τίνος ἄξιος ἐφάνην ἐγὼ γέλωτος αὐτὸς, ἢ τὰ λαληθέντα; ὅκως ἢ μαθὼν παύσωμαι τῆς αἰτίης, ἢ σὺ ἐλεγχθεὶς διακρούσῃ τοὺς ἀκαίρους γέλωτας. Ὁ δέ· Ἡράκλεις, ἔφη, εἰ γὰρ δυνήσῃ με ἐλέγξαι, θεραπείην θεραπεύ-

ô Democrite, verè hæc,& ſapiẽter dicis: vnde te beatum prædico,qui quidẽ tantum ocij cõſecutus ſis.Nobis verò huiuſmodi cõſequi non permittitur. Cum verò quæreret: Nam quare, ô Hippocrates, non permittitur? Eo, reſpondebam,quod peregrinationes, & liberi, & æs alienum, aut morbi, aut mortes, & famuli, & nuptię, & huiuſmodi horũ opportunitatẽ adimũt. Ibi verò vir ille ad ſolitũ ſuũ adfectum referebatur, & effusé admodũ cachinnabatur, & ridebat, & poſtea adquieuit. Et ego: Nã quid rides, inquam, Democrite? an bona illa, de quibus dixi, an mala? Ille verò magis adhuc ridebat. Id ꝙ de lõginquo Abderitę vidẽtes, quidã capita ſua percutiebãt, alii faciẽ, alii capillos ſibi euellebãt: Nã (vt nouiſſimè dixerũt) ſolito vehementiore riſu vtebatur. Ego verò tempeſtiuè respondens: Verũ ſapientũ optime Democrite, inquã, (nam cauſſam illius tuæ adfectionis cognoſcere deſidero) quonã riſu ego tibi dignus viſus ſum, aut ipſe, aut illa, quæ dixi? vt aut illa diſcẽs à causa illa impoſterũ deſiſtam, aut tu reprehenſus intẽpeſtiuos eiuſmodi riſus contineas. Ille verò, me hercule, inquit, ſi me coarguere poteris me-

D 5 dicinam

[illegible] οἶδ' οὐδένα πώποτε, Ἱππόκρατες. Καὶ πῶς οὐκ ἐλεγχθείης, ἔφην, ὦ ἄριστε, ἢ οὐκ οἶσθα ἄτοπός γε εἶναι γελῶν θάνατον ἀνθρώπου, ἢ νοῦσον, ἢ παρακοπήν, ἢ σφαγήν, ἢ ἄλλο τι χέρειον; ἢ τοὔμπαλιν γάμους, ἢ πανηγύριας, ἢ τεκνογονίην, ἢ μυστήρια, ἢ ἀρχάς, ἢ τιμάς, ἢ πᾶν ὅλως ὄνομα ἀγαθόν; καὶ γὰρ ἃ δέον οἰκτείρειν γελᾷς, καὶ ἐφ' οἷσιν ἥδεσθαι χρὴ καταγελᾷς τούτων· ὥστε μήτε ἀγαθόν, μήτε κακὸν παρὰ σοὶ διακεκρίσθαι. Ὁ δέ, ταῦτα μὲν εὖ λέγεις, Ἱππόκρατες. Ἢ γὰρ οὐκ οἶσθά πω ἡμετέρου γέλωτος αἰτίην. μαθὼν δὲ εὖ οἶδ' ὅτι κρείσσονα τῆς πρεσβείας ἀντιφορησάμενος, ἀποίσῃ θεραπείην τὸν ἐμὸν γέλωτα τῇ πατρίδι, καὶ ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους δυνήσῃ σωφρονίζειν· ἀνθ' ὧν ἴσως κἀμὲ διδάξεις ἰητρικὴν ἀμοιβηδόν, γνοὺς οἵην σπουδὴν περὶ τὰ ἀσπούδαστα φιλοτιμούμενοι πρήσσειν τὰ μηδενὸς ἄξια. Πάντες ἄνθρωποι τὸν βίον ἀχρήστως ἀναλίσκουσι, γελώτων ἄξια διοικοῦντες. Ἐγὼ δέ φημι· λέγε πρὸς θεῶν. Μή ποτε γὰρ διαλανθάνει νοσέων πᾶς ὁ κόσμος, καὶ οὐδὲ ἔχει ὅκου διαπέμψηται πρεσβείην πρὸς θεραπείην. Τί γὰρ ἂν εἴη ἔξω αὐτοῦ; Ὁ δὲ ὑπολαβών· Πολλαί γε φησὶν ἀπειρίαι κόσμων εἰσὶν ὦ Ἱππόκρατες. καὶ μηδαμῶς ἑταῖρε κατασμικρολόγει πλουσίην τὴν φύσιν ἐοῦσαν. ἀλλὰ ταῦτα μέν, ἔφην, ὦ Δημόκριτε,

διδά-

dicinā medicus exercueris, qualē nullus ante te vnquā ô Hippocrates. Et quomodo nō coarguaris, inquā, vir optime? an verò ignoras quàm importunum ſit mortem hominis deridere, aut morbū, aut inſaniā, aut iugulationē, aut ſi qiud his deterius? Et rurſus, aut nuptias, aut nūdinas, aut liberorū ꝓcreationes, aut arcana ſacra, aut principatus, aut honores, aut in vniuerſum quidquid boni nomē habet? Etenim quib⁹ flere oportebat, tu rides, & quib⁹ lætari fas erat, tu itidē rides: ita vt quid bonū aut malū ſit parum apud te diſcernatur. Ille verò: Meritò tu quidē iſtuc dicis Hippocrates. Fortaſſe enim noſtri riſus cauſam ignoras: quàm vbi cognôris, ſat ſcio, quòd illā tuâ legatione potiorē in te ſuſcipiēs meū riſum tāquā medicinā patriç tuç reportabis, & te ipſum, & alios ſapiētiores reddere poteris. Pro quib⁹ fortè me viciſſim artē medicā docebis, vbi cognôris quali curâ de nō curādis, dū illa q̄ nullius momēti ſunt ſtudioſè curāt, omnes homines inutiliter vitā cōſumāt, illa q̄ riſu digniſſima ſunt agitātes. Cui ego, Per Deos, dic mihi illa. Quis enim ignorat ꝙ vniuerſus mūdus laborat, nec habet quo legationē, vt curetur, mittat. Quid enim eſt extra ipſum? Ille verò reſpondēs, multç, inquit, mūdorū ſunt infinitates,

διδάξεις ἐν ἰδίῳ καιρῷ. Εὐλαβέομαι δὲ μήκως καὶ τὴν ἀπειρίην διεξιὼν γελᾶν δόξῃ. Ἴσθι τοίνυν περὶ τοῦ σοῦ γέλωτος τῷ βίῳ λόγον δώσων. Ὁ δὲ μάλα τρηχὺ ἀπιδών με, δύο φησὶ τοὐμοῦ γέλωτος αἰτίας δοκέεις, ἀγαθὰ καὶ φλαῦρα. Ἐγὼ ἕνα γελῶ, τὸν ἄνθρωπον ἀνοίης μὲν γέμοντα, κενὸν δὲ πρηγμάτων ὀρθῶν, πάσῃσιν ἐπιβολαῖσι νηπιάζοντα, καὶ μηδεμιῆς ἕνεκεν ὠφελείης ἀνύοντα τοὺς ἀνηνύτους μόχθους, πείρατα γῆς, καὶ ἀορίστους μυχοὺς ἀμετρίῃς ἐπιθυμίῃ ὁδεύοντα, ἄργυρον τήκοντα, καὶ χρυσὸν, καὶ μὴ παυόμενον τῆς κτήσιος ταύτης, ἀεὶ δὲ θορυβεύμενον περὶ τὸ πλέον ὅκως αὐτὸς ἐλάσσων γένηται. καὶ οὐδὲν αἰσχύνεται λεγόμενος εὐδαίμων, ὅτι χάσματα γῆς ὀρύσσει δεσμίων χερσὶν, ὧν οἱ μὲν ἐπὶ σομφῆς πιπτούσης τῆς γῆς ἐφθάρησαν· οἱ δὲ πολλῷ χρόνῳ ταύτην ἄγοντες τὴν ἀνάγκην ὡς ἐν πατρίδι τῇ κολάσει καταμένουσιν, ἄργυρον καὶ χρυσὸν μαστεύοντες, ἴχνη κόνιος καὶ ψήγματα ἐρευνῶντες, ψάμμον ἄλλην ἀλλαχόθεν ἐγείροντες, καὶ γῆς φλέβας ἐκτέμνοντες εἰς περιουσίην, ἀεὶ βωλοποιοῦντες ἐκ γῆς μητρός. Τὴν δὲ μίην γῆν, καὶ τὴν

αὐ-

Hippocrates,& nequaquã ô amice de natura, quæ admodum diues eſt, tanquam de re puſilla verba facias. Verum hæc Democrite inquã, ſuo aliquo tẽpore docebis. Metuo enim ne de infinitate mũdi diſſerẽs etiã ridere incipias. Noueris igitur tui riſus vitę humanę rationes reddere. Ille verò valde intentè me intuitus, duas, inquit, mei riſus cauſſas exiſtimas, bona & mala. Ego verò vnum tantum hominem derideo ſtultitia plenum, & rectis factis vacuũ, qui in omni ſuo ꝓpoſito puer ſit, & nullius emolumẽti gratia vanos labores perficiat, qui terræ terminos, & indefinitos eius receſſus infinito deſiderio penetret, aurũ & argentum liquefaciat, nec horum poſſeſſione ſatietur, ſed ſemper ob maiora tumultuetur, vt ille minor euadat: nec interea felix dici erubeſcit, quod terræ viſcera perfodit vinctorũ hominũ manibus, quorum alii in cauitatibus terra cõcidente perierũt: alii verò multo tempore hac neceſſitate laborãtes, in hac poena tanquã in patria remanẽt, aurũ & argentũ cõquirentes, pulueris veſtigia, & arenas aureas ſcrutantes, & aliam arenã aliunde accumulantes, & terræ venas excidentes in congerendas facultates: ſemper glebas ex terra matre colligentes. Nam & vnam

& eandẽ terrã &admirãtur, & pedib' calcãt. Quàm ridiculũ autẽ ꝗ terrã laborioſam, latentẽ amãt, & manifeſtã vituperant. Canes, & equos emunt alii multã regionẽ deficiẽtes ſibi adſcribũt, & multa volẽtes poſſidere ne ꝓpria quidẽ poſſunt. Vxores ducere feſtinãt, quas paullo poſt domo eiiciãt; amãt, poſtea odio ꝓſequuntur. Summo deſiderio liberos gignunt, quos inde tãdẽ eiiciũt. Nã quodnã hoc vanũ & ſtolidũ ſtudiũ nihil ab inſania differens? Bella inteſtina exercent, nec pacem expetunt. Inſidias ſtruunt, reges interimunt, terram effodiunt, aurum quærunt: argẽto inuento terram emere volunt, quâ emta fructus vendunt, & fructibus redditis argentũ recipiunt. Quantas autẽ mutationes experiuntur, & in quãta ſunt malitia? Facultates quas nõ habẽt deſiderant, quas habent, abſcõdunt, & occultant. Rideo illorum infelicitatem, & illorũ miſeria riſum intendo. Leges enim veritatis tranſgreſſi odiis inter ſe cõcertãt, ſimultates alũt, cũ fratribus, parẽtibus, & ciuibus, idq; ob huiuſmodi bona, quorũ ne vllus q̃dẽ mortuus dominus eſt. Se inuicẽ trucidãt dira occidẽtes violentia. Amicorũ, & patriæ calamitates flocci faciũt. Homine indigna, & inanimata in diuitiis reponũt. Vniuerſis

ὅλης τῆς οὐσίης ἀνδριάντας ὠνέονται, ὅτι δοκεῖ λαλεῖν τὸ ἄγαλμα· τοὺς δὲ ἀληθέως λέγοντας μισέουσι. Τῶν μὴ ἰδίων ἐφίενται. Καὶ γὰρ ἤπειρον οἰκέοντες θάλασσαν ποθέουσι, καὶ πάλιν ἐν νήσοισιν ἐόντες ἤπειρον γλίχονται. Καὶ πάντα διαστρέφουσιν ἐς ἰδίην ἐπιθυμίην. Καὶ δοκέουσι μὲν ἐν πολέμῳ ἀνδρείην ἐπαινέεσθαι· νικῶνται δὲ καθ' ἡμέραν ὑπὸ τῆς ἀσελγείης, ὑπὸ φιλαργυρίης, ὑπὸ τῶν παθέων ἁπάντων, ἃ νοσέουσι. Θερσῖται δὲ εἰσὶ τοῦ βίου πάντες. Τί δὲ τὸν ἐμὸν, Ἱππόκρατες, ἐμέμφου γέλωτα; οὐ γὰρ αὐτοὶ τῆς ἰδίης ἀνοίης, ἀλλ' ἄλλος ἄλλου καταγελᾷ, οἱ μὲν τῶν μεθυόντων ὅταν αὐτοὶ δοκέουσι νήφειν· οἱ δὲ τῶν ἐρώντων χαλεπωτέρην νοῦσον νοσέοντες αὐτοί· οἱ δὲ τῶν πλεόντων, ἄλλοι δὲ τῶν περὶ γεωργίην ἀσχοληθέντων. Οὐ συμφωνέουσι γὰρ οὔτε ταῖς τέχναις, οὔτε τοῖς ἔργοισιν. Ἐγὼ δὲ [illegible] μὲν, ἔφην, κρήγυα Δημόκριτε, οὐδὲ ἄλλος τις ἂν εἴη λόγος ἁρμοδιώτερος ἐξαγγέλλειν ταλαιπωρίην θνητῶν· Ἀλλ' αἱ πράξεις νομοθετέουσι τὴν ἀναγκαίην οἰκοδομῆς τε ἕνεκεν, καὶ ναυπηγίης, καὶ τῆς ἑτέρης πολιτείης, ἐν ᾗ χρεὼν εἶναι τὸν ἄνθρωπον. Οὐ γὰρ εἰς ἀργίην αὐτὸν ἡ φύσις ἐγέννα. Ἐκ τούτων δὲ πάλιν φιλοδοξίη χυθεῖσα ἔσφηλε πολλῶν ὀρθογνώμονα ψυχὴν, σπουδαζόντων μὲν ἅπαντα ὡς ἐπ' ἀδιαπτωσίην, μη-

ſæpe opibus ſtatuas emunt, & ſimulacrũ, quod loqui videtur: homines verò qui reuera loquuntur odio ꝓſequuntur. Illa quæ propria nõ ſunt expetũt. Nã qui in cõtinenti habitant, mare deſiderant: rurſus qui in Inſulis habitant, cõtinentẽ cõcupiſcunt. Et omnia propriâ ſuâ cõſcientiâ puertunt. Et in bello quidẽ fortitudinẽ collaudare vidẽtur: & vincuntur interea indies ab impudicitia, auaritiâ, & omnibus adeo adfectibus, quib⁹ laborant. Quid verbis opus? omnes in vita Therſitæ ſunt. Quid verò tu ô Hippocrates riſum meũ reprehẽdis? Nõ enim ipſi ſuam ſtultitiã, ſed alter alterius deridet. Hi ebrios, cũ ipſi ſobrii vidẽtur: Illi amatores, ipſi interea grauioribus morbis correpti: alij nauigãtes, alii in agricultura occupatos. Non enim vel artibus, vel operibus inter ſe cõueniunt. Ego verò, Hæc ſane vera ſunt, inquã, nec ali⁹ opinor cõmodior ſermo fuerit ad demõſtrãdum calamitatẽ mortaliũ. Verũ res ipſa horũ neceſſitatẽ imponunt, ꝓpter domos & naues exſtruẽdas, & reliquam Remp. in quâ hominẽ eſſe neceſſe eſt. Nõ n. ad ſegnitiẽ natura hominẽ ꝓduxit. vnde rurſus opinio nata multorũ rectiſſimas mẽtes fruſtrata eſt: q qdẽ omnia agere ſtudẽt quàm rectiſ-

fimè, ſed incertudinem futurorũ nõ ꝓſpicere valent. Vbi enim quis vnquam, ô Democrite vxorẽ ducẽs, aut viduitatẽ, aut mortẽ expectauit? Quis rurſus liberos enutriens illorũ interitũ? Sed neq; illud in agricultura, aut nauigatione, aut re nautica, aut regno, aut principatu, aut omnibus quæcũq; omni tẽpore ſunt. Nemo enim fruſtra ſe futurũ exiſtimat, ſed vnusquiſq; bona ſpe ſuſtinetur. De ſiniſtris interea ne cogitat quidẽ Nõne ergò tuus iſte riſus hic admodũ importun⁹? At Democrit⁹, Tu q̃dẽ, inquit, mẽte admodũ bardus es, & lõge à mea ſentẽtia ꝑegrinus Hippocrates, cõſtantiæ & ꝑturbationis modos ꝑ ignorãtiã intueris. Hęc n. ipſa ſi accurata mẽte cõſideraret, & ipſi facilè immutarẽtur & riſui meo quietẽ concederẽt. Iã verò in his tanquã optimè ſibi cõuenięntibus in vita ſtulti efferuntur, & ratione bruta inordinati impetus aliter doceri nequeunt. Nã omnium rerum immutatiò illos ſatis admonuiſſe debebat, q̃ celeri mutatione repẽte incidit, variã orbitã circũrotans. Iã verò illi tanquã in ſibi decora, ac ſolida; adfectuũ qui hinc inde continue coincidunt obliti, noxia deſiderantes, & inutilia q̃rẽtes plurimis calamitatibus inuoluũtur.

Εἰ δ' ἐμερμήριζε κατὰ δύναμιν ἰδίην τὰ ξύμπαντα ἔρδειν, ἀδιάπτωτον ἐφρούρεε ζωὴν ἑαυτὸν ἐξεπιστάμενος, καὶ σύγκρισιν ἰδίην σαφῶς κατανοήσας, καὶ μὴ τῆς ἐπιθυμίης τὴν σπουδὴν ἀόριστον ἐκτείνων· Τὴν δὲ πλουσίην φύσιν καὶ πάντων εἶχε τὴν δι' αὐταρκείης ὁδοιπορέων. Καθάπερ δὲ τὸν παχέων ἐν εὐεξίῃ κίνδυνος πρόδηλος· οὕτω τὸ μέγεθος τῶν εὐτυχημάτων ἐπισφαλέστερόν ἐστι. Ἀρήσιμοι δὲ ἐπὶ τῇσι κακοδαιμονίῃσι ξυνθεωρουῦνται· Ἄλλοι δὲ τὰ τῶν πέλας μηδὲν ἱστορέοντες, ὑπὸ τῆς ἰδίης κακοπραγίης ἀπώλοντο. Τὰ δὲ δῆλα καθάπερ ἄδηλα μὴ θεωρέοντες ὑπόδειγμα τὸν μακρὸν βίον ἔχοντες γινομένων καὶ μὴ γινομένων, ἐξ ὧν καὶ τὸ ἐσόμενον ἐχρῆν κατανοῆσαι. Ταῦτα δὲ ὁ ἐμὸς γέλως, ἄφρονες ἄνθρωποι πονηρίης δίκας ἐκτίνοντες, φιλαργυρίης, ἀπληστίης, ἔχθρης, ἐνεδρείης, ἐπιβουλῆς, βασκανίης, ἀργαλέον ἐξειπεῖν μηχανὴν κακῶν. Ἀπειρίη γάρ τις ἐστί. Κἂν τούτοισι δολοπλοκίῃσιν ἀνθαμιλλέονται σκολιόφρονες· Ἀρετῆς δὲ παρ' αὐτοῖς τρόπος ἐστὶ τὸ χείριον. Φιλοψευδίην γὰρ ἀσκέουσι, φιληδονίην κόσμου, νόμοισιν ἀπειθέοντες. Ὁ δὲ αὐτῶν κατακρίνει τὴν ἀπροαιρεσίην, μήτε ὁρήσιος, μήτε ἀκοῆς μετέχοντας.

Μὲ-

Quod si secundum propriã sua facultatẽ omnia facere studeret, vitã suam sine errore custodiret, semetipsum cognoscens, & propriam generationẽ probe sciret, nec sui desiderij studiũ in infinitum extenderet, & per naturã tàm diuitem, & omniũ nutricem suis cõtentus iter vitæ perageret. Quemadmodũ autem in bonâ valetudine ab adfectibus euidens periculum est: ita etiam magnitudo felicitatis periculosior est: at cõtra viri fortes in calamitatibus spectantur. Alii verò prope se nihil periculi cernentes suâ ꝓpriâ malitiâ pereunt. Interea quæ manifesta sunt tanquã obscura non vident, cũ tamen lõgam vitã illorum quæ fiunt, & nõ fiunt documentũ habeant, ex quibus etiam illos futura cognoscere oportebat. Hæc ego rideo. Stulti homines pœnas luentes suæ malitiæ, auaritię, insatiabilitatis, odii, insidiarũ, conatuum, inuidiæ. Difficile est omnium malorũ machinas eloqui: infinitæ enim sunt. Et in huiusmodi versutiis homines prauis cordibus alii alios æmulãtur. Virtutis autẽ decor apud illos est, id ꝙ deterius est. Nam mẽdacia exercẽt, & amore voluptatũ mũdi legib. immorigeri sunt. Hic verò illorũ temeritatẽ dãnat, ꝗppe ꝗ visu, & auditu

careant. Solo verò ſenſu hominis lucidæ rationis veritas dignoſcitur. Et cum preſentia, & futura præuideant; omnibus tamē offenduntur, & rurſus iiſdem poſtea implicātur. Qui nauigaturos ſe negarunt, nauigant: qui agriculturā cōdēnarunt, agrū colūt: qui vxorē domo eiecerunt, aliā ducūt: qui pueros quos genuere ſepelierunt, alios educāt: Senectutē exoptāt ad quam vbi peruenerunt ingemiſcunt. Et in nulla omnino vitę cōditione firmā obtinent animi ſententiā. Principes & reges priuatos beatos eſſe iudicāt: ille qui Remp. adminiſtrat artificē tanq̃ ſecurū, artifex illū rurſus tāquā ꝑ omnia ꝓpotētē. Nam verā ſecuritatis viā purā planā & omni errore vacuā, quā ne vllus quidē ingredi auſus, nō ꝑſpiciunt: ſed in cōtrariā & tortuoſā feruntur, ꝑ aſpera incedētes, ruentes, impingētes, plurimi etiā decidētes, & anhelātes tanquā qui fugentur: alii cōtendētes: alii tardius venerunt, alii ꝓcedunt. Et illorū quoſdam ſui met impii amores, alieni lecti fures, impudentiâ ſuâ fretos, vendiderunt: Quoſdam macerat auaritia infinitum malum. Alii aliis inſidiantur. Alii ambitione in ſublime elati malitiæ pōdere in perditionis profundum ferūtur.

Κατασκάπτουσιν ἐπικοτεομέοντες· χαρίζονται εἶτα μετανοοῦσι, καὶ ἀφαιρέονται τὰ φιλίης δ' ἤδη κακοπραγέοντες εἰς ἔχθρην, τὰ συγγενείης πολεμοῦσι. Καὶ τούτων αἴτιον ἡ φιλαργυρίη. Τί νηπίων ἀθυρεόντων διαφέρουσι, παρ' οἷσιν ἄκριτος μὲν ἡ γνώμη, τὸ δὲ προσπεσὸν τερπνόν. Ἐν δὲ τοῖσι θυμοῖς τί πλεῖον ζώοις ἀλόγοισι παραλελοίπασι; Πλὴν ὅτι ἐν αὐταρκείῃ μένουσιν οἱ θῆρες. Τίς γὰρ λεόντων εἰς γῆν κατέκρυψε χρυσόν; τίς ταῦρος πλεονεξίην ἐκορύξατο; τίς πάρδαλις ἀπληστίην κεχώρηκε; Διψᾷ μὲν ἄγριος σῦς ὅσον ὕδατος κορεσθῇ· λύκος δὲ διαρδάψας τὸ προσπεσὸν τῆς ἀναγκαίης τροφῆς, ἀναπέπαυται. Ἡμέρῃσι δὲ, καὶ νυξὶ συναπτομένῃσιν οὐκ ἔχει κόρον ὁ ἄνθρωπος. Χρόνων μὲν ἐνιαυσίων τάξις ὀχείης ἀλόγων ἐστὶ τέρμα· ὁ δὲ τὸ διηνεκὲς οἰστρομανίην ἔχει τῆς ἀσελγείης, Ἱππόκρατες. Μὴ γελάσω τὸν κλαίοντα δι' ἔρωτα, ὅτι συμφερόντως ἀποκέκλεισται; Μάλιστα δ' ἂν ῥιψοκινδυνῇ, καὶ φέρηται κατὰ βυθῶν, ἢ κρημνῶν πελάγους, ἐπιτείνω τὸν γέλωτα. Μὴ γελάσω τὸν τὴν νῆα πολλοῖσι φορτίοισι βαπτίσαντα, εἶτα καὶ μεταμεμφόμενον τῇ θαλάττῃ ὅτι κατεβύθισε τὴν πλήρη; Ἐγὼ

Alia solo æquãt, alia ædificãt: &gaudẽt, mox iisdẽ dolent. Quin etiã amicitiæ legibus priuantur: & suis odiis miseri sunt, & cognationis iura violant: Et horũ omniũ vna auaritia causa est. Nã quid à pueris ludentibus differunt, quorũ voluntas ratione caret, & quidquid illis in mentẽ venit, gratũ est? In horũ verò animis quid excellentius quàm brutis animalibus relictum? Nisi quod ferę illis quę habẽt cõtentæ viuunt. Quis enim Leonũ terrâ aurũ abscõdit? Quis taurus auaritiã excitauit? Quis Pardus vnquã insatiabili desiderio captus fuit? Sitit quidẽ aper tantũ aquæ, quanto satiatur: Lupus necessarios cibos qui in promtu sunt, vbi depastus est, adquiescit. Homo verò diebus & noctibus iũctis nõ satiatur. Brutis animalibus certis anni temporibus constitutio Veneri finẽ præscribit: Homo verò cõtinuò insano libidinis furore correptus est, Hippocrates. Non rideam illũ qui ob amorẽ flet, si suo magno cõmodo exclusus sit? Maximè verò vbi se in pericula cõiecit, & in profunda, & pręcipitia pelagi fertur, risum intendo. Non rideã enim, vbi quis multis mercibus nauem demergit, postea mare incusat, quod plenã profundo submerserit

Ἐγὼ μὲν οὐκ ἀξίως δοκέω γελᾶν· Ἐξευρεῖν δὲ κατ' αὐτὴν ἤθελόν τι λυπηρόν. Ἀλλ' οὐδὲ ἰατρικὴν ὑπὲρ τούτων ἔχρην εἶναι μὴ τεχνωμένην Παιώνια φάρμακα. Ὁ σὸς πρόγονος Ἀσκληπιὸς νουθεσία σοι γινέσθω, σώζων ἀνθρώπους, κεραυνοῖσιν εὐχαριστεῖται. Οὐχ ὁρᾷς ὅτι κἀγὼ τῆς αὐτῆς μοίρης εἰμὶ μανίης διζήμενος αἰτίην, καὶ ζῶα κατακτείνω καὶ ἀνατέμνω; Ἔχρην δὲ ἐξ ἀνθρώπων τὴν αἰτίην ἐρευνῆσαι. Οὐχ ὁρᾷς ὅτι καὶ ὁ κόσμος μισανθρωπίης πεπλήρωται, καὶ ἄπειρα κατ' αὐτοῦ πάθεα συνήθροισεν; ὅλος ἄνθρωπος ἐκ γενετῆς νοσσός ἐστι, τρεφόμενος ἄχρηστος ἱκέτης βοηθείης, αὐξανόμενος ἀτάσθαλος, ἄφρων διὰ χειρὸς παιδαγωγίης, θρασὺς ἀκμάζων, παρακμάζων οἰκτρός, τοὺς ἰδίους χρόνους ἀλογιστίῃ γεωργήσας. Ἐκ μητρώων γὰρ λύθρων ἐξέθορε τοιοῦτος· διὰ τοῦτο καὶ οἱ μὲν θυμικοὶ καὶ ὀργῆς ἀμέτρου γέμοντες· οἱ δὲ ἐν φθορῇσι καὶ μοιχείῃσι διὰ παντός· οἱ δὲ ἐν ἐπιθυμίῃσι τῶν ἀλλοτρίων· οἱ δὲ ἐν ἀπωλείῃ τῶν σφετέρων. ὤφελε δύναμις ὑπῆρχε τὰς ἁπάντων οἰκησίας ἀνακαλύψαι, τὰ μηδὲν ἀφεῖναι τῶν ἐντὸς παρακάλυμμα, εἶθ' οὕτως ὁρᾶν τὰ πρησσόμενα ἔνδον. Εἴδομεν ἂν τοὺς μὲν ἐσθίοντας, οὓς δὲ ἐμέοντας, ἑτέρους δὲ αἰκίῃσι στρεβλοῦντας, τοὺς δὲ φάρμακα κυκέοντας, τοὺς δὲ συννοοῦντας ἐπιβουλὴν, τοὺς δὲ ψηφίζοντας, ἄλλους χαίροντας, τοὺς δὲ κλαίοντας,

merſerit? Nõ ergo merito his ridere videor. ſed cõtra huiuſmodi aliquid triſte poti⁹ inveniſſe mallẽ. Sed neq; horũ medicinã eſſe oportebat, q̃ nõ Pæonia pharmaca machinaretur. Progenitor tu⁹ Aſclepi⁹ hoc ipsũ te admonuiſſe debebat, q homines ſanãs, fulmine gratiã reportat. Nõne vides & me eiuſdẽ fati, q inſaniæ cauſſas inquiro & animalia occido, & diſſeco? Fas n. erat ex ipſis hominib⁹ cauſſas indagare. Nõne vides, q̧ ipſe mũdus odio hominis plen⁹ ſit? & infinitos morbos cõtra ipsũ accumulet? Vniuers⁹ homo inde à natiuitate ſua morb⁹ eſt: cũ educatᷣ, ſibi auxiliũ implorare nõ poteſt, vbi creuerit ſtolid⁹ eſt, cũ puer manu ducitur ſtultus, cũ ad pubertatẽ acceſſit temerari⁹, vbi ad ſeniũ crudelis, & vitę ſuę tẽpora imprudẽter collocat. Ex materno n. ſanguine talis exſilijt, & pinde alij iracũdi sũt & immoderata ira feruẽt, alij p õnia corruptionib⁹, & adulteriis: alii aliena deſiderãt, alij ſua perdũt. Facultatẽ adeſſe oportebat, vt qs omniũ domos retegeret, nihilq; eorũ q̃ int⁹ abſcõſa ſunt relinqueret, & ſic õnia q̃ int⁹ agerẽtur videret. Ibi verò cernerem⁹ alios edẽtes, alios vomẽtes, alios calamitatibus torqueri, alios venena miſcere, alios in aliorum inſidias conſpirare, alios computantes, alios gaudentes, alios flentes,

οὓς δὲ ἐπὶ κατηγορίην τῶν φίλων συγγράφοντας, οὓς δὲ διὰ φιλοδοξίην ἔκφρονας, καί τοι γε βαθύτεραι πρήξιες τῶν κατὰ ψυχὴν κευθομένων. Καὶ τούτων ὁκόσοι μὲν νέοι, ὁκόσοι δὲ πρεσβῦται, αἰτοῦντες, ἀρνεύμενοι, πενόμενοι, περιουσιάζοντες, λιμῷ θλιβόμενοι· οἱ δὲ ἀσωτίῃ βεβαρημένοι, ῥυπόοντες, δέσμιοι· οἱ δὲ τρυφῇσι γαυριῶντες, τρέφοντες, ἄλλοι δὲ θάπτοντες ὑπερφορέοντες ἃ ἔχουσι πρὸς τὰς ἐλπιζομένας πρήξιας ὁρμώμενοι. οἱ μὲν ἀναίσχυντοι, οἱ δὲ φειδωλοὶ, οἱ δὲ ἄπληστοι· οἱ μὲν φονεύοντες, οἱ δὲ τυπτόμενοι, οἱ δὲ ὑπερηφανέοντες, οἱ δὲ ἐπαιρόμενοι κενοδοξίῃ. καὶ οἱ μὲν ἵπποισι παρεστῶτες, οἱ δὲ ἀνδράσιν, οἱ δὲ κυσὶν, οἱ δὲ λίθοισιν ἢ ξύλοισι. Καὶ οἱ μὲν πρεσβείῃσιν, οἱ δὲ στρατηγίῃσιν, οἱ δὲ ἱερωσυνῃσιν· Οἱ δὲ στεφανηφορέοντες, οἱ δὲ ἐν ὅπλοισιν, οἱ δὲ ἀποκλιννύμενοι. Φέρονται δὲ τούτων ἕκαστοι οἱ μὲν ἐπὶ ναυμαχίην, οἱ δὲ ἐπὶ στρατηγίην, οἱ δὲ ἐπ' ἀγροικίην, ἕτεροι δὲ ἐπὶ νῆας, οἱ δὲ ἐπ' ἀγορὴν, οἱ δὲ ἐπ' ἐκκλησίην, οἱ δὲ ἐπὶ θέητρον, οἱ δὲ ἐς φυγαδείην, ἄλλοι ἀλλαχόσε. οἱ μὲν ἐς φιληδονίην, καὶ ἡδυπαθείην, καὶ ἀκρασίην· οἱ δὲ ἐς ἀργίην, καὶ ῥαθυμίην. Τὰς ἀναξίους οὖν, καὶ τὰς δυστήνους σπουδὰς τοιαύτας ὁρῶντες πῶς μὴ χλευάσωμεν

τὴν

alios ſuorum amicorum accuſationes conſcribere: alios ambitione delirare. Quamuis longè profundiora opera ex illis, quæ in animo recōdita ſunt. Et horum quotquot ſint, ſiue pueri ſiue ſenes, alii aliquid optāt, alii recuſant, alii mendicant, alii diuitiis adfluunt, alii inediâ cōtabeſcunt, alii luxu diffluunt, alii in ſordibus, alii in vinculis, alii in delitiis ſuperbiunt. Alii nutriunt, alii ſepeliunt: alii illis quæ habent cōtemtis, ad alia ſperata opera impelluntur. Alii impudentes ſunt, alii ſordidi, alii auari. Alii interficiunt, alii vapulant. Alii ſuperbi ſunt, alii vanâ gloriolā efferuntur. Et alii quidem equis adſiſtunt, alii viris, alii canibus, alii lapidibus, alii ignis. Alii rurſum in legationibus, alii in exercitu, alii in ſacerdotio. Alii item coronati, alii in armis, alii occiſi. Atq; horū quilibet feruntur, alii ad naualem pugnā, alii ad exercitum, alii ad agriculturam, alii ad naues, alii ad forum, alii ad conciones, alii ad theatra, alii in exilium, alii aliò. Rurſum alii ad voluptatis ſtudium, alii ad mollitiem & incontinentiam: alii ad ignauiam, & ſocordiam. Eiuſmodi igitur indigna, & miſera mortalium ſtudia intuentes, quî fieri poteſt: vt il-

τὴν ἀκρασίην ἔχοντα βίον αὐτῶν. Κάρτα γὰρ ἔλπομαι μηδὲ τὴν σὴν ἰατρικὴν ἁνδάνειν αὐτοῖς. Δυσαρεστεῦνται γὰρ ἀκροήσει, καὶ μανίην τὴν σοφίαν νομίζουσι. Ἤκουσα γὰρ ὑπὸ νοσεόντων σαφέως λωβᾶσθαί σου τὰ πολλὰ τὰς ἐπιστήμας, ἢ διὰ φθόνον, ἢ δι' ἀχαριστίην. Οἵ τε γὰρ νοσέοντες ἅμα τῷ σώζεσθαι, τὴν αἰτίην ἢ θεοῖσιν ἢ τύχῃ προσνέμουσι· πολλοὶ δὲ τῇ φύσει προσψηφίσαντες ἐχθραίνουσι τὸν εὐεργετήσαντα μικροῦ δεῖν προσαγανακτέοντες, εἰ νομίζονται χρεωφειλέται. οἵ τε πολὺ τὸ τῆς ἀτεχνίης ἐν ἑαυτοῖς ἔχοντες, ἀΐδριές τε ὄντες καθαιροῦσι τὸ κρεῖσσον. ἐν ἀναισθητέουσι γὰρ εἰσιν αἱ ψῆφοι. Οὔτε οἱ πάσχοντες ἐξομολογέειν ἐθέλουσι, οὔτε οἱ ὁμοτεχνέοντες μαρτυρεῖν. Φθόνος δὲ ἐνίσταται. οὐκ ἄπειρος οὖν τῶν τοιούτων λεχέων, ταῦτα σαφέως εἰδὼς ἐν ἀναξιοπαθείῃσι σε πολλάκις γενηθέντα, καὶ δι' οὐσίην τε καὶ βασκανίην φιλοτώθαστον. Ἀτεχνίης γὰρ οὐδεμιῆς γνῶσις, οὔτε μαρτυρίη. Λέγων ταῦτα ἐπεμειδία, καί μοι Δημάγητε θεοειδής τις κατεφαίνετο, καὶ τὴν προτέρην αὐτοῦ μορφὴν ἐξελελήσμην. Καί φημι· ὦ Δημόκριτε μεγαλόξεινε· μεγάλας γὰρ τῶν σῶν ξενίων δωρεὰς εἰς Κῶν ἀποίσομαι.

Πολ-

vt illorũ vitam non irrideamus, in qua tantum incontinentiæ. Validè enim iam spero, ne tuam quidẽ medicinam amplius eis placere: offenduntur enim illam audire, & Sapientiam insaniam esse existimant. Perspicuè enim audiui tuam artem sæpissimè ab ægrotantibus calumniosè improbari, aut ob inuidiam, aut ingratitudinem. Aegrotantes enim simul sanitati restituti sunt, caussam eius aut Diis, aut Fortunæ attribuunt: multi etiam naturæ illud adfingentes, benefactorem odio prosequuntur, leuem illis gratiam deberi cum indignatione referentes, non secus ac si debitores essent: & qui omnis artis rudes & indocti sunt, id quod melius est è medio tollunt. Nam in brutis tantum ratio inest. Nec qui patiuntur illud fateri volunt, nec qui vnà agunt testari. Inuidia enim obstat. Harum calumniarum cũ ignarus non sim, certo hoc scio te in vitæ tædia sępe incidere, & ꝓpter opes tuas & propter inuidiã, quæ cõuitiis gaudet. Veritatis enĩ nulla cognitio, neq; testimoniũ. Cũ hæc dixisset subridebat: Et mihi, Demagete Deo cuidã similis videbatur, & priorẽ ei⁹ formã oblit⁹. O Democrite, ĩquã, hospitũ maxime: magna enĩ tui hospitii munera in Co referã.

Nam

Πολλοῦ γάρ με τῆς σοφίας θαυμασμοῦ πεπλήρωκας. Ἀπονοστέω τέ σευ κήρυξ ἀληθείην ἀνθρωπίνης φύσεως ἐξιχνιάσαντος, καὶ νοήσαντος, καὶ λαλήσαντος, θεραπείην τε λαβὼν παρὰ σεῦ τῆς ἐμῆς διανοίης ἀπαλλάττομαι, τῆς ὥρης τοῦτ' ἀξιούσης, καὶ τῆς τοῦ σώματος ἡμελίης. Αὔριον δὲ κατὰ τὸ ἑξῆς ἐν ταυτῷ γενησόμεθα. Ἀνιστάμην ταῦτ' εἰπών. Καὶ ὃς ἕτοιμος ἦν ἐπακολουθεῖν. Προσελθόντι δέ μοι, οὐκ οἶδ' ὅθεν, ἐπεδίδου τὰ βιβλία. Κἀγὼ συντονότερον ἐπείξας πρὸς τοὺς ὄντας Ἀβδηρίτας ἐπὶ τῇ σκοπῇ ἀναμένοντάς με· ἄνδρες, ἔφην, τῆς πρὸς με πρεσβείης χάρις πολλή. Δημόκριτον γὰρ εἶδον ἄνδρα σοφώτατον σωφρονίζειν ἀνθρώπους μόνον δυνάμενον. Ταῦτα ἔχω σοι περὶ Δημοκρίτου Δαμάγητε φράζειν, γηθόσυνος πάνυ. Ἔρρωσο.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ ἹΠΠΟΚΡΑΤΕΙ.

Ἐπῆλθες ἡμῖν, ὦ Ἱππόκρατες, ὡς μεμηνόσιν ἐλλέβορον δώσων, πεισθεὶς ἀνοήτοις ἀνδράσι, παρ' οἷς ὁ πόνος μανίη κρίνεται. Ἐτυγχάνομεν δὲ περὶ κόσμου διαθέσιος, καὶ πολυγραφίης, ἔτι τε ἄστρων οὐρανίων συγγράφοντες.

Γνοὺς

Nam plurimâ me ſapientiæ admiratione impleuiſti: Et tuus præco reuertor, qui ſolus humanæ naturæ veritatem indagâſti, & cognouiſti, & elocutus es. Iam ergo cum meæ rationis à te remedium ſumſerim, abeo, cum hora & corporis cura idipſum iubeat. Cras & deinceps rurſus conueniemus. Hæc cum dixiſſem, ſurrexi, vt qui & ſubſequi paratus eſſem. Ille vero neſcio vnde accedenti libros tradebat: Ego autem vehementius feſtinans ad Abderitas qui me in ſpecula expectabant: O viri, inquam, pro veſtra ad me legatione magnas habeo gratias. Nam Democritum vidi virum ſapientiſſimum, qui ſolus homines ſapientes reddere poteſt. Hæc habui, Demagete quæ tibi de Democrito dicerem lætus admodum. Vale.

DEMOCRITVS HIPpocrati.

ACceſſiſti ad nos, Hippocrates, tãquam inſanis Elleborũ daturus, perſuaſus à ſtultis hominibus, quibus labor & ſtudiũ inſania creditur. Nos verò de mũdi ſitu, & deſcriptione poli, & porro cœleſtib⁹ ſtellis ſcribim⁹.

Γνοὺς δὲ τὴν τούτων φύσιν, ὡς ἀτρεκέως κατὰ τὰ ἔτη δεδημιουργημένα, καὶ ὡς τηλοῦ μανίης καὶ παραφρονήσιος καθεστήκοι, ἐμέο μὲν φύσιν ἐπῄνεσας. ἀπλωέας δὲ, καὶ μεμηνότας ἐκείνους ἔκρινας. ὁκόσα γὰρ ἰνδαλμοῖσι διαλλάσσοντα ἀνὰ τὸν ἠέρα πλάζει ἡμέας, ἃ δὴ κόσμῳ συνορᾶται, καὶ ἅμα μοίρης μιῆς ἐόντα τέτευχε, ταῦτα νόος ἐμὸς φύσιν ἐρευνήσας ἀτρεκέως ἐς φάος ἤγαγε. μάρτυρες δὲ τούτων βίβλοι ὑπ' ἐμέο γραφεῖσαι. Χρὴ οὖν καί σε ὦ Ἱππόκρατες, μὴ τοιουτοτρόποισιν ἀνδράσιν συνέρχεσθαι καὶ συνομιλέειν, ὧν νόος ἀκρόπλοος, καὶ ἀβέβαιος καθέστηκεν. Εἰ γὰρ πεισθεὶς τούτοισιν, ὡς μεμηνότα με ἐπότισας, ἡ πιτυὼν μανίη ἂν ἐγεγόνει, καὶ σέο τέχνην ἂν κατεμέμψαντο ὡς παραίτιον παρακοπῆς γεγενημένην. Ἐλλέβορος γὰρ ὑγιαίνουσι μὲν δοθεὶς ἐπισκοτεῖ διάνοιαν· μεμηνόσι δὲ δοθεὶς, κάρτα ὠφελεῖ. Γνῶθι γὰρ ὡς, εἰ μὴ καταλελαβήκεις με γράφοντα, ἀλλ' ἀνακεκλημένον, ἢ σχέδην περιπατοῦντα καὶ προσομιλεῦντα ἑαυτῷ, καὶ πολλάκις ὅτε μὲν δυσχεραίνοντα, ὅτε δὲ μειδιῶντα ἐπὶ τοῖσιν ἐννοευμένοισιν ὑπ' ἐμεῖο, καὶ τοῖσι μὲν προσομιλεῦσι τῶν γνωρίμων οὐ προσέχοντα, ἐφιστάνοντα δὲ τὴν διάνοιαν, καὶ σκεπτόμενον ἱκανῶς, ἔγνως ἂν Δημόκριτον κατὰ τὴν ὄψιος κρίσιν ἐκ τῶν ὁρεομένων μανίης εἰκόνι ἐοικέναι.

Χρὴ

Quorum naturam cum non ignores, quòd verè & solidè admodum fabricata sint, & quàm procul ab insaniâ & stultitiâ absint, meā naturā collaudâsti: illos contra crudeles & insanos iudicâsti. Quęcunque phantasmatibus induta in aëre nos seducūt, quæcunq; in mundo cernuntur, & vnius sortis sunt; illa mens mea naturam humanam perscrutans reuera in lucem produxit. Testes sunt libri à me conscripti. Quare & nefas est ô Hippocrates, cum ita animatis hominibus familiariter viuere & conuersari, quorum mens in superficie rerum tantum hęret, & incōstans est. Si enim illis fidē habens, tanquā insano remediū mihi ꝓpinasses, illa potio mihi in insaniā cessisset & artē tuā reprehēdissent, tanquā q̄ insaniæ caussa fuisset. Elleborus n. sanis datus rationi caliginē inducit: sin v. insanis, valdè ꝓdest. Certò enim scio, ꝙ si me scribentē non deprehendisses, sed iacentē, aut pedetētim ambulantem, secumque conuersantem, & sæpius mox indignari, mox ridere, & familiares mecum cōuersantes non curare, sed Sapientiā curiosè adpetere, & studiose inquirere: Iudicasses vtiq; Democritū ex visis & vultus iudicio insano persimilē fuisse.

F 2 Decet

Χρὴ οὖν τὸν ἰατρὸν μὴ μόνον ὄψει τὰ πάθεα κρίνειν, ἀλλὰ καὶ πράγμασι· τούς τε ἐρυγμοὺς ἀνακρίνειν ὡς ἐπιτοπλεῖστον, καὶ πότερον ἄρχοιτο τὸ πάθος, ἢ μεσάζοι, ἢ λήγοι, καὶ διαφορὴν, καὶ ὥρην, καὶ ἡλικίην παρατηρέειν. εἶτα ἰατρεύειν τὸ πάθος, ὁλομελίην τε τοῦ σκήνεος. Ἐκ γὰρ τουτέων ἁπάντων εὐχερῶς ἂν τὰς νούσους εὑρήσεις. Ἀπέσταλκα δέ σοι τὸν περὶ μανίης λόγον.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΙΤΩι.

Ἰητρικῆς τέχνης, ὦ Δημόκριτε, κατορθώματα μὲν οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων οὐ παντάπασιν ἐπαινέουσι, θεοῖσι δὲ πολλάκις προσαρτῶσι· ἂν δέ τι ἡ φύσις ἀντιπράξῃ, καὶ ἀπολέσῃ τὸν θεραπευόμενον, τὸν ἰητρὸν καταμέμφονται παρέντες τὸ θεῖον. Καὶ ἐγὼ δοκέω πλείονα μεμψιμοιρίην ἢ τιμὴν κεκληρῶσθαι τὴν τέχνην. Ἐγὼ μὲν γὰρ ἰητρικῆς ἐς τέλος οὐκ ἀφῖγμαι, καίπερ ἤδη γηραλέος κατεστώς. Οὐδὲ γὰρ ὁ ταύτης εὑρετὴς Ἀσκληπιός, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς διεφώνησε, καθάπερ ἡμῖν συγγραφέων βίβλοι παραδεδώκασιν. ἡ μὲν οὖν ὑπὸ σέο ἀποσταλεῖσα ἡμῖν ἐπιστολὴ καταμέμφεται τῆς φαρμακείης τοῦ ἐλλεβόρου.

Εἰ-

Decet ergo Medicum, non ſolum ex facie adfectiones diiudicare, ſed etiam ex operibus, & eructationes plerunq; conſiderare, & num inceperit morbus, an in medio iam ſit, an deſinat, & differentiam, tempus, & ætatem obſeruare: Dein medicamenta adhibere ad morbũ & vniuerſi corporis ſtructuram. Ex his enim omnibus morbos facilè deprehendes. Et ſic tibi de inſaniâ ſermonẽ miſi.

HIPPOCRATES Democrito.

ARtis medicę officia, ô Democrite, multi hominum non omnino laudant, ſed Diis ſanitatẽ acceptam referunt. Quod ſi natura repugnet, & illum qui curatur interemerit, medicum incuſant, & DEVM prætereunt. Et ego ſanè ſentio plus querelarũ, quàm laudum artem medicam ſortiri. Ego enim ad artis medicæ finem non perueni, quamuis iam ſenior. Sed neque huius inuentor Aeſculapius. Sed & ipſe diſſenſit, quemadmodum ex hiſtoricorum libris accepimus. Literæ igitur à te nobis miſſæ curationem Ellebori reprehendunt,

εἰσήχθην μὲν οὖν, ὦ Δημόκριτε, ὡς μεμηνότα ἐλλεβορίζων, οὐ καταμαντευσάμενος ὅς τις ποτ' εἴης. Ὡς δὲ ἐντυχὼν εἶδον, οὐ, μὰ Δία, παραφρονήσεως ἔργου, ἀλλὰ σχεδὸν ἀποδοχῆς πάσης, κάρτα τὴν φύσιν ἐπῄνεσα, ἄριστόν τε ἑρμηνέα φύσιος καὶ κόσμου ἐκεῖνα. Τοὺς δὲ εἰσαγαγόντας με ἐμεμψάμην ὡς μεμηνότας. Φαρμακείης γὰρ αὐτοὶ δέονται. Ἐπειδὴ τοίνυν ταὐτόματον ἡμέας εἰς ταὐτὸ συνήγαγεν, ὀρθῶς ποιήσεις ἐπιστέλλων ἡμῖν πυκνότερον, καὶ μεταδιδοὺς τῶν ὑπὸ σέο γεγραμμένων συνταγμάτων. Ἔπεσταλκα δέ σοι καὶ αὐτὸς τὸν περὶ ἐλλεβορισμοῦ λόγον. Ἔρρωσο.

Veni enim ad te, Democrite, tanquam insanum Elloboro curaturus, cum nondum satis explorassem, quis esses. Cum verò præsens coram vidi, non, per Iouem, naturam, tanquam ob insanię, sed omnis laudis & commendationis opus, maximopere collaudaui, teque infinitū naturæ & mundi artificē iudicaui. Qui verò me introducebant, tanquam insanos reprehendi. Nam illi ipsi medicinâ indigent. Quia igitur casu ita vnà cōuenimus, rectè feceris, si crebrius ad nos litteras miseris, & libros à te cōscriptos mihi cōmunicaueris. Atq; ita tibi & ipse de curatione per Elleborū sermonem misi.

Vale.

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΔΑΡΕΙΟΣ ΗΡΑ-κλειτον Ἐφέσιον ἄνδρα σοφὸν προσαγορεύω.

Καταβέβλησαι λόγον γραπτὸν περὶ φύσεως δυσνόητόν τε καὶ δυσεξήγητον. Ἔν τισι μὲν οὖν ἑρμηνευόμενος κατὰ λέξιν σὴν, δοκεῖ μοι δύναμίν τινα προσφέρεσθαι θεωρίας κόσμου τοῦ σύμπαντος, καὶ τῶν ἀπὸ τούτου συμβαινόντων, ἅπερ ἐστὶν ἐν θειοτάτῃ κείμενα κινήσει· τῶν δὲ πλείστων ἐποχὴν ἔχοντα πρὸς ζήτησιν καὶ μάθησιν. ὥστε καὶ τοὺς ἐπὶ μετεσχηκότας γραμμάτων ἑλληνικῶν, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἀσχολουμένους περὶ τὴν τῶν μετεώρων προσοχὴν καὶ φιλομαθίαν, ἀπορεῖσθαι τῆς ἐν ὀρθῇ γνώμῃ παρά σοι δοκούσης καταγεγράφθαι διηγήσεως. Βασιλεὺς οὖν Δαρεῖος Ὑστάσπου βούλεται τῆς ἀκροάσεως μεταλαβεῖν, καὶ παιδείας λογικῆς. Ἔρχου δὴ συντόμως πρὸς ἐμὴν ὄψιν, καὶ βα-

HERACLETI EPISTOLAE.

EX DARIVS HERACLETVM EPHEsium virum sapientem compello.

EDidisti sermones de naturâ conscriptos, intellectu & interpretatu difficiles. In quibusdã igitur secundum tuum dicen-li modũ differens, videris mihi facultatem liquã adferre cõsiderationis vniuersi mũ-li,& eorũ quæ hinc proueniunt, & cõstitu-a sunt in diuinâ aliquâ motione,& pluri-nos in horũ inquisitione & cognitione re-norantur. Adeo vt etiã qui multùm in Græ-is literis profecerunt, & plurimum in Me-eororũ consideratione studii & diligentiæ osuerunt, tractatum illum nõ percipiant, qui tamen solidis rationibus à te conscri-tus est. Rex igitur Darius Hystaspi fi-ius te audire, & secundum rationem à e informari cupit. Velociter ergo in cõspectum meum & aulã regiam peruenias.

βασιλέων οἶκον. Ἕλληνες γὰρ ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἀνεπισήμαντοι σοφιζομένοις ἀνδράσιν ὄντες, παρορῶσι τὰ καλῶς ὑπ' αὐτῶν ἐνδεικνύμενα πρὸς καλὴν ἀγωγὴν καὶ δίαιταν. Παρ' ἐμοὶ δὲ ὑπάρξει σοι πᾶσα μὲν προεδρία· Καθ' ἡμέραν δὲ καλὴ καὶ σπουδαία προσαγόρευσις, καὶ βίος εὐδόκιμος σαῖς παραινέσεσιν.

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ ΔΑΡΕΙΩι
βασιλεῖ πατρὸς Ὑστάσπεως
χαίρειν.

Ὁκόσοι τυγχάνουσιν ἐπιχθόνιοι τῆς μὲν ἀληθείης καὶ δικαιοσύνης ἀπέχονται· ἀπληστίῃ δὲ καὶ δοξοκοπίῃ προσέχουσι κακῆς ἕνεκα ἀνοίης. ἐγὼ δὲ ἀμνηστίην ἔχων πάσης πονηρίας, καὶ κόρον φεύγων παντὸς οἰκειούμενον φθόνου διὰ τὴν ὑπερηφανίην, οὐκ ἂν ἀφικοίμην εἰς Περσικὴν χώραν, ὀλίγοις ἀρκεόμενος κατ' ἐμὴν γνώμην.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΔΑΡΕΙΟΣ
Ἐφεσίοις.

Ἀνὴρ ἀγαθὸς μέγα ἀγαθὸν πόλει, λόγοις καλοῖς καὶ νόμοις ψυχὰς ἀγαθὰς ποιεῖ, κυρίως ἄγων εἰς ἀγαθά. Ὑμεῖς δὲ Ἑρμόδωρον,

ræci enim plerunq; nullis ſapientum viorum laudibus clari, illa quæ pulcherrimè ipſis ad vitam rectè inſtituendam & deendam tradita ſunt contemnunt. Apud te verò in omnibus primas obtinebis, & ngulis diebus pulcra & honeſta conuerſao, & vita tuis præceptis minimè diſplitura.

ERACLETVS DAREO REGI PATRIS Hyſtaſpis filio. S.

QVotquot viuunt mortaliũ à veritate & iuſtitiâ alieni ſunt: Sed inſatiabilitate iactantiâ aguntur propter malã amentiã. go verò cum omni malitia valedixerim, & rum abundantiam vitem, quę ob ſuperam omnem ſibi inuidiam adiunctam haet, in Perſicam regionem non venero, m ſecundum meam ſententiam paucis mnino indigeam.

REX DAREVS EPHESIIS.

VIr bonus magnum Reip. bonum eſt, honeſtis ſermonibus & legibus aniias bonas reddit, illas tempeſtiuè ad na perducens. Vos autem Hermodorũ,

non

οὐ μόνον αὐτὸν βέλτιστον, ἀλλὰ καὶ Ἰώνων πάντων ἐξεβάλετε ἐκ πατρίδος αἰσχρᾶς αἰτίας ψυχῇ ἀγαθῇ προσάπτοντες. Εἰ μὲν οὖν διεγνώκατε βασιλεῖ πολεμεῖν δεσπότῃ, ἑτοιμάζεσθε· ἀποστελῶ γὰρ στρατιὰν, ἣ ὑμεῖς οὐ δυνήσεσθε ἀντιπαρατεθῆναι. Αἰσχρὸν γὰρ βασιλεῖ μεγάλῳ μὴ ἀρκέειν φίλοις. Εἰ δὲ μηδὲν τοιοῦτο ἐγχειρήσετε, κατάξατε Ἑρμόδωρον, καὶ ἀπόδοτε αὐτῷ πατρῴαν κτῆσιν, μνημονεύοντες ἃ ὑμᾶς ἐκεῖνος εὐνοίᾳ εὐηργέτησε, φόρους ἐλάττους τάξας ὧν ἐφέρετε, καὶ γῆν πολλὴν δοὺς πρὸς ἣ ἐκέκτησθε. Νῦν οὐκ ἐοίκατε χάριν ὀφείλειν. Οὐ γὰρ ἄν ποτε Ἑρμόδωρον φίλον βασιλέως ἐφυγαδεύσατε. Ἀποστείλατε οὖν ἄνδρας τοὺς ἐροῦντας πρός με τὸ δίκαιον ὑπὲρ ὧν ἐγκαλεῖτε Ἑρμοδώρῳ· ἵν' ἐὰν μὲν ἐκεῖνος ἀποδειχθῇ κακοφρονῶν, ἐπιτιμηθῇ· ἐὰν δὲ ὑμεῖς, ἐπὶ νοῦν βέλτιον θῶμαι, καὶ εἰς τὸ λοιπὸν ἁμαρτάνειν κωλύσω εἰς ἀγαθοὺς ἄνδρας. Καὶ γὰρ βασιλεῖ ἡμετέρῳ συμφέρει ταῦτα, καὶ ὑμῖν.

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ ἙΡΜΟΔΩΡΩ.

Ἤδη μηκέτι τοῖς ἑαυτοῦ χαλέπαινε Ἑρμόδωρε. Εὐθύκλεις ὁ Νικοφῶντος τοῦ συλήσαντος

τὴν

ɔn modo ipsum virum optimum, sed o-
nium etiam Ionum è patria eiecistis, tur-
ssima crimina optimæ animæ adfingen-
s. Si igitur contra regem Dominum ve-
um arma capere constituistis, parate vos:
ittam enim exercitum, cui vos resistere
ɔn poteritis. Turpe enim magno regi
is amicis opitulari non posse. Sin nihil
usmodi tentabitis, reducite Hermodorũ,
siq; paternam possessionem reddite, re-
ɔrdati, quanta beneficia eius beniuolen-
ì adductus in vos contulerim, tributa vo-
s minora imponens quam ferebatis, &
iagnam vobis terram donans ad illam
uam possedistis. Cui nullam omnino gra-
ım referendam statuistis: alias enim Her-
ıodorum exilio non mulctassetis. Mittite
go viros, qui apud me iustitiam dicant, de
is, quibus Hermodorum accusatis: Vt si
e malitiæ conuictus fuerit, puniatur: sin
ɔs, ad meliorem mentem vos reuocem, &
ı posterum in viros bonos aliquid delin-
ıere prohibeam. Nam & vestri regis hoc
terest, & vestra.

HERACLETVS HERMODORO.

NOn ampli⁹ tuũ ꝓpriũ infortuniũ mo-
lestè feras, Hermodore. Euthycles Ni-
cophontis

τὴν θεὸν ἀσεβείας με γέγραπται ἄνδρες σοφίᾳ προὔχοντα ἀπαιδευσίᾳ νικῶν. Ὡς οὖν ἐπέγραψα τῷ βωμῷ, οὗ ἐπέστησα τὸ ἐμὸν ὄνομα, θεοποιῶν ἄνθρωπον ὄντα ἐμαυτὸν, εἶτα κριθήσομαι ὑπὸ ἀσεβοῦς ἐν ἀσεβέσι. Τί οἴει; Δόξω αὐτοῖς ἀσεβὴς εἶναι, ἐναντία φρονῶν οἷς αὐτοὶ περὶ θεῶν νομίζουσιν; εἰ καὶ πεπηρωμένοι ἐκεῖνον ὄψιν, τυφλότητα ἂν ἔλεγον τὴν ὅρασιν; Ἀλλ' ὦ ἀμαθεῖς ἄνθρωποι, διδάξατε πρῶτον ἡμᾶς, τί ἐστιν ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ναοῖς ἀποκεκλεισμένος. Εὐσεβεῖς γε, οἱ ἐν τῷ σκότει τὸν θεὸν ἱδρύετε. Ἄνθρωπος λοιδορίαν ποιεῖται, λίθινος εἰ λέγοιτο· θεὸς δὲ ἀληθεύεται, ὡς τοῦτο τὸ εὐώνυμον ἐκ κρημνῶν γεννᾶται. Ἀπαίδευτοι, οὐκ ἴστε ὅτι οὐκ ἐστὶ θεὸς χειρότμητος; Οὐδὲ ἐξ ἀρχῆς βάσιν ἔχει οὐδὲ ἔχει ἕνα περίβολον, ἀλλ' ὅλος ὁ κόσμος αὐτῷ ναός ἐστι, ζώοις, καὶ φυτοῖς, καὶ ἄστροις πεποικιλμένος. Ἡρακλεῖ ἐπέγραψα τῷ ἐφεσίῳ τὸν βωμὸν, πολιτογραφῶν ὑμῖν τὸν θεὸν, οὐχ Ἡρακλείτῳ. Ἂν δὲ ὑμεῖς ἀξιωτῆτε γράμματα, οὐκ ἐμὴ ἀσέβεια τὸ ὑμῶν ἀπαίδευτον. Μανθάνετε σοφίην, καὶ συνίετε.

ἀλλ'

phontis illius sacrilegi filius impietatis
: accusauit, virum Sapientiâ præstantem
guæ procacitate superãs: Quasi aræ, quod
stitueram, meum nomen adscripserim,
:ipsum homo cum sim Deum facien .
le iudicabor ab impiis in impietate. Quid
nses? Videborne illis impius, cum aliter,
àm illi de Diis sentiã & si faciem mutila-
n iudicem, & visum cæcitatem dicam?
:rum ô rudes homines docete nos prius
id sit ille DEVS, qui in templis concludi-
r? Nempè pii estis, qui in tenebris Deum
llocatis. Et homo quidem opprobrium
xerit, si lapideus dicetur: Deus autem ve-
huiusmodi est, tanquam sancta illa res è
pibus nascatur. O indocti! non scitis quod
:us manufactus non sit, neque ex prin-
›io fundamentum suum habeat, neque
cũferentiam habeat, sed vniuersus mũ-
s eius templum est, animalibus, planis,
stellis variegatus? Inscripsi aram Herculi
hesio, vobisq; hũc DEVM reliquis adiun-
nõ Heraclito. Quod si vos literas ignora-
, vestra ignorãtia mea impietas cẽseri non
bet. Discite ergo sapientiã, & cognoscite.

Sed

ἀλλ' οὐ θέλετε, οὐδ' ἐγὼ ἀναγκάζω. Γηράσκετε σὺν ἀπαιδευσίᾳ χαίροντες ἰδίοις κακοῖς. Ἡρακλῆς δὲ οὐκ ἄνθρωπος ἐγεγόνει, ὡς μὲν Ὅμηρος ἐψεύσατο καὶ ξενοκτόνος; Ἀλλὰ τί αὐτὸν ἐθεοποίησεν; Ἡ ἰδία καλοκαγαθία, καὶ ἔργων τὰ γενναιότατα τοσούτους ἐκτελέσαντα ἄθλους. Ἐγὼ οὖν, ὦ ἄνθρωποι, οὐκ αὐτός ἀγαθός εἰμι; Ἥμαρτον ἐρώμενος ὑμᾶς. Καὶ γὰρ εἰ τὰ ἐναντία ἀπεκρίνασθε, ὅμως ἀγαθός εἰμι. Καὶ ἐμοί γε πολλοὶ καὶ δυσχερέστατοι ἆθλοι κατώρθωνται. Νενίκηκα ἡδονάς, νενίκηκα χρήματα, νενίκηκα φιλοτιμίαν, κατεπάλαισα δειλίαν, κατεπάλαισα κολακείαν, οὐκ ἀντιλέγει μοι φόβος, οὐκ ἀντιλέγει μοι μέθη. Φοβεῖταί με λύπη, φοβεῖταί με ὀργή. Κατὰ τούτων αὐτὸν καὶ αὐτὸς ἐστεφάνωμαι, ἐμαυτῷ ἐπιτάττων, οὐχ ὑπ' Εὐρυσθέως. Οὐ παύσεσθε σοφίαν ὑβρίζοντες, καὶ ἴδια ἁμαρτήματα καὶ ἴδια ἐγκλήματα ἡμῖν προστριβόμενοι; Εἰ ἐδυνήσασθε μετ' ἐνιαυτοὺς ἐκ παλιγγενεσίας πεντακοσίους ἀναβιῶναι, κατελάβετε ἂν Ἡράκλειτον ἔτι ζῶντα. Ὑμῶν δὲ οὐδ' ἴχνος ὀνόματος. Ἰσοχρονήσω πόλεσι καὶ χώραις διὰ παιδείαν, οὐδέποτε σιγώμενος, κἂν ἡ Ἐφεσίων ἀνα-

d non vultis, neque ego vos cogã. Quare
m ruditate vestra consenescite, propriis ma-
 delectati. Hercules autem non homo
tus est, vt Homerus ipsum mentitus est, &
ospites suos trucidauit. Quid ergo ipsum
EVM fecit? Propria honestas & præclaris-
na illa opera, quæ talia certamina perfece-
nt. Ego ergo, ô homines, nonne ipse bo-
is sum? Sed peccaui, qui vos interrogem.
am si negaretis, tamen bonus sum, mihiq;
urimi & difficillimi labores cum laude
perati sunt. Superaui voluptates, superaui
uitias, superaui ambitionem, prostraui ti-
iditatem, prostraui adulationem: non
ntradicit mihi timor, non contradicit mi-
ebrietas; timet me dolor, timet ira. Hęc i-
à mihi coronam promerentur, eaq; mi-
ipsi, non Eurystheo subdita feci. Non de-
nitis Sapientiam contumeliâ adficere, &
stra peccata & scelera in nos coniicere?
 possetis post quingentos annos è genera-
one postliminio reuiuiscere, deprehende-
tis Heracletum adhuc viuere: Vestri atuẽ
ominis ne vestigium quidem superfutu-
um. Aequali tempore cum vrbibus &
gionibus propter doctrinam viuam, nec
cebor vnquam, quamuis Ephesiorum

ἀναρπαθῇ πόλις, καὶ οἱ βωμοὶ διαλυθῶσι πάντες, αἱ ἀνθρώπων ψυχαὶ τῆς ἐμῆς ἔσονται χώρια μνήμης. Ἄξομαι δὲ αὖτις γυναῖκα Ἥβην, οὐ τὴν Ἡρακλέους. Ἐκεῖνος ἀεὶ ἔσται μετὰ τῆς ἑαυτοῦ· ἕτερα δ' ἡμῶν γενήσεται. Πολλὰς ἀρετὴ γεννᾷ, καὶ Ὁμήρῳ ἔδωκεν ἄλλην, καὶ Ἡσιόδῳ ἄλλην, καὶ ὅσοι ἀγαθοὶ γίνωνται ἐνὶ ἑκάστῳ συνοικίζει παιδείας κλέος. Ἆρ' οὐκ εἰμὶ εὐσεβὴς Εὐθύκλεις, ὃς μόνος οἶδα θεούς; σὺ δὲ καὶ θρασὺς εἶναι οἰόμενος, καὶ ἀσεβὴς τὸν μὴ ὄντα δοκῶν. Ἐὰν δὲ μὴ ἱδρυθῇ θεοῦ βωμὸς, οὐκ ἔστι θεός; Ἐὰν δὲ ἱδρυθῇ μὴ θεοῦ, θεὸς ἐστίν; ὥστε λίθοι θεῶν μάρτυρες. ἔργα δεῖ μαρτυρεῖν οἷα ἡλίου, νὺξ αὐτῷ καὶ ἡμέρα μαρτυροῦσιν, ὧραι αὐτῷ μάρτυρες, γῆ ὅλη καρποφοροῦσα μάρτυς. Σελήνης ὁ κύκλος ἐκείνου ἔργον, οὐράνιος μαρτυρία.

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ ΑΜΦΙ-δάμαντι.

Νοσοῦμεν Ἀμφιδάμα νόσον ὕδρωπα, ὥστε, ὅσα ἐν ἡμῖν ἑκάστου τὸ κράτος νόσημα ..., ὑπερβολὴ θερμοῦ πυρετὸς, ὑπερβολὴ ψυχροῦ παράλυσις, ὑπερ-

ciuitas diripiatur, & omnes aræ destruantur, animæ hominum meæ memoriæ sedes erunt. Et ipse Iuuentam vxorem ducam: Nō illam Herculis: Nam ille semper apud suam erit Alia verò nostra erit. Multas enim virtus producit & Homero aliam dedit, & Hesiodo aliam, & quotquot boni fuerint, illorum vnicuiq; cohabitat doctrinæ gloria. An nō ego pius sum Euthycles, qui solus DEVM noui? tu verò temerarius, qui ipsum esse censes, & impius qui ipsum censes esse qui non est. Nunquid nisi à Deo extruantur Deus non erit? nunquid si cui ara erigatur qui DEVS non est, ille DEVS erit? Nempe lapides DEū testes. Opera DEVM testentur oportet, quale Solis; nox & dies ipsum testantur. Horæ ipsi vniuersa terra fructum producens testis, lunæ circulus eius opus, cœleste testimonium.

HERACLETVS AMphidamanti.

LAboramus, Amphidamas, morbo hydrope: adeo vt quidquid in nobis, eius virtus morbus sit. Excessus caloris febris, excessus frigoris paralysis,

ὑπερβολὴ πνεύματος πνῖγος. Ἡ νῦν ἐμὴ ὑγρὰ νόσος. Ἀλλὰ θεῖόν τι ψυχή, ἡ ἁρμόζουσα αὐτά. Ὑγεία ἐστὶ τῶν πρώτων ἰατρικώτατον φύσις. Οὐ γὰρ εἰκάζει ἡ πρώτη ἀτεχνία τὸ παρ' αὐτὴν, ἀλλὰ ὕστερον. Ἀλλὰ μιμούμενοι οἱ ἄνθρωποι ἐπιστήμην καὶ ἄγνοιαν ἐκάλεσαν. Ἐγὼ εἰ οἶδα κόσμου φύσιν, οἶδα καὶ ἀνθρώπου, οἶδα νόσους, οἶδα ὑγείαν, ἰάσομαι ἐμαυτὸν, μιμήσομαι θεὸν, ὃς κόσμου ἀμετρίαν ἐπανισοῖ ἡλίῳ ἐπιτάττων. Οὐχ ἁλώσεται νόσῳ Ἡράκλειτος. Νόσος Ἡρακλείτου ἁλώσεται γνώμῃ. καὶ ἐν τῷ παντὶ ὑγρὰ αὐαίνεται, θερμὰ ψύχεται. Οἶδεν ἐμὴ σοφία ὁδοὺς φύσεως, οἶδα καὶ νόσου παῦλαν. Ἐὰν δὲ φθάσαν ὑπεραντλεῖν γένηται τὸ σῶμα, δύσεται εἰς τὸ εἱμαρμένον· ἀλλὰ οὐ ψυχὴ δύσεται, ἀλλὰ ἀθάνατον οὖσα χρῆμα εἰς οὐρανὸν ἀναπτήσεται μετάρσιος. Δέξονται δέ με αἰθέριοι δόμοι, καὶ Ἐφεσίους συκοφαντήσω. Πολιτεύσομαι οὐκ ἐν ἀνθρώποις, ἀλλ' ἐν θεοῖς, καὶ οὐχ ἱδρύσω ἄλλων βωμοὺς, οὐδὲ ἐμοὺς ἄλλοι. Οὐδὲ ἀπειλήσει μοι ἀσέβειαν Εὐθυκλῆς· ἀλλ' ἐγὼ ἐκείνῳ χολήν. Θαυμάζουσι πῶς ἀεὶ σκυθρωπὸς Ἡράκλειτος, οὐ θαυμάζουσι πῶς ἀεὶ πονηροὶ ἄνθρωποι. μικρὰ τῆς κακίας ὑπανεῖτε, κἀγὼ τάχα μειδιάσω,

καὶ

excessus spiritus suffocatio. Meus iam morbus humore abundat. Sed diuinum quid anima, quę ista temperat. Sanitas est quod principaliter hominem curat natura. Non enim prima artis ruditas eius opera repræsentat, sed posterior. Sed homines illam æmulati, scientias & ignorantias appellarunt. Ego si mundi naturam perspexi, perspexi etiam hominis; noui morbos, noui sanitatem, meipsum curabo, Deum imitabor, qui mundi inęqualitates adæquat, dum illas vni soli subiicit. Nō Heracletus morbo capietur, sed morbus Heracleti Sapiētiâ capietur. Et in vniuerso humida sicca, calida frigida redduntur. Nouit Sapiētia mea naturæ vias, nouit & morbi pausam. Vbi verò iam declinās corpus humore abūdauerit, in fatū incidet. Anima verò non incidet, nam illa immortalis sublimis in cœlū deuolabit. Ibi me cælestes domi suscipient, & Ephesios calumniabor: Et Rempub. geram, non inter homines, sed Deos, nec ego aliis aras erexere, sed mihi alii. Nec Euthyces mihi impietatem minabitur, sed ego illi iram. Mirantur cur semper morosus sit Heracletus, non mirantur cur homines semper mali sint. Paullùm tantum à malitiâ

καί τι πρᾳότερος ἐν τῇ νόσῳ νῦν ἐγενόμην, ὅτι οὐκ ἐντυγχάνω ἀνθρώποις, ἀλλὰ μόνος νοσῶ. Τάχα καὶ ψυχὴ μαντεύεται ἀπόλυσιν ἑαυτῆς ἤδη ποτὲ ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου τούτου, καὶ σειομένου τοῦ σώματος ἐκκύπτουσα ἀναμιμνήσκεται τὰ πάτρια χωρία. Ἔνθεν κατελθοῦσα περιεβάλετο ῥέον σῶμα τεθνειὸς τοῦτο, ὃ δοκεῖ τοῖς ἄλλοις ἐν φλέγμασι, καὶ χολῇ, καὶ ἰχῶρι, καὶ αἵματι, καὶ νεύροις, καὶ ὀστοῖς, καὶ σάρκεσι πεπιλημένον. Εἰ γὰρ μὴ τὰ πάθη ἐσοφίζετο τὴν κόλασιν, οὐκ ἂν ἤδη πρόπαλαι καταλιπόντες τὸ σῶμα ἐξήλθομεν ἀπ' αὐτοῦ.

ΤΩΙ ΑΥΤΩΙ.

Συνῆλθον οἱ ἰατροὶ Ἀμφιδάμα, καὶ πάνυ προθύμως γε ἐπὶ τὴν ἐμὴν νόσον, οὔτε τέχνην, οὔτε φύσιν εἰδότες. Ἀλλὰ τὸ μὲν οὐδὲ ἐβούλοντο, τὸ δὲ ἐδόκουν, ἄμφω δὲ ἠγνόουν. Οὐδὲν πλέον ἢ κατεμάλαξαν μου τὴν γαστέρα ταῖς ἁφαῖς ὡς ἀσκόν.

vestra cessate, & ego statim ridebo; quãuis iam in ipso morbo mansuetior redditus sim, eo quod non conuersor cum hominibus, sed solus ægrotem. Nam & ipsa anima mihi vaticinatur fore vt breui ex hoc carcere corporis liberer; quæ extra hoc vndique conquassatum corpus oculos attollens, patrias sedes recordatur. Vnde illa descendens fluxum hoc & mortuum corpus induit, quod alii inhabitant in phlegmate, & bile, & tabo, & sanguine, & neruis, & ossibus, & carne coagulatum. Nisi enim corporis adfectus pœnas mihi quibus homines adficiunt, demõstrâssent, non iam olim corpus relinquentes illud deseruissemus.

EIDEM.

CONuenerunt medici, Amphidamas, & quidem sic satis promtè ob morbum meum, neque artis, neque naturæ periti: Et aliud quidem fieri nolebant, aliud optimũ illis factu videbatur: vtrumq; verò ignorabant. Nec aliud, nisi quod corpus meũ instar vtris inflati tactu mollirent, egêrunt.

Οἱ δὲ καὶ θεραπεύειν ἤθελον· ἀλλ' οὐκ ἐπέτρεψα. Ἀλλὰ λόγον αὐτοὺς πρότερον ᾔτουν τῆς νόσου, καὶ οὐκ ἔδοσαν, οὐδὲ περιεγένοντό μου, ἀλλὰ ἐγὼ αὐτῶν. Πῶς ἂν οὖν ἔφην δύνασθε αὐλητὰς τεχνίτας εἶναι ὑπὸ μὴ αὐλητοῦ ἡττημένοι; Ἐμαυτὸν ἰάσομαι, ἢ ὑμεῖς, ἐάν με διδάξητε, πῶς ἐπομβρίας αὐχμὸν ποιητέον. Οἱ δὲ οὐδὲ συνιόντες τὸ ἐρώτημα ἡσύχασαν, ἀπορούμενοι ἐπιστήμης ἰδίου. ἔγνων ὅτι καὶ τοὺς ἄλλους οὐκ αὐτοὶ, ἀλλὰ τύχη ἰάσατο. Οὗτοι ἀσεβοῦσιν Ἀμφιδάμα, καταψευδόμενοι τεχνῶν ἃς οὐκ ἔχουσι, καὶ θεραπεύοντες ἃ μὴ ἴσασι, καὶ ἀποκτιννύοντες ἀνθρώπους δι' ὀνόματος τέχνης, ἀδικοῦντες καὶ φύσιν καὶ τέχνην. Αἰσχρόν ἐστιν ὁμολογεῖν ἄγνοιαν, αἴσχρον ἐπιστήμην οὐκ ἔχοντα. Τί ἡδὺ αὐτοῖς τὸ ψεύδεσθαι; ἢ ἵνα δι' ἀπάτης χρηματίσωνται. Ἀμείνους ἂν ἦσαν μεταγνῶντες. Ἠλεοῦντο γοῦν ἄν. νῦν δὲ μισοῦνται, καὶ βλάπτοντες, καὶ ψευδόμενοι. Εὐτυχέστεραι αἱ ἄλλαι τέχναι, ταχέως ἐλέγχονται. Δυσελεγκτότερα τὰ κρείττω. Ἐλελήθεσάν με οἱ τοιοῦτοι ἐν τῇ πόλει.

εὐ-

Quidam etiam medicinā adhibere voluerunt, ſed non permiſi: Sed primum ab ipſis morbi rationem perquiſiui, quam non dederunt. Neque illi me curarunt, ſed ego illos: Et quomodo, inquam, poteritis artifices eſſe in tibiis canendis, ſi ab aliquo, qui tibicina non eſt ſuperemini? Meipſum curabo: aut vos, ſi me docueritis quomodo ex humiditate ſiccitas fiat. Illi verò cum non intelligerent quid quęrerem, tacebant, de propriâ ſuâ ſcientiâ dubitantes. Ibi verò cognoui, quod alios etiam non ipſi, ſed fortuna curaſſet. Impii illi, Amphidamas, qui artes, quas non habent, mentiuntur, & curant illos, quos non nôrunt, & homines ſub nomine artis interimunt, & naturam, & artem iniuria adficientes. Turpe profectò eſt ignorantiam profiteri, turpius autem ſcientiam, quam quis non habet. Quo ergo nomine mēdacio delectātur? an vt ꝑ fraudes diuitias adquirant. Meliores profectò forent, ſi illas expoſcerent. Nā aliquis illos miſeraretur. Iam verò odio habētur, vtpote ꝑnicioſi & mēdaces. Feliciores aliæ artes, quę citiꝰ reprehēſionē incurrūt: Nā quę meliora, minus reprehenſioni obnoxia eſſe debent.

οὐδεὶς αὐτῶν ἰατρὸς, ἀλλὰ πάντες ἀπατεῶνες, καὶ φαρμακες, σοφίσματα τέχνης ἀργυρίου πιπράσκοντες. Ἡρακλεόδωρον τὸν ἐμὸν θεῖον οὔτι ἀπέκτειναν, καὶ μισθὸν ἔλαβον, οἱ οὐκ ἐδυνήθησαν ἐμῆς νόσου λόγον εἰπεῖν, οὐδὲ ἐξ ἐπομβρίας πῶς ἂν αὐχμὸς γένοιτο. οὐκ ἴσασι ὅτι θεὸς ἐν κόσμῳ μεγάλα σώματα ἰατρεύει ἐπανισῶν αὐτῶν τὸ ἄμετρον, τὰ θρυπτόμενα ἑνοποιεῖ, τὰ ὀλισθήσαντα ὑποφθὰς πιέζει, συνάγει τὰ σκιδνάμενα, φαιδρύνει τὰ ἀπρεπῆ, κατείργει τὰ ληφθέντα, διώκει τὰ φεύγοντα· φωτὶ μὲν ἀναλάμπει τὸ ζοφερὸν, περατοῖ δὲ τὸ ἄπειρον· καὶ μορφὴν μὲν ἐπιβάλλει τοῖς ἀμόρφοις, ὄψεως δὲ ἀναπιμπλῆσι τὰ ἀναίσθητα. Διὰ πάσης γὰρ ἔρχεται τῆς οὐσίας, πλήττων, ἁρμοζόμενος, διαλύων, πηγνὺς, χέων, τὸ μὲν ξηρὸν εἰς ὑγρὸν τήκει, καὶ εἰς λύσιν αὐτὸ καθίστησι. καὶ λιβάδας μὲν ἐκθυμιᾷ, παχύνει δὲ χαλασθέντα τὸν ἀέρα· καὶ συνεχῶς τὰ μὲν ἄνωθεν διώκει, τὰ δὲ κάτωθεν ἱδρύει. ταῦτα κάμνοντος κόσμου θεραπεία. Τοῦτον ἐγὼ μιμήσομαι ἐν ἐμαυτῷ· τοῖς δὲ ἄλλοις χαίρειν λέγω.

ΕΡΜΟΔΩΡΩΙ.

Πυνθάνομαι Ἐφεσίους μέλλειν εἰσαγεῖσθαι νόμον κατ' ἐμοῦ ἀνομώτατον. Οὐδεὶς γὰρ νόμος

ἐφ'

Huiusmodi in ciuitate ad me veniebant. Nemo illorum medicus, omnes impostores, & deceptores, qui sophismata artis argenti vendunt. Illi Heracleodorum diuinũ illum amicum meum occiderunt & preciũ insuper acceperunt, qui mei morbi rationẽ reddere non poterant, nec quomodo ex humiditate siccitas fieret: & ignorant quod DEVS in mundo maxima corpora sanat, dum quicquid in illis inæquale adæquat, fracta coniungit, & casura præueniens reprimit, sparsa colligit inornata decorat, quæ relicta sunt propellit, & fugientia comprehendit. Tenebras luce illustrat, infinitum terminat, rudibus formam indit, quæ omni sensu carebant oculis implet. Nam omnẽ substantiam penetrat, percutiens, temperans, dissoluens, densans, fundens, aridum in humido liquefacit, idque vt soluatur disponit, & guttas quidem per vaporem extrahit, solutum aërem condensat. Et continuò alta deprimit, & infima erigit. Hæc sunt ægroti mundi remedia. Hunc ego in meipso imitabor, & alios valere iubeo.

HERMODORO.

AVdio Ephesios cõtra me legẽ laturos maximè illegitimã. Nulla enim de vno homine

ἐφ' ἑνὸς, ἀλλὰ κρίσις. Οὐκ ἴσασι Ἐφέσιοι ὅτι ἕτερος δικαστὴς νομοθέτου, καὶ τὸ δὲ ἄμεινον, ἐπεὶ ἀμαθέστερον πρὸς ἄδηλον τὸν μέλλοντα πράξειν. Ὁ δικάζων δὲ ὁρᾷ τὸν κρινόμενον ᾧ συνάπτεται τὸ πάθος. Ἴσασί με Ἑρμόδωρε συντεχνητεύοντα σοι τοὺς νόμους, κἀμὲ ἐλάσαι βούλονται, ἀλλ' οὐ πρότερόν γε ἢ ἐλέγξαι αὐτούς. Ἔτι ἄδικα ἐγνώκασι τὸν μὴ γελῶντα, καὶ πάντα μισανθρωποῦντα πρὸ ἡλίου δυόντος ἐξιέναι τῆς πόλεως. Τοῦτο νομοθετεῖν βουλεύονται· οὐδεὶς δέ ἐστιν ὁ μὴ γελῶν Ἑρμόδωρε, ἢ Ἡράκλειτος, ὥστε με ἐλαύνουσιν. ὦ ἄνθρωποι, οὐ θέλετε μαθεῖν διὰ τί ἀεὶ ἀγέλαστος; οὐ μισῶν ἀνθρώπους, ἀλλὰ κακίαν αὐτῶν. Οὕτω γράψατε τὸν νόμον, Εἴ τις μισεῖ κακίαν, ἐξίτω τῆς πόλεως, καὶ πρῶτος ἔξειμι. Φυγαδευθήσομαι οὐ πατρίδος, ἀλλὰ πονηρίας ἄσμενος. Μεταγράψατε τὸ διάταγμα. Εἰ δὲ ὁμολογεῖτε Ἐφεσίοις κακίαν εἶναι, καὶ ὑμᾶς μισῶ, πῶς οὐκ ἂν ἐγὼ δικαιότερος νομοθέτης εἴην, τοὺς ποιήσαντας Ἡράκλειτον διὰ πονηρίαν ἀγέλαστον ἐξεῖναι τοῦ ζῆν;

Μάλ-

homine lex sed iudicium: Neque norunt Ephesii, quod aliud iudex, aliud legiſlator. Et hoc melius, cum ſtolidum ſit contra illum de quo obſcurum eſt, quid velit agere. Iudex verò accuſatum intuetur, cui crimen imputatur. At verò nôrunt illi Hermodore, quod vnà tecum leges condiderim: hinc me patria eiicere volunt, ſed non prius, quàm ipſas leges reprehenderint. Deinde iniuſtè decreuerunt hominem non ridentem, & per omnia hominum oſorem, antequam Sol occidat, ciuitate egredi. Huiuſmodi legum condendarum conſilium inierunt. Nemo autem eſt qui non rideat Hermodore, præter Heracletum, quod me ita expellant. O Homines, nonne aliquando diſcere vultis cur nunquam rideam? Non quod homines oderim, ſed vitia illorum. Ita legem conſcribite: Si quis malitiam oderit, ciuitate egrediatur: Et ego primus exibo. Et lubens, non è patriâ, ſed malitiâ exſulabo. Corrigite ergo edictum veſtrum. Si verò confitemini quod Epheſiis malitia adſit, & vos oderim, quî ego non melior legiſlator ſim, ſi vos inquam oderim, qui per malitiam veſtram efficitis, vt Heracletus nunquam ridens è vitâ migret?

Qui

Μᾶλλον δὲ μυρίαις ζημιοῦσθαι, εἰ πλέον ἀνιᾶσθε ἀργυρίῳ κολαζόμενοι. Τοῦτο ὑμῶν ἐστὶ φυγή, τοῦτο θάνατος. Ἡ δίκη κατ' ἐμὲ ἀφελόμενοι ὁ θεὸς ἔδωκε, καὶ φυγαδεύετέ με ἀδίκως. Ἢ τοῦτο ὑμᾶς πρῶτον ἀγαπήσω, ὅτι μου τὸ ἥμερον ἐξεκόψατε, καὶ οὐ παύεσθε ἐπαγωνιζόμενοι νόμοις καὶ φυγαδίαις; Ἐν γὰρ τῇ πόλει μένων οὐ πεφυγάδευμαι ἀφ' ὑμῶν; τίνι συμμοιχεύω; τίνι συμμιαιφονῶ; τίνι συμμεθύω; τίνι συμφθείρομαι; οὐ φθείρω, οὐκ ἀδικῶ οὐδένα τῶν ἁπάντων. Μόνος εἰμὶ ἐν τῇ πόλει, ἐρημίαν αὐτὴν πεποιήκατε διὰ κακίας. Ἡ ἀγορὰ ὑμῶν Ἡράκλειτον ἀγαθὸν ποιεῖ; οὐκ· ἀλλὰ Ἡράκλειτος ὑμᾶς, πόλιν. ἀλλ' οὐκ ἐθέλετε. ἐγὼ μὲν βούλομαι, καὶ νόμος εἰμὶ ἄλλων, εἷς ὢν οὐκ ἀρκῶ πόλιν κολάζειν. Θαυμάζετε εἰ μηδέπω γελῶ; ἐγὼ δὲ τοὺς γελῶντας ὅτι ἀδικοῦντες χαίρουσι, σκυθρωπάζειν δέον οὐ δικαιοπραγοῦντας. Δότε μοι καιρὸν γέλωτος ἐν εἰρήνῃ, ὥστε μὴ ἐπὶ τὰ δικαστήρια στρατεύεσθαι, ἐν ταῖς γλώτταις ἔχετε τὰ ὅπλα, ἀπεστερηκότες χρήματα, γυναῖκας φθεί-

Qui ipsi tamen infinitis rationibus magis punimini, si magis me excruciamini argento puniti. Hoc vestrum est exilium, hoc mors. Iniuriâ me adficitis dũ aufertis quæ DEVS dedit, & iniustè me vrbe eiicitis. An verò hoc ipso primùm vos amabo, quod desiderium ciuitatis mihi absciderítis, nec desinatis legibus & exsiliis contendere? Nam in ciuitate si mansero nonne à vobis itidem exsilio múlctor? Cum quo enim vnà moechor? cum quo cæde manus cruento? cum quo me inebrio? cum quo vnà corrumpor? Nullum omnium corrumpo, nec iniuriâ adficio. Solus sum in ciuitate, & hanc solitudinem malitiâ vestrâ effecistis. An forum vestrum Heracletum meliorem reddit? Minimè. Sed Heracletus vos, ciuitatem. Sed non vultis: Ego quidẽ volo, & aliis lex sum, & vnus cum sim, ciuitatem punire non possum. Demiramini vos quod ego nunquam rideam: ego verò demiror illos, qui rident, quod alios iniuriá adficientes gaudent, cũ cõtristari oportebat: nõ illos qui iustè agunt. Date mihi in pace occasionem ridendi, vt in iudiciis non concertetis, dum in linguis arma habetis, opes auferentes, feminas corrumpentes, amicos

venenis

φθείραντες, φίλους φαρμακεύσαντες, ἱεροσυλήσαντες, προαγωγεύσαντες ὄχλοις, ὀρθέντες ἄπιστοι, τυμπανίσαντες. Ἄλλος ἄλλου πλήρης κακοῦ. Ταῦτα γελάσω ὁρῶν ἀνθρώπους ποιοῦντας ἐσθῆτα, καὶ γένεια, καὶ κεφαλῆς πόνους ἀτημελήτους; ἢ γυναῖκα φαρμακέως ἐπειλημμένην τέκνου; ἢ μειράκια τῆς οὐσίας ἐκβιβρωμένα; ἢ πολίτην γαμετῆς ἀφῃρημένον; ἢ κόρην βίᾳ διαπαρθενευθεῖσαν ἐν παννυχίσιν; ἢ ἑταίραν οὔπω γυναῖκα καὶ γυναικῶν ἔχουσαν πάθη; ἢ διὰ ἀσέλγειαν νεανίσκον ἕνα πόλεως ἐραστὴν ὅλης; ἢ τὰς τῶν ἐλαιῶν φθορὰς ἐν μύροις; ἢ τοὺς ἐν ξυνδείπνοις γινομένους διὰ δακτύλων πλείονας; ἢ τὰς δι' ἐδεσμάτων πολυτελείας, καὶ γαστέρας ῥεούσας; ἢ τοὺς ἐπὶ σκηνῆς ἀγωνοθετουμένους δήμους τὰ μεγάλα δίκαια; Ἀφήσει δέ μου τὴν ὄψιν δάκρυ τῇ χυθῆναι, ὕστερα πονηρίας τεταγμένη; ἢ τοὺς ἀληθινοὺς ὑμῶν πολέμους γελάσω, ὅτε προφάσεις ἀδικημάτων ποιησάμενοι καταμιαιφονεῖσθε δύστηνοι, ἐξ ἀνθρώπων θηρία γεγονότες, αὐλοῖς καὶ μάστιξι διὰ μουσικῆς εἰς ἄμουσα πάθη παροξυνόμενοι; Σίδηρος δὲ ἀρότρων καὶ γεωργίας δικαιότερον ὄργανον σφαγῆς καὶ θανάτων ηὐτρέπισται.

Ὑβρί-

venenis necantes, ſacrilegia perpetrantes, vos populo proſtituentes, infideles, tympana pulſantes: Alius aliâ malitiâ plen9. An ne ridebo, cum videam homines talia facere? Veſtes, & barbam, & capitis labores neglectos? An mulierem quæ venenum filio præparat? An pueros ſuis facultatibus eiectos? an ciuem qui vxore ſuâ priuatus eſt? an virginem vi in pernoctationibus conſtupratam? aut meretricem, quæ femina nondum eſt, & feminarum tamen adfectibus agitatur? aut per laſciuiam vnum puerum vniuerſæ ciuitatis amatorem? an cum oleum vnguenti corrũpitur? an illos, qui in cõmeſſationibus per ſedis vitia mortui ſunt? an illos luxus in ferculis, & fluentes ventres? aut qui in theatris ad pugnandum producuntur populi? An faciem meã exporrigi virtus permittet malitiæ poſtpoſita? An vera veſtra bella ridebo, cum iniuriarũ cauſſas confingentes vos crudeles cædibus polluitis, ex hominib9 beſtiæ facti, dum tibiis & crepitaculis per Muſicã cõſonantiã in diſſonantes adfectus excitamini? Ferrum verò, aratro & agriculturę debitũ inſtrumentum cædis & mortis pręparatur.

Ὑβρίζεται δι' ὑμῶν θεὸς, Ἀθηνᾶ πολεμίστρια καὶ Ἄρης Ἐνυάλιος καλούμενος. Φάλαγγας δὲ ἀντιστήσαντες ἄνθρωποι κατ' ἀνθρώπων ἀλλήλων σφαγὰς εὔχεσθε, ὡς λειποτάκτας τοὺς μὴ μιαιφονοῦντας τιμωρεύμενοι, καὶ ὡς ἀριστέας τοὺς ἐμπλεονάσαντας αἵματι τιμῶντες. Λέοντες δὲ οὐχ ὁπλίζονται κατ' ἀλλήλων, οὐδὲ ξίφος ἀναλαμβάνουσιν οἱ ἵπποι, οὐδὲ τεθωρακισμένον ἴδοις ἀετὸν ἐπ' ἀετῷ, οὐδὲν ἄλλο ἔχει μάχης ὄργανον, ἀλλ' ἑκάστῳ τὰ μέρη καὶ ὅπλα· τοῖς μὲν κέρατα τὰ ὅπλα, τοῖς δὲ ῥύγχη, τοῖς δὲ πτερά, τοῖς δὲ τάχος, ἄλλοις μέγεθος, ἄλλοις δὲ ὀλιγότης, οἷς δὲ νῆξις, πολλοῖς δὲ πνεῦμα. Οὐδὲν ξίφος ἄλογα ποιεῖ ζῶα χαίρειν, ὁρῶντα φυλαττόμενον ἐν αὐτοῖς φύσεως νόμον. Ἀλλ' οὐκ ἐν ἀνθρώποις· Μᾶλλον δὲ τοῦτο πλεῖον ἂν εἴη παράβασις, ἐν κρείττοσι τὸ ἀβέβαιον. Τέλος δὲ πολέμων τί ὑμῖν εὐκτέον ἄρα; Ἢ δι' ἐκεῖνο παύσετέ με κατηφείας: Πόθεν; οὐχὶ δὲ πλέον ὁμοφύλων σφῶν; καὶ δενδροτομουμένη καὶ ἀναρπαζομένη πόλις,

καὶ

Dii verò veſtri contumeliâ à vobis adficiũtur, Pallas belli præſes, & Mars bellicus appellatus. Dum autem homines contra homines phalanges inſtruitis, alter alterius trucidationes exoptat; illos qui minus cæde manus cruentant, tanqã aciei deſertores punientes, cõtra tanq̃ bello optimos ſanguinarios laudãtes. Leones verò contra leones nõ armantur, neç equi gladios aſſumũt, nec aquilam in aquilã alterã thorace indutam videas; nullum aliud animal pugnæ inſtrumentum habet, ſed vnicuique ſua mẽbra etiam arma ſunt. Aliquibus cornua arma ſunt, quibuſdam roſtra, quibuſdam alæ, quibuſdam velocitas, aliis magnitudo, aliis paruitas, quibuſdam celeritas, quibuſdam natatio, multis etiam ſpiritus. Nullo gladio bruta animalia delectantur, quæ in ſemetipſis naturæ legem obſeruari vidẽt, ſed non in hominibus. Id quod longè maius peccatum fuerit. Nam in prçſtantioribus eiuſmodi inconſtantia deprehenditur. At qualem belli finem vos vobis exoptaſtis? An ꝑ illũ mœrori meo quidẽ dabitis? Quomodo? Nõne magis adhuc, cũ omnes eiuſdẽ generis ſitis? Depopulata & ſpoliata ciuitas, ſenect⁹ cõuitiis petita, mulieres abreptç,

καὶ γῆρας περιπηλακιζόμενον, καὶ γυναῖκες ἁρπαζόμεναι, καὶ τέκνα ἐξ ἀγκαλῶν ἀποσπώμενα, καὶ θάλαμοι διαφθειρόμενοι, καὶ παρθένοι παλλακευόμεναι, καὶ μειράκια θηλυνόμενα, καὶ ἐλεύθεροι σιδηροδετούμενοι, καὶ ναοὶ θεῶν κατασπώμενοι, καὶ Ἡρῷα δαιμόνων κατορυττόμενα, καὶ Παιᾶνες ἀνοσίων ἔργων, καὶ χαριστήρια θεοῖς ἀδικίας. Ταῦτα ἀγελάστως ἐν εἰρήνῃ πολεμεῖτε διὰ λόγων, ἐν πολέμῳ πολιτεύεσθε διὰ σιδήρου, ἁρπάζετε τὸ δίκαιον ἐν ξίφεσι. ἑρμόδωρος ἐλαύνεται νόμους γράφων· Ἡράκλειτος ἐλαύνεται ἀσεβείας, αἱ πόλεις ἔρημοι καλοκαγαθίας, αἱ ἐρημίαι πρὸς τὸ ἀδικεῖν. Ὄχλοι τείχη ἔστησεν, ἀνθρώπων σύμβολα πονηρίας, ἀποκλείοντα τὴν βίαν ὑμῶν. οἰκίαι περιβέβληνται πᾶσιν, ἕτερα τείχη πλημμελείας. οἱ ἔνδον πολέμιοι, ἀλλὰ πολῖται· οἱ ἐκτὸς πολέμιοι, ἀλλὰ ξένοι. πάντες ἐχθροί, οὐδένες φίλοι. Δύναμαι γελάσαι ἐχθροὺς ὁρῶν τοσούτους; Τὸν ἀλλότριον πλοῦτον ἴδιον οἴεσθε· Τὰς ἀλλοτρίας γυναῖκας ἰδίας νομίζετε· τοὺς ἐλευθέρους ἀνδραποδίζετε, τὰ ζῶντα κατεσθίετε, τοὺς νόμους παραβαίνετε, παρανομίας νομοθετεῖτε, πάντα βιάζεσθε, ἃ μὴ πεφύκατε· τὰ μάλιστα δοκοῦντα ὑμῖν δικαιοσύνης εἶναι σύμβολα.

pueri ex vlnis parentum ablati, thalami corrupti, virgines ſcorta agentes, pueri effeminati, liberi ferro vincti, templa Deorum expilata, & monumenta heroum effoſſa, & Pæanes in turpiſſimis operibus, & iniuſtitiæ donaria Diis oblata. Hęc vos ſine riſu in pace verbis depugnatis, in bello Rempub. ferro adminiſtratis, & iuſtitiam ferro rapitis. Hermodorus quod leges ſcripſerit exilio mulctatur: Heracletus quaſi impius vrbe eiicitur: Vrbes omni bonitate vacuæ, & iniuſtitia omnia vaſtat. Homines muri ſunt, malitiæ hominum ſigna, quæ violentiam veſtram concludunt: Vnicuique dein domus circundata alii peccati muri. Qui intus ſunt hoſtes ſunt, ſed ciues: qui extra ſunt, hoſtes ſunt, ſed hoſpites. omnes hoſtes, nemo amicus. Poſſumne ridere tot hoſtes intuitus? Alienas diuitias proprias exiſtimatis, alienas vxores proprias ducitis, homines liberos mancipia redditis, & viuentes deuoratis, leges tranſgredimini, iniuſtas leges conditis, omnia vi agitis, quæ etiam cōtra naturā ſunt, & vobis tamē ipſius iuſtitiæ opera eſſe videntur.

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΥ

Οἱ νόμοι ἀδικίας εἰσὶ τεκμήριον. Εἰ γὰρ μὴ ἦσαν, αἰέδην ἂν ἐπορεύεσθε. Νῦν δὲ καὶ μικρὸν ἐπιστομίζεσθε φόβῳ κολάσεως κατέχεσθε εἰς πᾶσαν ἀδικίαν.

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ ΕΡΜΟΔΩΡῼ.

Δήλου μοι Ἑρμόδωρε ποτε ἀπαίρειν κέκεκας εἰς Ἰταλίαν. δέξαιντό σε οἱ ἐκείνης τῆς χώρας θεοὶ καὶ δαίμονες ἡδέως. Ὄναρ ἐδόκουν τοῖς σοῖς νόμοις τὰ παρὰ πάσης τῆς οἰκουμένης διαδήματα προσιέναι, καὶ κατὰ τὸ ἔθος τῶν Περσῶν ἐγκλείοντας τὸ στόμα προσκυνεῖν αὐτούς. οἱ δὲ σεμνῶς πάνυ καθεισήκεσαν. Προσκυνήσουσί σε Ἐφέσιοι μηκέτι ὄντα, ὅταν οἱ σοὶ νόμοι πᾶσιν ἐπιπέτλωσι, καὶ τότε χρήσονται αὐτοῖς ἀναγκαζόμενοι. Θεὸς γὰρ ἐκείνους ἀφείλετο ἡγεμονίαν, καὶ ἑαυτοὺς ἐνόμισαν ἀξίους δουλεύειν. Τοῦτο μεμάθηκα καὶ ἐκ πατέρων. Ὅλη Ἀσία κτῆμα ἐγένετο βασιλέως, καὶ πάντες Ἐφέσιοι λάφυρον. Ἀήθεις εἰσὶν ἐλευθερίας ἀληθοῦς τοῦ ἄρχειν· καὶ νῦν ὡς τὸ εἰκὸς ὑπακούσονται κελευόμενοι. οἱ μὴ πεισθέντες οἰμώξονται.

καὶ

Leges enim iniuſtitię indicia ſunt. Si enim non eſſent ſine pudore, liberè paſſim euagaremini. Iam verò paullùm adhuc pœnę metu reuocamini, ne furioſo impetu in omnem malitiam efferamini.

HERACLETVS HERMODORO.

SIgnifica mihi Hermodore, quando in Italiam diſcedere iudicâris. Accipiant te illius regionis Dii & Dæmones lubentes. Nugarum inſtar tuis legibus viſum eſt vniuerſi orbis diademata adire, & ex Perſarum more ore obuoluto reges adorare. Illæ verò venuſtè admodum conſtitutæ ſunt. Epheſii te, cum mortuus non eris amplius, adorabunt, vbi tuæ leges omnibus hominibus impetrabunt, & tunc illis coacti vtentur. DEVS enim principatum ab illis abſtulit, & qui ſeruirent dignos iudicauit. Hoc ipſum ex patribus meis didici: Vniuerſa Aſia regis poſſeſſio euaſit, & omnes Epheſii eius ſpolium. Inſolentes ſunt veræ libertatis imperandi, & nunc, vt veriſimile eſt, vbi iuſſi fuerint obtemperabunt: & qui nondum calamitate preſſi plorabunt.

καὶ μέμφονται θεοὺς ἄνθρωποι, ὅτι αὐτοὺς οὐ πλουτίζουσι ἀγαθά, οὐ μέμφονται ἴδιον ἦθος ἀφροσύνης; τυφλῶν ἐστὶ μὴ δέξασθαι ἃ διδῶσι χρηστὰ δαίμων. Σιβύλλα ἐν πολλοῖς καὶ τοῦτο ἐφράσθη·

Ἐξ Ἰάδος χώρης ἥξειν Ἰταλίηνσι.

Εἶδέ σε πρὸ τούτου αἰῶνος Ἑρμόδωρε ἡ Σιβύλλα ἐκείνη, καὶ τότε ἦσθα. Ἐφέσιοι δὲ οὐδὲ νῦν βούλονται ὁρᾶν, ὃν διὰ θεοφορουμένης γυναικὸς ἀλήθεια ἔβλεπε. Σοφὸς μεμαρτύρησαι Ἑρμόδωρε. Ἐφέσιοι δὲ ἀντιλέγουσι θεοῦ μαρτυρία. Ἀποτίσονται ἑαυτῶν ὕβριν, καὶ νῦν ἀποτίνουσι, γνώμης ἀναπιμπλάντες ἡμᾶς κακῆς. Οὐκ ἀφαιρούμενος πλοῦτον κολάζει θεός· ἀλλὰ καὶ μᾶλλον δίδωσι πονηροῖς, ἵν' ἔχοντες δι' ὧν ἁμαρτάνουσιν ἐλεγχθήσωνται, καὶ πλουσιάζοντες σκηνοβατῶσιν αὐτῶν τὴν μοχθηρίαν. Ἡ δ' ἀπορία παρὰ κάλυμμά ἐστιν. Μὴ ἐπιλίπῃ ὑμᾶς τύχη, ἵνα ὀνειδίζησθε πονηρευόμενοι. Οὗτοι μὲν χαιρόντων. Σὺ δέ μοι δήλου τὴν καιρὸν τῆς ἐξόδου, πάντως ἐντυχεῖν σοι βούλομαι, καὶ πεί-

Quid autem Deos homines accuſant, quod ſe bonis non ditent, & proprios ſtultitię mores non accuſant? Cæcorum eſt bona non accipere quæ DEVS offert. Sibylla vt plurima, hoc quoque vaticinata eſt:

Venturum Ioniâ ſapientem ex vrbe Latinis.

Vidit illa Sibylla te, Hermodore, tanto tempore ante, & tum temporis fuiſti: Epheſii verò ne nunc quidem videre volunt, quem per mulierem numine adflatam veritas vidit. Sapiens Dei teſtimonio probaris. Epheſii verò DEI teſtimonio cōtradicunt. Sed huius ſuę contumelię pœnas luent, & iam luent, dum malâ mente pleni ſunt. Non DEVS punit vbi diuitias aufert, ſed illas malis potius indulget, vt habentes per quæ peccant, etiam puniantur, & diuites ſuam nequitiam omnibus notam faciant. Paupertas verò hanc tegit. Non deſtituit vos fortuna, vt mali cum ſitis contumeliâ adficiamini. Et hi quidem ſermones diſcedentium. Tu verò ſignifica mihi profectionis tuæ tēpus,

περὶ γοῦν ἄλλων πάνυ συχνῶν, καὶ περὶ αὐτῶν νόμων βραχέα εἰπεῖν. Ἔγραφον δ' ἂν αὐτὰ, εἰ μὴ περὶ παντὸς ἐποιούμην ἀπόρρητα μεῖναι. Οὐδὲ δὲ οὕτω σιωπᾶται, ὡς ἐνὶ λαλῶν εἷς, καὶ ἔτι μᾶλλον Ἡράκλειτος Ἑρμοδώρῳ. Πολλοὶ οὐ διαφέρουσι κεραμέων σαθρῶν, ὡς μηδὲν στέγειν δύνασθαι, ἀλλ' ὑπὸ γλωσσαλγίας διαρρεῖν. Ἀθηναῖοι ὄντες αὐτόχθονες ἔγνωσαν φύσιν ἀνθρώπων, ὅτι γινόμενοι ἐκ γῆς, ἔσθ' ὅτε διερρωγότα ἔχουσι νοῦν. Τούτους ἐπαίδευσαν φυλακὴν ἀπορρήτων διὰ μυστηρίων, ἵν' ὡς φόβῳ σιγῶσιν, ἀλλ' οὐ κρίσει. Καὶ μηκέτι χαλεπὸν ἦ μελετῆσαι τῇ ψυχῇ σιωπᾶν.

Τῶν Ἡρακλείτου Ἐπιστολῶν τέλος.

nam omnino prius te conueniſſe volo, vt tum de multis aliis, tum verò de ipſis legibus ad te pauca dicam. Scripſiſſem tibi illa, niſi omnino cenſuiſſem vt in occulto maneant. Nihil autem tantâ fide ſiletur, quàm ſi quid vnus vni dicat, maximè verò ſi Heracletus Hermodoro. Multi verò nihil differunt à pertuſis vaſibus, ita vt nihil continere poſſint, ſed ob garrulitatem perfluāt. Athenienſes è ſolo ſuæ patriæ nati, nôrunt naturam hominum, quod è terrâ nati eſſent, etiam interdum pertuſam, & corruptam mentem habent. Illos autem arcanorum cuſtodiam per Myſteria, vt tanquā metu taceant, ſi minus iudicio, nec difficile amplius ſit animæ tacendi facultatem excogitare.

Heracleti Epiſtolarum

FINIS.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ

ΤΟΥ ΚΥΝΙΚΟΥ.

α΄.

ΣΙΝΩΠΕΥΣΙ.

Ὑμεῖς μὲν ἐμοῦ φυγὴν κατεψηφίσασθε· ἐγὼ δὲ ὑμῶν μονήν. Οἰκήσατε γοῦν διὰ τοῦτο, ὑμεῖς μὲν Σινώπην, ἐγὼ δὲ Ἀθήνας· τοῦτ' ἐστίν, ὑμεῖς μὲν μετὰ τῶν ἐμπόρων, ἐγὼ δὲ μετὰ Σόλωνος, καὶ τῶν τὴν ἑλλάδα ἐλευθερωκότων ἀπὸ τῶν Μηδικῶν. Καὶ ὑμεῖς μὲν ἡνιόχοις καὶ ἀχαιοῖς χρώμενοι, ἐκ τοῦ ἰχθροῦ γάμους ἔλλησιν· ἐγὼ δὲ Δελφοῖς, καὶ Ἠλείοις, μεθ' ὧν καὶ οἱ θεοὶ πολιτεύονται, ἀλλ' ὤφελε τοῦτο μὴ νῦν ὑμῖν δόξαι, ἀλλ' ἔτι πάλαι, καὶ ἐπὶ τοῦ πατρὸς Ἱκέτου. Νυνὶ δὲ ἓν τοῦτο δέδοικα, μὴ διὰ τὴν πατρίδα ἀπιστηθῶ μέτριος εἶναι. Τὸ μὲν οὖν πρὸς ὑμῶν

μὲ

EPISTOLAE DIOGENIS CYNICI,

Interprete Eilhardo L. bino.

I

SINOPENSIBVS.

Vos quidem exilio me mulctastis, ego verò vos patria. Habitate igitur propterea vos quidem Sinopam, ego verò Athenas: hoc est, vos quidem cum mercatoribus, ego verò cum Solone, & illis adeo qui Greciam in libertatem vindicarunt à Medis. Vos inquam aurigis & Achiuis vtentes, genere hominum infesto Græcis: Ego verò Delphis & Eleis, cũ quibus etiam Dij Resp. administrant. Verum oportuit hoc nõ iam demum de me vobis videri, sed iam olim etiam de patre Hiceta. Iam verò vnicũ hoc vereor, ne propter patriam minus modestus esse credar. Quod igitur à vobis aufugerim

με φυγαδευθῆναι συνηγορεῖ, καὶ πιστεύω αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἑτέροις. Κρεῖττον γὰρ παραπολὺ διαβάλλεσθαι πρὸς ὑμῶν, ἢ ἐπαινεῖσθαι. ὅμως μέντοι δέδοικα τοῦτο, μή με ὁ κοινὸς περὶ πατρίδος λόγος βλάψῃ· ἄλλου δέ τινος οὐδὲ λόγος. Κρεῖττον γὰρ πουδήποτε οἰκεῖν, ἢ σὺν ὑμῖν οὕτως ἡμῖν προσενεχθεῖσιν.

ἈΝΤΙΣΘΕ'ΝΕΙ

β'.

Ἀνέβαινον ἐξ ἄστυ ἐκ Πειραιῶς, καὶ περιτυγχάνει μειράκια ἄττα θρυπτόμενα, ἀπὸ συμποσίου τινὸς ἐγηγερμένα, καὶ ἐν σφίσιν αὐτοῖς, ἐπεὶ ἀγχοῦ ἐγενόμην, Ἀνάγωμεν, ἔλεγον, ἀπὸ τοῦ κυνός. Κἀγὼ, ἐπεὶ τοῦτο ἤκουσα· θαρρεῖτε ἔφην, οὗτος ὁ κύων τεῦτλα οὐ δάκνει. Οἱ δ', ὡς τοῦτο ἔλεξα, ἐπαύσαντο ἀλύοντες, καὶ τοὺς στεφάνους οὓς εἶχον περὶ τῇ κεφαλῇ καὶ τῷ τραχήλῳ διαρρήξαντες ἐξέβαλον, καὶ τὰς χλανίδας εὐκόσμως περιεβάλλοντο, καὶ ἥσυχοι εὖ μάλα ἕως εἰς ἄστυ ἠκολούθουν, ἐπακροώμενοι τῶν λόγων, οὓς πρὸς ἐμαυτὸν διεξῄειν.

ἹΠΠΑΡΧΙ'ΑΙ.

γ'.

Ἄγαμαί σε ἐπιθυμίας, ὅτι τῆς φιλοσοφίας ὠρέχθης γυνὴ οὖσα, καὶ ὅτι τῆς ἡμετέρας αἱρέσεως ἐγενήθης,

aufugerim adprobat, & ipsi à me maior fides, quàm alii. Longe quippe præstabilius vituperari à vobis quam laudari. Attamen & hoc vereor, ne mihi communis de patria sermo noceat; alius cuiuspiam nulla mihi cura. Satius enim vbiuis locorum degere quàm vobiscum, sic erga nos adfectis.

ANTISTHENI.

II

ASscendebam in vrbem ex Piræo, & obuiam fiunt mihi adolescentuli quidam delicati, è conuiuio quodam congregati: & inter se, cum propius accessissem, Recedamus, inquiunt, à Cane. At ego cum hoc audissem, Bono animo este, inquã, hic Canis betam non mordet. Hi verò cum hoc dixissem, quiescebant consternati, & serta quæ habebant circa caput & collum discerpentes abiiciebant, & lænas suas decorè circumiiciebant, & taciti admodum in ciuitatem vsque sequebantur, auscultantes sermones, quos ad memetipsum emittebam.

HIPPARCHIAE.

III

ADmiror te propter illud desiderium, & quod Philosophiam appetieris fœmina cum sis: & quod nostræ sectæ facta

ΔΙΟΓΕ'ΝΟΥΣ.

ἢν διὰ τί αὐστηρὸν καὶ οἱ ἄνδρες κατεπλάγησαν. ἀλλ᾽ ὅπως καὶ τέλος ἐπιθῇς τῇ ἀρχῇ σπούδασον. ἐπιθήσεις εὖ οἶδα, εἰ Κράτητός τε τοῦ συνετοῦ μὴ ἀπολίποιο, ἀμῦν τε τοῖς εὐεργέταις τῆς φιλοσοφίας θαμινῶς ἐπιστέλλοις. Δύνανται γὰρ ἐπιστολαὶ πολλὰ, καὶ οὐχ ἧττονα πρὸς παρόντας διαλέξεως.

ΑΝΤΙΠΑΤΡΩι.

δ'.

ΜΗ' μέμφου με, ὅτι σοι μεταπεμπομένῳ ἡμᾶς ἐπὶ Μακεδονίαν οὐκ ἐπείθημεν, οὐδ᾽ ὅτι τοὺς ἀθηναίησιν ἅλας προὐκρίναμεν τῆς παρὰ σοῦ τραπέζης. οὐ γὰρ δι᾽ ὑπεροψίαν τοῦτ᾽ ἐπράξαμεν, ἀλλ᾽ οὐδὲ διὰ φιλοδοξίαν, δι᾽ ἣν τάχ᾽ ἴσως ἕτεροι ἂν ἐποίησαν, ἵνα τινὲς τοῖς πολλοῖς μεγάλοι δόξωσιν, βασιλεῦσι δυνάμενοι ἀντιλέγειν. Συγγίνωσκε οὖν. Καὶ γὰρ ἂν εἰ πρόβατα ἦμεν, συνέγνως ἂν μὴ πεισθεῖσιν, ὅτι οὐκ ἦν προβάτῳ τε τροφὴ, καὶ βασιλεῦσιν ἡ αὐτή. Φυλακῇ οὖν τῆς οὐσίας μᾶλλον ἀντείπαμέν σοι, καὶ οὐχ ὑπεροψίαις. Ἔα οὖν ἕκαστον ὅπου δύναται ζῆν. βασιλικὸν γὰρ τοῦτο, καὶ οὐ τὸ ἕτερον.

ΠΕΡ-

facta sis. quàm ob austeritatem viri etiam abhorruerunt. Verum vt etiam finem principio imponas, da operam. Impones autem sat scio, si & Cratetem coniugem non deserueris, & nobis benè de Philosophia meritis, crebro literas miseris. Multum enim valent literæ, nec minora quàm ad præsentes colloquium.

ANTIPATRO.

IV.

NE mihi vitio vertas, quod tibi accersenti nos in Macedoniam non paruerimus, neue quod salem, qui nobis Athenis, prætulerimus apud te mensæ. Non enim ex contemtu hoc fecimus, at neque ex ambitione; qua adducti alii forte fecerunt, vt magni quidam multis videantur, regibus contradicere valentes. Proinde ignosce. Etenim si oues foremus, vtique veniam dares non obtemperantibus, quod non idem alimentum sit oui, & regibus. Custodia igitur facultatum potius contradiximus tibi, & non contemtu. Quare permitte vnumquem vbi potest viuere. Regiũ enim hoc, & non alterum.

I PER-

ΠΕΡΔΙΚΚΑ.

έ.

Εἰ μὲν ταῖς δόξαις ἤδη πολεμεῖς· λέγω δὲ τοῖς ἰσχυροτέροις ἐχθροῖς, καὶ πλείονα καταβλάπτουσί σε Θρακῶν τε καὶ Παιόνων· καταστρεφόμενος τὰ τῶν ἀνθρώπων πάθη, μεταπέμπου με. Δύναμαι γὰρ ἐς τὸν πρὸς αὐτὰ πόλεμον καὶ στρατηγεῖν. Εἰ δ' ἔτι σοι τὰ πρὸς ἀνθρώπους ἔργα καταλείπεται, καὶ τούτου τοῦ πολέμου σχεδὸν αἰσθαίη, ἔα μὲν ἡμᾶς Ἀθήνησι καθέζεσθαι· μεταπέμπου δὲ τοὺς Ἀλεξάνδρου στρατιώτας, οἷς κἀκεῖνος ἐπικούροις χρώμενος Ἰλλυριοὺς καὶ Σκύθας ὑπέταξεν.

ΚΡΑΤΗΤΙ.

ϛ'.

Χωρισθέντος σου εἰς Θήβας, ἀνέβαινον ἐκ Πειραιοῦ ὑπὸ μέσην ἡμέραν· καὶ διὰ τοῦτο λαμβάνει με δίψος καρτερόν. Ὥρμησα οὖν ἐπὶ τῆς Πανόπου κρήνην. Καὶ ἕως ἐγὼ τὸ ποτήριον ἐκ τῆς πήρας ἐξῄρουν, ἧκέ τις Θέων θεράπων, τῶν τὴν χώραν ἐργαζομένων, καὶ συνάψας κοίλας τὰς χεῖρας, ἠρύετο ἀπὸ τῆς κρήνης, καὶ οὕτως ἔπινεν. Καὶ ἐγὼ, δόξαν

μοι

PERDICCAE.

V

SIquidem cum opinionibus iam tibi bellum, dico autem fortioribus hostibus, & plus te lædentibus quam Thraces & Pæones, subigens humanos adfectus, me accerse: Valeo enim in contra illos pugnâ & bello gerendo. Sin adhuc cum hominibus negotia tibi restant, & hoc bellum iam ferme sentis, sinas nos quidem Athenis considere, accerse verò Alexandri milites, quibus & ille Epicuris vsus Illyrios & Scythas subiugauit.

CRATETI.

VI.

CVm tu Thebas secederes, ascendebam ex Piræo sub meridiem, & ideo sitis me inuasit vehemens. Quare festinò propero ad Panopis fontem; & interea dum poculum ex perâ eximo, venit aliquis Theon famulus, ex illis qui agrum colebant, & complicans cauas manus, hauriebat ex fonte, & sic bibebat. Ibi ego quod

μοι ποτηρίου σοφώτερον εἶναι, οὐκ ᾔδειν διδασκάλῳ αὐτῷ τῶν καλῶν χρῆσθαι. ἀπορρίψας οὖν τὸ ποτήριον, ὃ εἶχον, καί σοι εὑρὼν τινὰς ἐπὶ Θηβῶν ἀνερχομένους τὸν σοφὸν τοῦτο ἀπέσταλκα, οὐδὲν βουλόμενος τῶν καλῶν δίχα σου ἐπίστασθαι. Ἀλλὰ καὶ σὺ διὰ τοῦ πειρῶ εἰς τὴν ἀγορὰν ἐμβάλλειν, ἵνα πολλοὶ δὴ τρίβουσιν ἄνθρωποι. Ἔσται γὰρ ἡμῖν οὕτω καὶ ἄλλα σοφὰ παρὰ τῶν κατὰ μέρος εὑρεῖν. Πολλὴ γὰρ ἡ φύσις, ἣν ἐκβαλλομένην ὑπὸ τῆς δόξης ἐκ τοῦ βίου, ἐπὶ σωτηρίᾳ ἀνθρώπων κατάγομεν ἡμεῖς.

ΠΑΤΡΙ ΙΚΕΤΗι.

ζ.

ΜΗ' ἀνιῶ, ὦ πάτερ, ὅτι κύων λέγομαι, καὶ ἀμπέχομαι τρίβωνα διπλοῦν, καὶ πήραν φέρω κατὰ ὤμων, καὶ ῥάβδον ἔχω διὰ χειρός. Οὐ γὰρ ἄξιον ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ἀνιᾶσθαι, μᾶλλον δὲ ἥδεσθαι, ὅτι ὀλίγοις μὲν ἀρκεῖται ὁ παῖς σου. Ἐλεύθερος δὲ ἐστι δόξης, ᾗ πάντες δουλεύουσιν, Ἕλληνές τε καὶ βάρβαροι. τὸ γὰρ ὄνομα πρὸς τὸ συμπεφυκέναι τοῖς πράγμασι, σύμβολον δὲ εἶναι, ἔνδοξόν πως ἐστί. Καλοῦμαι γὰρ

dogma hoc, poculo mihi scitius esset, nihil veritus sum ipso præceptore bonorum vti. Abieci igitur poculum quod habebam, & cum inuenerim qui Tbebas redirent, sapiens inuentum hoc mitto, Nihil volens illorum quæ pulchra sunt, sine te cognoscere. Quare & tu, tentabis in forum diuulgare, vbi plurimi versantur homines. Licebit enim nobis & alia præclara ab his partim inuenire. Latissimè enim patet natura, quam eiectam ab opinione ex vitâ, in salutem hominum nos reducimus.

PATRI HICETAE

VII.

NE contristeris, ô pater, quod canis dicar, & induor pallio duplici, & peram fero in humeris, & baculum in manu: Neque enim dignũ propter talia mœrore adfici, sed lætari potius, quod paucis contẽtus est puer tuus: Liber a. est ab opinione cui omnes famulãtur, Græci simul & Barbari. Nomen enim ꝙ rebus cõueniat, quin & omẽ sit, gloriosum quodãmodo est. Vocor n. canis, sed cœli, nõ terræ; ꝙ ipsi assimilẽ meipsũ

κύων, ὁ οὐρανοῦ, οὐχ ὁ γῆς. Ὅτι ἐκείνῳ εἰκάζω ἐμαυτὸν, ζῶν οὐ κατὰ δόξαν, ἀλλὰ κατὰ φύσιν ἐλεύθερος, ὑπὸ τὸν Δία, εἰς αὐτὸν ἀνατετικὼς τ᾽ ἀγαθόν. Τὴν δὲ στολὴν καὶ Ὅμηρος γράφει τὸν τῶν Ἑλλήνων σοφώτατον φορεῖσθαι, ἡνίκα οἴκαδε ἐπανήει ἐξ Ἰλίου, ἄθλως ὑποθημοσυνήσιν. Οὕτω καλή ἐστι, ὡς μὴ ἀνθρώπων εὕρεμα ὁμολογεῖσθαι, ἀλλὰ θεῶν.

Φᾶρος μὲν οἱ πρῶτα, χιτῶνά τε, εἵματ᾽ ἔδωκε
Λευγαλέα, ῥυπόωντα, κακῷ μεμορυγμένα καπνῷ.
Ἀμφὶ δέ μιν μέγα δέρμα ταχείης ἕσσ᾽ ἐλάφοιο
Ψιλόν· δῶκε δ᾽ οἱ σκῆπτρον, καὶ ἀεικέα πήρην

Θάῤῥει οὖν πάτερ ἐπὶ τῷ ὀνόματι, ᾧ καλοῦσιν ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τῇ στολῇ. Ἐπεὶ ὁ μὲν κύων ἐστὶ πρὸς θεῶν· ἡ δὲ εὕρημα τοῦ θεοῦ.

ΕΥ΄ΓΝΗΣΙ΄Ω.

ἤ

Ἧκον εἰς Κόρινθον ἐκ μεγαρέων, καὶ διαπορθούμενος τὴν ἀγορὰν, παρίσταμαι διδασκαλείῳ τινὶ παίδων· καί μοι ἐπεὶ οὐκ ἐῤῥαψῴδουν, ἔδοξε πύθεσθαι, τίς ἦν ὁ διδάσκων αὐτούς. Καὶ ἀπεκρίναντο, Διονύσιος Σικελίας τύραννος. Κἀγὼ δόξας αὐτοὺς ἐρεσχελεῖν πρὸς ἐμὲ,

καὶ

viuens non iuxta opinionem, sed iuxta naturam liber sub Ioue, in ipsum erectus Bonum. Stolam verò, etiam Homerus scribit sapientissimum Græcorum gestâsse, cum domum ex Ilio rediret, Palladis admonitu. Vsqueadeo ergo honesta est, vt non hominis inuentum confitendũ sit, sed Deorum: Pallium quidem ei primum, & tunicam vestes dedit,

Humidas, sordidas, malo fœdatas fumo.
Circũ vero ipsum magnã pellem celeris induit cerui,
Nudã: dedit vero ei baculum & asperam peram.

Securus igitur esto ô pater de nomine quo appellant nos, & de habitu. Cum canis quidem sit à Diis, hic verò inuentum Deorum.

EVGNESIO.
VII

VEni Corinthum Megara, & pertransiens forum, accedo ad ludum aliquem litterariũ puerorũ: & mihi, cum nulla carmina recitarẽt, visum quærere, quis illos doceret? Et respõdebant, Dionysius Siciliæ tyrãn⁹. Et ego ratus illos me ludificari,

καὶ τοῦτο οὐχ ἁπλῶς ἀποκεκρίσθαι, παρελθὼν ἐπὶ τὸ βάθρον, ἐκάθιζα εὐκόσμως ἀναμένων αὐτόν. Ἔλεγε γὰρ πρὸς τὴν ἀγορὰν ὡρμηκέναι. Καὶ δὴ οὐ διαγίνεται πολὺς χρόνος, καὶ ἐπιστρέφεται ὁ Διονύσιος. Κἀγὼ ἐξαναστὰς προσαγορεύω αὐτόν τε, καὶ ἐπιλέγω· Ὡς οὐκ εὖ Διονύσιε διδάσκεις· Ὁ δὲ μὲ δόξας συνάχθεσθαι αὐτῷ ἐπὶ τῇ πτώσει τῆς τυραννίδος, καὶ τῷ παρόντι τοῦ βίου σχήματι, τοιαῦτα εἶπεν· Ὦ Διόγενες εὖ ποιεῖς συναλγῶν ἡμῖν. Κἀγὼ προσέθηκα τῷ οὐκ εὖ, τὸ ἀληθῶς. Ἀλλ' ἐγὼ μὲν οὐχ ὅτι τῆς τυραννίδος ἀφῄρησαι ἄχθομαι, ὦ Διονύσιε· ἀλλ' ὅτι ἐλευθεριάζεις ἐν τῇ ἑλλάδι τανῦν, καὶ περιέσωσαι ἀπὸ τῶν ἐν Σικελίᾳ κακῶν, οἷς ἔδει σε ἀποθανεῖν, τοιαῦτα ἐργαζόμενον φαῦλα γῆν καὶ θάλασσαν.

ΚΡΑΤΗΤΙ.

θ'

Ἐπυθόμην σε τὴν οὐσίαν ἅπασαν κατενεγκεῖν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ παραχωρῆσαι τῇ πατρίδι, καὶ στάντα ἐν μέσῳ κηρύξαι· Κράτης Κράτητος Κράτητα ἀφίησιν ἐλεύθερον. Ἠσθῆναι οὖν ἐπὶ τῇ δωρεᾷ τοὺς πάντας

& illud non liquido respondisse progressus ad subsellium, decorè assideo, expectans ipsum. Dicebatur enim ad forum properasse. Et sanè nõ multum interponitur temporis, & reuertitur Dionysius: Ibi ego assurgẽs, ipsum & compello, & dicendo superaddo: Quam non benè, Dionysi doces! Hic vero me sibi cõdolescere ratus, ꝙ regno excidisset, & ob præsentẽ vitæ statũ talia dixit: O Diogenes rectè facis, nostram vicem nobiscum dolens. Et ego ipsi Non bene, adieci Haud dubiè. At ego non quod tyrannide sis spoliatus doleo, ô Dionysi, sed quod liberè degas in Græciâ hoc tempore, & incolumis conserueris post illa in Siciliâ mala, quibus te interiisse oportuit, tanta perpetrantem mala terrâ & mari.

CRATETI.

IX.

AVDIui te vniuersam substantiam contulisse in concionem, & patriæ concessisse, & stantem in medio proclamasse: Crates Cratetis Cratetem dimittit liberum. Gauisos igitur hac donatione ciues omnes, & cum stupore nos de-

ἀστοὺς, καὶ ἀγαθῦναι ἡμᾶς τοὺς τῶν τοιούτων ἀνθρώπων ποιητάς. Ἐθελῆσαι δὲ διὰ τοῦτο διαπέμψαι Ἀθήνηθεν. Σὲ δὲ ἐπιστάμενον τὴν ἡμετέραν κρίσιν κωλῦσαι. Ἐν τούτῳ μὲν οὖν ἐπαινῶ σε τοῦ νοῦ· ἐπὶ δὲ τῇ παραδόσει τῆς οὐσίας καὶ ἄγαμαι. Ἐπεὶ πλεῖον ἢ προσεδόκησα κρείττων ἐγένου τῶν δοξῶν. ἀλλὰ διὰ ταχέων ἐπανήκε. οὔτε γάρ σοι δεῖ πρὸς τ' ἄλλα συνασκήσεως, καὶ χρονίζειν ἔνθα μή εἰσιν ὅμοιοι οὐκ ἀσφαλές.

ΜΗΤΡΟΚΛΕΙ.

ι.

Μὴ μόνον ἐπὶ τῇ στολῇ, καὶ τῷ ὀνόματι, καὶ τῇ διαίτῃ θάρρει Μητρόκλεις· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῷ αἰτεῖν ἀνθρώπους τὰ σωτήρια. Οὐ γὰρ αἰσχρόν. Βασιλεῖς γέ τοι, καὶ δυνάσται παρὰ τῶν ὑποτεταγμένων αἰτοῦσι χρήματα, στρατιώτας, ναῦς, σῖτον· καὶ οἱ κάμνοντες παρὰ τῶν ἰατρῶν φάρμακα, καὶ οὐ μόνον πυρετοῦ, ἀλλὰ καὶ φρίκης καὶ λοιμοῦ· καὶ οἱ ἐρασταὶ παρὰ τῶν παιδικῶν φιλήματα, καὶ ἀπαφήματα. Τὸν δὲ Ἡρακλέα παρὰ τῶν ἀναισθήτων φασὶ καὶ ἰσχὺν λαμβάνειν. Οὐ γὰρ προῖκα αἰτεῖν, οὐδὲ ἐπὶ χείρονι ἀνταλλαγῇ, ἀλλ' ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ πάντων, ἐστὶν ἀνθρώπους τὰ πρὸς τὴν φύσιν, καὶ ἐπὶ τῷ ταῦτα ποιεῖν Ἡρακλεῖ τοῦ Διὸς, καὶ ἔχειν ἀμεί-

miratos eiuſmodi hominum effectores. Voluiſſe proinde Athenas tranſmittere; te autē vt qui noſtram ſententiam pernoſcas, impediiſſe. Et hic equidem laudo te ob mentem: Ob donationem verò facultatum, etiam demiror: Cum citius quam expectaſſem ſuperior euaſeris opinionibus. Verum celeriter redi. Adhuc enim ad alia adſuefactione tibi opus eſt. Et morari, vbi nullos habeas ſimiles, non ſatis tutum.

METROCLI.

X.

NOn ſolum in præceptis, & nomine; & diæta confidenter perſeuera Metrocles, ſed etiam in poſcendo homines ſalutaria. Neq; enim turpe. Reges ſane & potentes, à ſuis ſubditis poſcunt pecunias, milites, naues, commeatum; Et ægrotantes à medicis remedia, non ſolum ad æſtum igneum, ſed & horrorem febrilem & peſtem; Et amatores à pueris adamatis oſcula, & contrectationes. Quin & Herculem etiā ab inanimatis robur ſumſiſſe ferunt. Neque enim gratis poſcere eſt, neq; ob viliorē remuneracionem, ſed potius in ſalutem omnium, ab hominibus quæ ſecundum naturam ſunt,

&in

ἀμείβεσθαι πολὺ κρείττονα ὧν λαμβάνεις αὐτός. Τίνα ποῦ οὖν; μὴ πρὸς τὴν ἀλήθειαν εἶναί σοι τὴν μάχην, τοῦτ' προδοσοντι, ἀλλὰ πρὸς τὴν δόξαν, ἢ πάντη μάχου, κἂν μηδέν σε ἐπείγῃ. καλὸν γὰρ τὸ ἔθος, καὶ ὁ πρὸς τὰ τοιαῦτα πόλεμος. Σωκράτης δ' ἔλεγε μὴ αἰτεῖν τοὺς σπουδαίους, ἀλλὰ ἀπαιτεῖν. εἶναι γὰρ αὐτῶν τὰ πάντα ὥσπερ καὶ τῶν θεῶν· καὶ τοῦτ' ἐπειρᾶτο συνάγειν ἐκ τοῦ κυρίους μὲν ὑπάρχειν τῶν πάντων τοὺς θεούς· κοινὰ δὲ τὰ τῶν φίλων· φίλον δὲ εἶναι τῷ θεῷ τὸν σπουδαῖον. Αἰτήσεις τοίνυν τὰ ἴδια.

ΚΡΑΤΗΤΙ.

ιά.

Καὶ τοὺς αἰδελαύτας τοὺς ἐν τῇ ἀγορᾷ προσιὼν αἴτει τὰ ἄλφιτα. Καλὴ γάρ που ἡ τοιαύτη μελέτη. Ἐντεύξῃ γὰρ ἀνθρώποις ἀπαθεστέροις τῶν ἀνδριαντων. Καὶ ὅταν σου μᾶλλον Γάλλοις καὶ κιναιδολόγοις μεταδιδῶσι, μὴ θαύμαζε. Ἠμᾶ γὰρ ἕκαστος τὸν πλησίον. Εἰσὶ δ' οἱ τοῖς πολλοῖς ἀρέσκοντες Γάλλοι μᾶλλον, ἢ φιλόσοφοι.

ΤΩ͂Ι ΑΥ΄ΤΩ͂Ι.

ιβ΄.

Οἱ πολλοὶ τὸν εὐδαιμονισμὸν, ὅταν μὲν συντομον ὁδὸν ἐπ' αὐτὸν φέρουσαν ἀκούσωσιν ἴενται

& in hoc idem facere cum Hercule Iouis filio, & habere quæ retribuas, longe præclariora quam quæ acceperis ipse. Quæ hæc? Cum non contra veritatem tibi sic agenti, sed contra opinionem, cum qua vbique pugnas, licet nihil te cogat. Honesta n. consuetudo (hæc) & contra talia bellum. Socrates verò dicebat: Non petere homines virtute præditos, sed repetere: Esse n. illorum omnia velut & Deorum; Et hoc conabatur colligere ex eo, quod Dii rerum omnium sint Domini. Amicorum autem omnia sint communia. Porro Deo esse amicum virtute præditum; Et proinde propria illos petere.

CRATETI.

XI.

ETiam statuas in foro prætergrediens posce alimenta: pulchra etenim & hæc meditatio. Incidas enim in homines stupidiores statuis. Et cùm Gallis potius & turpissime loquentibus, quam tibi elargiuntur, nihil admireris. Colit enim vnusquisq; suum cognatum. Quià multis probantur, Galli potius, quàm Philosophi.

EIDEM.

XII.

MVlti Beatitudinem, cum quidem cōpēdiosam viā ad illā ducētē audiūt fe-

καθάπερ ἡμεῖς ἐπὶ φιλοσοφίαν· ὅταν δὲ ἐπὶ τὴν ὁδὸν ἀφίκωνται, καὶ αὐτῆς τὴν χαλεπότητα θεάσωνται, ὡς οἱ ἀσθενοῦντες ὀπίσω ἀναχωροῦσιν, εἶτα μέμφονταί ποτε, οὐχ αὐτῶν τῆς μαλακείας, ἀλλὰ τῆς ἡμετέρας ἀπαθείας. Ἔα οὖν τούτους μὲν ὅπως ἐσπούδασιν, ταῖς ἡδοναῖς συγκαθεύδειν. Καταλήψεται γὰρ αὐτοὺς ζῶντας οὐχ εἷς, ὃν ἡμᾶς διαβάλλουσι πόνος, ἀλλὰ μείζονες, δι' οὓς πάσῃ περιστάσει δουλεύουσιν αἰσχρῶς. Σὺ δὲ ἐπίμενε ἐν τῇ ἀσκήσει ὥσπερ ἤρξω, καὶ σπούδαζε κατ' ἴσον ἡδονῇ ἀντιτάττεσθαι, καὶ πόνῳ. Ἐπεὶ καὶ κατ' ἴσον ἀμφότερα πολεμεῖν ἡμῖν πέφυκε, καὶ εἰς τὰ πρῶτα ἐμποδίζειν. ἡ μὲν, διὰ τὸ ἐπὶ τὰ αἰσχρὰ ἄγειν· ὁ δὲ, διὰ τὸ ἀπὸ τῶν καλῶν ἀπάγειν τῷ φόβῳ.

Α'ΠΟΛΛΗΞΙΔΙ.

ιγ'

Ἀπεθέμην τὰ πολλὰ τὴν πήραν βαρυνόντων· πίνακα μὲν διδαχθεὶς ἐν ἄρτῳ τὸ κοῖλον εἶναι· ποτήριον δὲ, τὰς χεῖρας· καὶ οὐκ ἔστιν αἰσχύνη, τὸν ἐπιστάτην εἰπεῖν ὅτι παῖς ἦν ἔτι. οὐκ ἔδει δὲ τὴν εὕρεσιν εὔχρηστον οὖσαν διὰ τὴν ἡλικίαν παρελθεῖν, ἀλλὰ προσδέξασθαι.

runtur quemadmodum & nos ad Philosophiam. Cum verò viam ingrediuntur, & eius difficultatem contemplantur, non secus ac languentes retro cedunt. Postea reprehendũt non suam ipsorum mollitiẽ, sed nostram stupiditatem. Permitte igitur hos quidem vt studuerunt, voluptatibus consopiri. Inuadet enim illos viuentes non vnus, quem nobis calumniosè obiectant, labor, sed maiores, quibus omnì ex parte inseruiunt turpiter. Tu perseuera in exercitio, quemadmodum cœpisti, & enitere ex æquo voluptati repugnare, & labori: Cum etiam vtrumque nobis aduersari contingat, & inprimis impedimento esse. Illa quidẽ, eo quod ad turpia ducat: hic verò, quod ab honestis abducat, timore.

APOLLEXIDI.

XIII

DEposui multa illorum quæ peram aggrauabant, scutellam quidem, cum didicerim in pane cauum esse: Poculũ verò, manus. Neque pudet prçceptorem referre quod puer esset adhuc. Non enim decet inuentionem vtilem propter çtatem reiicere, sed recipere.

ANTI-

ἈΝΤΙΠΑΤΡΩΙ.

ιδʹ.

Μέμφῃ μου τὸν βίον, ὡς ἐπίπονον, καὶ διὰ χαλεπότητα ὑπ' οὐδενὸς ἐπιτηδευθησόμενον. Ἐγὼ δὲ ἑκὼν αὐτὸν ἐπέτεινα, ἵνα γνῶσιν οἱ μιμούμενοί με, μὴ πλέον ἡδυπαθεῖς εἶναι.

ΤΩΙ ΑΥΤΩΙ.

ιεʹ

Ἀκούω λέγειν σε, μηδέν με ποιεῖν παράδοξον διπλοῦν τρίβωνα φοροῦντα, καὶ πήραν ἐξημμένην. ἐγὼ δὲ θαυμαστὸν μὲν οὐδέν φημι τούτων, καλὸν δὲ ἑκάτερον αὐτοῖν ἀπὸ διαθέσεως ἐπιτηδευόμενον. οὐ γὰρ μόνον τὸ σῶμα τῇ λιτότητι, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν σὺν αὐτῷ. * Ἐπαγγέλλεσθαι μὲν πολλὰ, πράττειν δὲ μηδὲ τὰ ἀρκοῦντα, ἀλλὰ ἅμα τῷ λόγῳ τὸν βίον ἀκόλουθον ἐπιδείκνυσθαι. ὃ δεῖ πειρῶμαι ποιεῖν καὶ μαρτυρεῖν μοι. Ἴσως ὑπολήψῃ με λέγειν τῶν Ἀθηναίων δῆμον, ἢ τῶν Κορινθίων ἀδίκους μάρτυρας. τὴν ἐμαυτοῦ ψυχήν φημι, ἣν οὐκ ἔστι λαθεῖν ἁμαρτάνοντα.

ἈΠΟΛΛΗΞΙΔΙ.

ιςʹ

Ἐνέτυχόν σοι περὶ οἰκήσεως, καὶ χρείας ὑποχομένῳ. κοχλίαν δὲ θεασάμενος, εὗρον οἴκησιν ἀλεξ-

ANTIPATRO.

XIV.

REprehendis vitam meam, vt laboriosam, & ob difficultatem à nullo adfectatam. Ego verò mea ſponte ipſo intendo, vt ſciant imitatores mei, non omnino voluptatibus indulgendum.

EIDEM

XV

AVdio dicere te, nihil me facere admirabile, qui geſtem duplex pallium, & peram alligatam. Ego verò mirandum nihil dico horum; pulcrum verò vnumquodque horum, habitu exercitatum. Non enim ſolum corpus tenuitate; ſed & animam cum ipſo. Polliceri quidam multa, ſed nec facere illa quæ par eſt, ſed ſimul verbis vitam conſentaneã exhibere. Quod ſane facere tento, & teſtimonium exhibere mihi. Forte ſuſpicaris me dicere Athenienſem populum, aut Corinthiorum iniuſtos teſtes. Meam ipſius animam dico, quam non eſt vt celem peccans.

APOLLEXIDI.

XVI

COnueni te de habitatione, & gratia pollicitanti. Cochleã verò cõſpicatus,

ἀλεεινήν. Α'πολέλυσο οὖν τῆς ὑπηρεσίας, καὶ σύγχαιρε ἡμῖν τὴν φύσιν εὑρίσκουσιν.

ΑΝΤΑΛΚΙ'ΔΗι.

ιζ

Ακούω σε γράφειν περὶ ἀρετῆς πρὸς ἡμᾶς, καὶ τοῖς γνωρίμοις ἐπαγγέλλεσθαι διὰ τῆς γραφῆς πείθειν ἡμᾶς περὶ σου φρονεῖν τί. Ε'γὼ δὲ οὐδὲ τὴν τοῦ Τυνδάρου ἐπαινῶ τὴν εἰς τὸν οἶνον τὸ νηπενθὲς βαλοῦσαν φάρμακον. ἔδει γὰρ αὐτὸ προσενέγκασθαι χωρὶς οἴνου. Οὐδέ σε ὡς παρόντων ἡμῶν οὐδὲν ἐπιδείξω σπουδῆς ἄξιον· Διὰ γραμμάτων δὲ ὑπολαμβάνεις ἡμᾶς πείσειν. Ταῦτά σοι γράφειν ἔχω, ἵνα μὴ διὰ τῶν ἀψύχων ἡμῖν προσφωνῇς, ἀλλὰ παρὼν αὐτός.

ΑΠΟΛΛΗΞΙΔΙ.

ιή

Μηνόδωρον φιλόσοφον παρεκάλεσάν με συστῆσαί σοι Μεγαρικοὶ νεανίσκοι. Γελοιοτάτην σύστασιν. Ο'τι μὲν γὰρ ἄνθρωπός ἐστιν, ἐκ τῶν εἰκόνων εἴσῃ. Ε'ι δὲ καὶ φιλόσοφος, διὰ βίου καὶ λόγου. Ο' γὰρ καθ' ἡμᾶς σπουδαῖος δι' ἑαυτοῦ συνίσταται.

ΑΝΑ-

inueni habitationē calidam. Abſolutus igitur ſis huius obſequii, & congratulare nobis naturæ inuentoribus.

ANTALCIDAE.
XVII

AVdio te de virtute ad nos ſcribere, & familiaribus polliceri per illam ſcriptionem nobis perſuadere, vt de te aliquid ſentiamus. Ego verò neque Tyndari laudo filiam in vinum triſtitiā depellens coniicientem Pharmacum. Debebat enim illud exhiberi ſine vino. Nec te, qui præſentibus nobis nihil oſtenderis virtute dignum; per literas verò perſuaſurum te nobis exiſtimas. Hæc tibi quæ ſcriberem habui, ne per inanimata nos compelles, ſed præſens ipſe.

APOLLEXIDI.
XVIII

MEnodorum Philoſophum rogarunt me vt commendarem tibi iuuenes Megarici. Ridiculam commendationem! Quod enim homo ſit, ex formâ cognoris. Si verò & Philoſophus, per vitam & ſermonem. Qui enim ſecundum nos virtute præditus, per ſe commendatur.

ἈΝΑΞΙΛΑΏι.

ιθʹ

Πυθαγόρας ἑαυτὸν ἔλεγεν Εὔφορβον γεγενῆσθαι τὸν Πάνθου. Ἐγὼ δὲ νέον ἐμαυτὸν ἀπέγνων Ἀγαμέμνονα. Σκῆπτρόν τε γὰρ ἐμοῦ ἐστι τὸ βάκτρον, καὶ χλαμὺς ὁ διπλοῦς τρίβων, ἡ δὲ πήρα παρὰ δέρματος ἀλλαγὴν ἀσπίς. Ἐὰν δὲ μὴ καρηκομῶ, νέος ἦν Ἀγαμέμνων, γέρων δὲ ἂν γενόμενος, ἐψιλοκόρησε. Τοιαῦτα γὰρ ἄξιον φρονεῖν καὶ λέγειν, πρὸς τὸν αὐτὸς ἔφα λέγοντα.

ΜΕΛΗΣΙΠΠΩ.

κʹ

Ἤκουόν σε λελυπεῖσθαι, ὅτι τὰ Ἀθηναίων τέκνα πληγὰς ἡμῖν ἐνέτεινε μεθύοντα, καὶ δεινὰ πέσχειν εἰ σοφία πεπαρῴνηται. Εὖ δὲ ἴσθι ὅτι Διογένους μὲν ἐπλήχθη σῶμα ὑπὸ τῶν μεθυόντων. ἀρετὴ δὲ οὐκ αἰσχύνθη. Ἐπεὶ μήτε κοσμεῖσθαι πέφυκεν, μήτε αἰσχύνεσθαι ὑπὸ φαύλων. Διογένης μὲν δὴ οὐχ ὑβρίσθη· κακῶς δὲ ἔπαθεν ὁ Ἀθηναίων δῆμος, ἐν ᾧ τινὲς ἔδοξαν ἀρετῆς ὑπερελθεῖν. Διὰ γοῦν τὴν ἑνὸς ἀφροσύνην κατὰ δή-

μους

ANAXILAO.

XIX

PYthagoras ſemet dixit Euphorbum natum Panthi: Ego verò iuuenem memet ſtatui Agomemnonem. Sceptrum enim eſt baculus; & Chlamys duplex pallium. Pera verò iuxta pellis mutationem, ſcutum. Quod autem comam non alo; iuuenis erat Agamemnon, ſenex verò factus rarioribus redditus eſt capillis. Talia enim dignum & ſentire & dicere, ad, IPSE LOCVTVS eſt, dicentem.

MELESIPPO.

XX

AVdiui te contriſtatum, quod pueri Athenienſium ebrij colaphos nobis inflixerint, & grauiter ferre, quod Sapientia à temulentis contumeliā paſſa ſit. Benè verè ſcias, quod Diogenis quidem percuſſum ſit corpus ab ebriis, virtus autem nullo probro adfecta, cum nec ornari ſoleat, nec dehoneſtari à malis. Diogenes igitur nulla iniuria adfectus: Indigna autem Athenienſiū populus paſſus, in quo quibuſdam viſum virtutē deſpicere. Propter vnius igitur ſtultitiā ꝑ populos deſipientes pereunt

 conſul-

μους ἀφραίνοντες ἀπόλλονται, βουλευόμενοι τὰ μὴ προσήκοντα, καὶ στρατευόμενοι δέον ἠρεμεῖν. Εἰ δὲ * τὴν ἀρχὴν τὴν ἀπόνοιαν ἔστησαν, οὐκ ἂν ἐπὶ ταῦτα ἐχώρουν.

'ΑΜΥΝΑ'ΝΔΡΩι.

ΓΟνεῦσι χάριτας οὐκ ἐκτέον. ἐπεὶ φύσει γέγονε τὰ ὄντα. Οὔτε τῆς ποιότητος· ἡ μὲν γὰρ τῶν στοιχείων σύγκρασις αἰτία ταύτης. Καὶ μὲν καὶ τῶν κατὰ προαίρεσιν, καὶ βούλησιν οὐδεμία χάρις. Ἡ γὰρ γένεσις Ἀφροδισίων ἐστὶ παρακολούθημα, ἅπερ ἡδονῆς ἕνεκεν, οὐ γενέσεως ἐπιτηδεύεται. Ταύτας τὰς φωνάς, ὁ τῆς ἀπαθείας προφήτης ἐγὼ ἀποφθέγγομαι, ἐναντίας τῷ τετυφωμένῳ βίῳ. εἰ δὲ ὑμῖν εἶναι φαίνονται σκληρότεραι, φύσις αὐτὰς σὺν ἀληθείᾳ βεβαιοῖ, καὶ ὁ βίος τῶν μὴ κατὰ τῦφον, ἀλλὰ κατ' ἀρετὴν βιούντων.

ΑΓΕΣΙΛΑΩι.

ΕΜοὶ τὸ ζῆν οὕτως ἦν ἀβέβαιον, ὡς μὴ πιστεύεσθαι παραμένειν ἕως τὴν ἐπιστολὴν γράφω. Πήρα δὲ ἱκανὸν αὐτοῦ ταμεῖον. Τὰ δὲ τῶν νομιζομένων θεῶν, μείζονα ἢ κατὰ ἀνθρώπους. Ἓν δὲ μόνον ἐμαυτῷ βέβαιον σύνοιδα, τὴν

μετὰ

consultantes illa quæ minimè decent, & militantes, vbi satius foret quiescere. Nisi verò principatum animi vecordiam constituissent, non huc sanè processissent.

AMYNANDRO.

PArentibus gratiæ non habendæ, cum natura fiant, quæ sunt. Sed nec ob qualitatem: Elementorum enim mixtio causa illius. Addo, quod illis quæ ex proposito vel voluntate fiunt nulla habeatur gratia. Etenim generatio res venereas sequitur, quæ voluptatis, non generationis nomine instituitur. Hasce voces, adfectuum vacuitatis antistes ego eloquor, contrarias insolenti vitæ. Quod si aliquibus duriores videntur: Natura illas cum veritate confirmat, & vita illorum qui non secundum fastum sed virtutem viuunt.

AGESILAO.

MIhi quidem vita adeo incerta erat, vt non crediderim permansuram, donec epistolam hanc scribo. Pera verò conueniens ei penu. Illa verò, quę sunt, qui habentur, Deorum, maiora sunt, quam secũdum homines. Vnicũ verò solum certum

μετὰ γένεσιν φθοράν. ταῦτ' ἐπιστάμενος αὐτὸς τε τὰς κενὰς ἐλπίδας ἐπηρμένας περὶ τὸ σωμάτιον ἀποφυσῶ, καί σοι παραγγέλλω, μὴ πλεῖον ἀνθρώπῳ φρονεῖν.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΩΙ.

Εὐαγγελίζῃ μοι βασιλέα Μακεδόνων σπουδάζειν περὶ τὴν θέαν ἡμῶν. εὖ δὲ ἐποίησας προσθεὶς τῷ βασιλεῖ τοὺς Μακεδόνας. τὰ γὰρ ἡμέτερα ᾔδεις ἀβασίλευτα. Ἰδεῖν δὲ ἐμὸν τύπον μηδεὶς ὡς ξένον βουλευέσθω. εἰ δὲ μεταλαβεῖν Ἀλέξανδρος βίου καὶ λόγου βούλεται, λέγε αὐτῷ, ὅτι ὅσον ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Μακεδονίαν, τοσοῦτον καὶ ἐκ Μακεδονίας εἰς Ἀθήνας.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Εἰ θέλεις καλὸς κἀγαθὸς γενέσθαι, ἀπορρίψας ὃ ἔχεις ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ῥάκος, παραγενοῦ πρὸς ἡμᾶς· ἀλλ' οὐ μὴ δυνηθῇς. κρατῇ γὰρ ὑπὸ τῶν Ἡφαιστίωνος μηρῶν.

ΙΠΠΙΩΝΙ.

Παρακαλεῖς με ἐπιστεῖλαί σοι, ὅτι ποτὲ ἔγνωκα περὶ θανάτου, καὶ ταφῆς, ὡς οὐκ ἂν πλεῖος φιλόσοφος ἐσόμενος, εἰ μὴ καὶ τὰ μετὰ τὸ ζῆν παρ' ἡμῶν μάθοις. Ἐγὼ δὲ ἱκανὸν ἡγοῦ-

mihi noui, poſt generationem mortem. Hæc cum ſciam, & ipſe vanas ſpes volitantes circa hoc corpuſculũ flatu diſſipo, & te admoneo ne maius quid homine ſapias.

ALEXANDRO. M.

NVncias mihi regem Macedonum deſiderio teneri vidẽdi noſtri. Bene verò feciſti, attribuens regi Macedonas. Noſtra enim nouiſti nullius imperio ſubiecta. Videre verò noſtram formam nemo vt hoſpitam cogitet. Si verò particeps fieri Alexãder vitę & ſermonis cupiat, dic ipſi; Quod quantum Athenis in Macedoniam, tantũ etiam ex Macedoniâ Atheans.

EIDEM.

SI vis honeſtus & bonus euadere, abiecto quod habes in capite diademate, accede ad nos. Verum nequaquam poteris. Detineris enim ab Hephæſtionis femoribus.

HIPPIONI.

HOrtaris me vt mittam tibi, quodcunque de morte & ſepultura ſtatuerim, quaſi pfectus Philoſophus nõ futurus,

ἡγοῦμαι, τὸ κατ' ἀρετὴν καὶ φύσιν ζῆσαι, καὶ τοῦτ' ἐφ' ἡμῖν εἶναι. Ὥσπερ δὲ τὰ περὶ τῆς γενέσεως παρακεχώρηται τῇ φύσει· οὕτω καὶ μετὰ τὸ ζῆν ἐπιτρεπτέον ταύτῃ· Αὐτὴ γάρ, ὡς ἐγέννησε, καὶ διαλύσει. Μηδὲν δὲ εὐλαβηθῇς, ὅπως ποτὲ ἀναίσθητος ὦ. Ἐγὼ γοῦν ἔγνωκα, ἀποπνεύσαντί μοι παρατεθῆναι τὸ βάκτρον, ἵνα τὰ δοκοῦντα λυμαίνεσθαι ζῶα, ἀπολαύνοιμι.

ΚΡΑΤΗΤΙ.

Μέμνησο, ὅτι τῆς πενίας τὴν ἀρχὴν ἔδωκά σοι διὰ βίου, καὶ πειρῶ, μήτ' αὐτὸς ταύτην ἀποθέσθαι, μήτε ὑπ' ἄλλου ἀφαιρεθῆναι αὐτήν. Εἰκὸς γὰρ τοὺς ἐν Θήβαις ἐκπεριελθεῖν σε, πάλιν κακοδαιμονίζοντας. Σὺ δὲ τὸν τρίβωνα λεοντῆν νόει· τὸ δὲ βάκτρον ῥόπαλον, τὴν δὲ πήραν γῆν καὶ θάλατταν, ἀφ' ἧς τρέφῃ. Οὕτω γὰρ Ἡράκλειον διανασταίη σοι φρόνημα, καὶ πάσης τύχης κρεῖττον. Ἢν δέ σοι τῶν θερμῶν, ἢ καὶ τῶν ἰσχάδων περιῇ, καὶ ἡμῖν πέμπε.

ΑΝΙΚΕΡΙΔΙ.

Λακεδαιμόνιοι καθ' ἡμῶν ἐψηφίσαντο, ὡς μὴ τῆς Σπάρτης ἐπιβαίνομεν. Ἀλλὰ σύ γε μηδὲν εὐλαβηθῇς· ὀνόματι γὰρ κέχρησαι κωμισμοῦ.

Ἔξι

nisi & illa quæ post vitam erunt. à nobis di-
diceris. Ego verò latius duco, secundum virtutem & naturam viuere, & hoc nostri esse arbitrii. Vt autem quæ erant ante generationem, cesserunt naturæ: sic illa etiam post vitam ei subiicienda. Illa enim vt genuit, sic & dissoluet. Nihil verò sollicitêre, quocunque modo sine sensibus fuero. Ego igitur statui, cum expiraui mihi apponi bacillum, vt quę nocitura videntur animalia abigam.

CRATETI.

MEmento quod paupertatis imperium tibi concesserim in vita, & enitere, neq; ipse illā deponere, nec ab alio illā auferre. Verisimile n. Thebanos vndiq; te circūdare, iterū intēperiis agitatos. Tu verò palliū Leoninā existima, baculū verò clauam, peram verò terrā & mare, à quibus nutriris. Sic enim Herculeam tibi concitaueris cōfidentiā, illāq; omni fortuna sublimiorem. Si verò lupinorū aut aridarum ficuum tibi quid reliquum, & nobis mitte.

ANICERIDI.

LAcedæmonii cōtra nos sentētiā tulerūt, ne Spartam ingrediamur. Verū tu nihil perturberis: Nomine enim canis vteris.
Deliri

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ.

Ἐξελέγχοιτό γε μὴν, οἱ μὴ νοσοῦντες, ἃ δοκοῦσιν ἀσκεῖν ὑπ' ἐμοῦ μόνου κατορθοῦσθαι. βίου τε γὰρ λιτότητα οὐκ οἶδ', εἴ τις ἐμοῦ μᾶλλον εὕρηκεν· ὑπομονήν τε τῶν δεινῶν τίς ἂν καυχήσηται Διογένους φανέντος; ἀκόλουθα γοῦν καὶ ταῦτα τούτοις. ἀτείχιστον δοκοῦντες δι' ἀνδρείαν οἰκεῖν τὴν Σπάρτην, ἀφύλακτον τὴν ψυχὴν τοῖς πάθεσιν ἐκδεδώκασι, μηδένα κατ' αὐτῶν βοηθὸν ἐπιστήσαντες. φοβεροὶ οὖν τοῖς ὁμόροις φανέντες, ὑπὸ τῶν ἐν αὐτοῖς νοσημάτων πολεμοῦνται. Ἐξελαυνέτωσαν οὖν τὴν ἀρετήν, ἀφ' ἧς μόνης δύναιτ' ἂν ἐρρῶσθαι ἡ ψυχή, καὶ τῶν νοσημάτων ἀπηλλάχθαι.

ΔΙΟΝΥΣΙΩι.

Ἐπειδὴ δέδοκταί σοι ἐπιμέλειαν ποιήσασθαι ἑαυτοῦ, πέμψω σοι ἄνθρωπον, οὐδέν, μὰ Δία, Ἀρισσίππῳ καὶ Πλάτωνι ὅμοιον, ἀλλ' ἕνα τῶν Ἀθήνησι παιδαγωγῶν ἐξ ὧν ἔχω· δριμύτατα μὲν βλέποντα, ὀξύτατα δὲ βαδίζοντα, σκύτος δὲ ἀλγυνότατον φέροντα. ὅς σε, μὰ Δία, ἐπιτρέψει, τὸ μὴ καθ' ὥραν ἀναπαύεσθαι, καὶ πρωὶ ἐγείρεσθαι, παύσας φόβων καὶ δειμάτων, ἐν οἷς ὢν οἴει τι μᾶλλον διὰ τοὺς δορυφόρους, ἢ τῆς ἀκροπόλεως τὴν εἱρκτὴν ἀποστήσασθαι αὐτῶν, δι' ὧν μόνων αἰεὶ πάρεστι. καί σοι δὲ ὅσῳ μᾶλλον καὶ πλείω καὶ μείζω κατασκευάζῃ, πλείους καὶ μείζους ἀπορίας καὶ δείματα τὴν ψυχὴν ἀποβαίνουσι.

Χάν-

Deliri profectò,qui non intelligunt illa quę maximè curare videntur, à me solo instaurari. Victus enim tenuitatem non scio an me quis potius inuenerit. Tolerantiam verò terribilium, quis iactauerit Diogene præsente? Consentanea igitur & hæc illis. Videri volunt muris non cinctam ob fortitudinem inhabitare Spartam; & incustoditam animã adfectibus exponũt, nullũ ipsi adiutorẽ sciẽtes. Terribiles igitur vicinis visi, à morbis, q in semetipsis, oppugnãtr. Proinde virtutẽ sectẽtur, à quâ solâ poterit anima benè habere, & ab ipsis morbis liberari.

DIONYSIO.

SIquidẽ visũ esset tibi, curã tuiipsi⁹ habẽdã miseri tibi hominẽ. Nihil ꝑ Iouẽ Aristippo vel Platoni similẽ, sed quẽpiã qui Athenis, pędagogorũ, quos habeo: Acutissimè quidẽ videtẽ, velocissimè a. eũtẽ, coriũ a. asperrimũ gerentẽ. Qui te ꝑ Iouẽ assuefaciet, nõ ad horã quiescere, & manè excitari. liberãs te à timore & terrore, in quib⁹ cõstitut⁹ satius putas ꝑ satellites, & arcis munitionem ab ipsis disiũgi: per quæ sola semper adsunt. Et tibi quo magis & plura & maiora comparaueris, hoc plures & maiores angustiæ, & terrores animum inuadunt.

Omnia

πάντα οὖν ταῦτα περιαιρήσεται, καὶ θάρρος ἐμπιήσας ἀποστήσει τῆς μαλακείας. Τί γὰρ ὄφελος ἀνδρὸς μὴ ἐλευθέρου; ἔστι δέ τοι αὐτὸ τοῦτο ἡ δουλεία, οἷς μετὰ δίους ὁ βίος παρεσκεύασται. Ἕως οὖν ταύτας σὺ τὰς συνουσίας ἔχεις, οὐκ ἀνήσει σε τούτων τι τῶν κακῶν. Ἐὰν δὲ τὸν ἐξωμία λάβῃς, ὅς σου τὰς πλευρὰς ἀποκαθαίρῃ, καὶ παύσῃ δείπνων μαγειρικῶν, ἐν ὁποίοις δὲ καὶ αὐτὸς διαιτᾶται τρόποις, καταστήσῃ σε, σωθήσῃ ὦ δείλαιε. Νυνὶ δὲ τοιούτους εὕρηκας ἀνθρώπους, οἳ ἂν μάλιστά σε διαλυμαίνοιντο καὶ διαφθείροιεν. Οὐ γὰρ ὅπως ἀγαθόν τι παρασκευάσωσιν, ἀλλ' ὅπως δειπνήσωσί τε σκοποῦσι, καὶ ὅ, τι κερδαίνουσι ζητοῦσι, οὐδὲν ἀφαιρούμενοί σου τῶν ὑπαρχόντων κακῶν, ἀλλὰ τῶν ὄντων ἀφαιρούμενοι, καὶ προσκαταλύοντες τῶν οἰκείων. Καὶ οὕτως ἀναίσθητος εἶ, ὡς οὐδὲ ἐκεῖνο ἀκούεις, οὕτως ἐν μέσῳ καὶ πανταχοῦ τῆς ἑλλάδος λεγόμενον·

Ἐσθλῶν μὲν γὰρ ἀπ' ἐσθλὰ μαθήσεαι, ἢν δὲ κακοῖσι
Συμμισγῇς, ἀπολεῖς καὶ τὸν ἐόντα νόον.

Οὐ σοὶ οὐδὲν βαρύτερόν ἐστι, τῶν πατρῴων καὶ τυραννικῶν τρόπων, οὐδέ ἐστιν, ὅτι σε ἀεὶ ἄλλο μᾶλλον ἀπόλλυσιν. Ἀλλ' οὔτε ἄνθρωπον δύνῃ ἐξευρεῖν ἐπὶ τούτῳ, ὅστις σε ἀποστήσει, ὥσπερ τῆς ἱερᾶς νόσου καλουμένης τῆς τυραννίδος. Ἀπαν-

Omnia igitur hæc amputabit, & cõfidentiã inserens à mollitie separabit. Quis enim vsus hominis non liberi? Est verò hoc ipsum seruitus (illorum) quibus cum timore vita instituta est. Dum igitur hasce tu cõuersationes habueris, nihil te horum relinquet malorum. Vbi verò Exomeum nactus fueris, qui tua latera perpurget, & cessare faciat à cœnis coquinariis: in quibus verò ipse victus rationibus alitur, constituerit te, seruabere, ô miser. Iam verò eiusmodi inuenisti homines, qui maximè te lædant & perdant: Neq; enim vt boni quid efficiant, sed vt epulentur spectant, & ꝙ lucrentur quęrunt, nihil adimentes tibi illorũ quæ habes malorum, sed auferentes ea quæ habes, & abolentes rectos & genuinos mores. Et vsqueadeo stupidus es, vt neq; illud audias, quod sic in medio Græciæ, & vbique dicitur:

Namq; bonos inter bona disces, inq; malorũ
Turba mox perdes quod tibi mentis erat.

Et sane nihil tibi grauius est, ô miser, paternis & tyrannicis moribus, nec est aliud ꝙ te semper magis ꝑdat. Sed nec hominem inuenire potis es in hoc, qui te auertat tanq̃ à sacro morbo, qui tyrannis appellatur.

Omnia

ν' πάντα γὰρ ποιεῖς ὁπόσα ἄνθρωπος μαινόμενος ποιοίη. Μόνος δὲ ἀπορίας τούτου σωθήσῃ ἄν. ἀλλ' οὔτε οἱ συνόντες ὁρῶσιν, ὅσον τὸ κακὸν ἔχεις· οὔτε αὐτὸς αἰσθάνῃ, οὕτως ἐκπολλοῦ τέ σου, καὶ σφόδρα ἧπται ἡ νόσος. Σκύτος οὖν δεῖ σοι, καὶ δεσπότου· οὐχ ὅς σε θαυμάσει καὶ κολακεύσει, ὅς ὑπό γε τοιούτου ἀνθρώπου πῶς ἄν τις ποτὲ ὠφεληθείη; ἢ πῶς ὁ τοιοῦτος ὠφελήσειέ τινα; εἰ μὴ ὥσπερ ἵππον ἢ βοῦν κολάζοιτε ἅμα, καὶ σωφρονίζοι, φροντίζοιτε τῶν δεόντων. ἀλλά σύ γε πόρρω ἥκεις διαφθορᾶς. οὐκοῦν ἀναγκαῖον τομάς τε, καὶ καύσεις, καὶ φαρμακείας ποιεῖσθαι. σὺ δὲ ὥσπερ τὰ παιδία πάππους τινάς, καὶ τίτθας εἰσηγάγου, καί σοι φασί· δέξαι τέκνον, ἔγχεαι, εἴ τι με φιλεῖς, μικρὸν ἔτι, μόνον τουτὶ πρόσφαγε. Εἰ οὖν σοι ἅπαντες καὶ πᾶσαι συνελθόντες κατηρῶντο, οὐκ ἂν συμφορώτερα τῇ νόσῳ ἐποίεις. Ἀλλά τε οὐ γάρ μήποτε σὺ ἐθελήσῃς τὰ θηρία τῶν σύκων ἐπιτρώγειν· ἀλλ' ὥσπερ πρόβατον, οὐκ ἂν ἀποσταίης τῶν ὡρίμων. οὐκ ἔστιν οὖν σοι οὔτε χαίρειν, οὔτε ἐρρῶσθαι, ὦ φίλτατε.

ΤΟΙΣ

Omnia enim facis, quæcunque homo furiosus faceret. A solo autem hoc vbi destiteris, seruabere. Sed neque familiares tui vident quantum mali habeas, neque ipse sentis: sic ex longo tuus & validè radices egit morbus. Flagro proinde tibi opus, & domino: Non qui te admiretur, & adsentiatur. Etenim ab eiusmodi homine quomodo quis vnquam vtilitatem cœperit? aut quî eiusmodi profuerit cuipiam? Nisi velut equum & bouem, castiget simul, & ad sanam mentem reducat, & de necessariis prospiciat. Sed tu longius processisti corruptionis. Quare opus sectiones, vstiones & medicamenta adhibere. Tu verò tanquam pueri auos quosdam & nutrices introduxisti, & tibi dicunt: Accipe puerule, infunde, si me amas, parum adhuc, hoc solum comede. Quare si vniuersi & singuli conuenientes diris te deuouerent, nulla morbo profutura conficeres. Verum tu nunquam volueris folium ficuum comedere: sed tanquam ouis non abstinueris à maturis fructibus. Ac proinde nunquam tibi licuerit vel gaudere, vel valere, ô amice.

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ.

ΤΟΙΣ ΚΑΛΟΥΜΕΝΟΙΣ Ἕλλησιν, οἰμώζειν.

Ὑπάρχει δὲ τοῦτο ὑμῖν κἂν ἐγὼ μὴ λέγω. Ὄντες γὰρ ταῖς μὲν ὄψεσιν ἄνθρωποι, ταῖς δὲ ψυχαῖς πίθηκοι, προσποιεῖσθε πάντα, γινώσκετε δὲ οὐδέν. Τοιγάρτοι τιμωρεῖται ἡμᾶς ἡ φύσις : Νόμους γὰρ ὑμῖν αὐτοῖς μηχανησάμενοι, μέγιστον καὶ πλεῖστον τῦφον ἐξ αὐτῶν διεκληρώσασθε, μάρτυρας τῆς ἐμπεφυσιωμένης κακίας λαβόντες. Καὶ οὐδέποτε ἐν εἰρήνῃ, ἀλλ' ἐν πολέμῳ τὸν ὅλον βίον καταγηρᾶτε· κακοὶ κακῶν ἐπιτήδειοι ὄντες. Ἐὰν μικρῷ μαλακώτερον ἱμάτιον ἴδητε ἔχοντα, ἢ κερμάτιον πλέον, ἢ ἐν λόγῳ δριμύτερον, ἢ μᾶλλον πεπαιδευμένον. Οὐδὲν γὰρ διακρίνετε ὑγιεῖ λόγῳ, ἀλλ' εἰς εἰκότα, καὶ ἔνδοξα, καὶ πιθανὰ κατολισθαίνοντες, πάντα μὲν αἰτιᾶσθε, οὐδὲν δὲ οἴδατε, οὔθ' οἱ πρόγονοι ὑμῶν, οὔθ' ὑμεῖς, ἀλλ' ὑπὸ ἀγνοίας καὶ ἀφροσύνης καταμωκώμενοι στρεβλοῦσθε, κακῶς ποιοῦντες. Μισεῖ δὲ ὑμᾶς οὐ μόνον ὁ κύων, ἀλλὰ καὶ φύσις αὐτή. Μικρὰ μὲν γὰρ εὐφραίνεσθε, πλείω δὲ λυπεῖσθε, καὶ περὶ τοῦ

γῆμαι

ILLIS QVI VOCANTVR GRAECI, Pœnas.

ADſunt verò vobis illæ, licet ego non imprecer. Cum enim ſitis facie quidẽ homines, animis verò ſimii, omnia ſimulatis, intelligitis verò nihil. Proinde punit vos natura ipſa. Leges enim cùm vobiſmetipſis tuleritis, maximam & plurimam inde ſuperbiam ſortiti eſtis, cum teſtes intumeſcentis malitię aſſumſeritis. Et in pace nunquam, in bello verò totam vitam conſeneſcitis: Mali malè officioſi, ſi quem paullò molliorem veſtem videtis habentem, aut pecuniæ pluſculũ, aut in ſermone acutiorem, aut paullo magis eruditum. Nihil enim diiudicatis ſanâ mente, ſed ad veriſimilia, plauſibilia, & probabilia delabentes, omnia quidem reprehenditis, cognoſcitis verò nihil, neque maiores veſtri, neque vos ipſi, ſed ab inſcitiâ & veſaniâ deluſi torquemini, & illud quidem rectè facientes. Odio autem proſequitur vos, non ſolum Canis, verum & natura ipſa. Exiguum enim tempus gaudetis, multum verò doletis, & antequam ducatis vxorem, & cum

γῆμαι, καὶ γήμαντες ὅτι ἐγήματε, ὄντες ἐξώλεις καὶ δυσάρεστοι. Ὅσους δὲ καὶ οἵους ἄνδρας ἀπεκτείνατε, τοὺς μὲν ἐν πολέμῳ πλεονέκται ὄντες, τοὺς δὲ ἐν καλουμένῃ εἰρήνῃ, αἰτίαν ἐπενέγκοντες; Οὔκουν πολλοὶ μὲν ἐπὶ τῶν σταυρῶν κρέμανται, πολλοὶ δὲ ἀπὸ τοῦ δήμου ἀπεσφαγμένοι· ἕτεροι δὲ φάρμακον πίοντες· οἱ δὲ δημοσίᾳ ἐπὶ τοῦ τροχοῦ, δηλονότι ἄδικοι δόξαντες εἶναι. Πότερον οὖν ἐπιχειρητέον ὦ κακαὶ κεφαλαὶ, παιδεῦσαι τούτους ἢ ἀποκτεῖναι; Νεκρῶν μὲν ἡμῖν οὐδεμία δήπου χρεία ἐτύγχανεν οὖσα, εἰ μὴ ὥσπερ σάρκας ἐσθίειν ἐμέλλομεν· Ἀνδρῶν δὲ ἀγαθῶν πάντως δήπου ἔσται, ὦ κακαὶ κεφαλαί. Ἀγραμμάτους μὲν καὶ ἀμούσους παιδεύετε γράμματα τὰ καλούμενα Μουσικά· ἵνα ὑπάρχωσιν ὑμῖν, ὁπότε ἡ χρεία τούτων. Ἄνδρας δὲ ἀδίκους, διὰ τί οὐ παιδεύσαντες χρῆσθαι τούτοις, ὁπότε ἦν χρεία δικαίων; ἐπεὶ καὶ ἀδίκων χρείαν ἔχετε, ὁπόταν βούλησθε ἀφελέσθαι πόλιν, ἢ στρατόπεδον. Καὶ οὔπω μέγα τοῦτο. Ἀλλ᾽ ὅταν μετὰ βίας πράσσητε τὰ καλὰ καὶ κρείσσονα λεηλατούμενα πάρεστιν ὁρᾶν. Καὶ εἰς μὲν, ὦ κακαὶ κεφαλαὶ, ἐπιχειρήσετε, τούτους ἀδικεῖτε, καὶ τοι αὐτοὶ

μείζονας

duxiſtis quod duxeritis, omnino deplorati, & moroſi. Quantos verò & quales viros occidiſtis, hos quidem in bello tanquam auari: illos verò, in ita appellatâ pace, crimen imponentes. Hinc multi quidem in cruce dependēt, plurimi verò à populo iugulati, reliqui venenū haurientes, alii verò publicè in rotâ pœnali. Scilicet iniuſti eſſe viſi. Vtrū igitur præ manibus ſumendū erat, ô deuota capita, Corrigere alios, an interficere? Et mortuorū quidem nullus vnquā vobis vſus fuerit, niſi tanquā victimarū carnes edere voluerimus: Virorū autē bonorū omnino vtiq; vſus fuerit, ô ſacerrima capita. Indoctos quidē & Amuſos docetis elemēta quæ appellātur Muſica, vt illorū copia vobis ſuppetat, ſi illis opus ſit: Iniuſtos verò viros, cur nō inſtituitis, vt vtamini illis, ſi quādo opus eſt iuſtis? Cū iniuſtorū etiam vſum habeatis, vbi volueritis diripere vrbem, vel exercitum. Et nondum magnum hoc. Sed vbi cum violentia omnia agitis, honeſta & optima vim pati videre eſt. Et in quos quidem, ô nefanda capita, incIditis, illos iniuriâ adficitis, quamuis ipſi maiori digni pœna. Et in exercitiis

μείζονος τιμωρίας ἄξιοι ὄντες. Ἔν τε γυμνασίοις, ὅταν ᾖ τὰ καλούμενα ἕρμαια, ἐσθίετε, πίνετε, μεθύετε, συνουσίας περαίνετε, ἐκ τῶν ἐναντίων περαίνεσθε, συνδιχοπαθεῖτε. Ἀσεβεῖς ὑμεῖς ὅτι καὶ κρύφα, καὶ φανερῶς ποιεῖτε ταῦτα. Οὐδὲν μὲν μέλει τῷ κυνί, ὑμῖν δὲ πάντα τάδε ἐπιμελῆ ἐστί. Καὶ ὅπου κύνας εἴργετε βίου φυσικοῦ, πῶς εἰς αὐτοὺς οὐκ ἂν πλημμελήσετε; Κἀγὼ μὲν ὁ κύων τῷ λόγῳ, ἡ δὲ φύσις τῷ ἔργῳ, ὁμοίως πάντας ὑμᾶς τιμωρεῖται. Ὁμοίως γὰρ πᾶσιν ὑμῖν θάνατος ἐπικρέμαται, ὃν ὑμεῖς φοβεῖσθε καὶ πολλάκις * Εἰ δὲ πτωχοὺς ὑγιαίνοντας δι' ἔνδειαν, πλουσίους δὲ νοσοῦντας δι' ἀκρασίαν τῆς δυστυχοῦς γαστρός. Καίτοι χαριζόμενοι τεταρτίοις ὀλίγον. Ἐγαργαλίσθητε χρόνον ὑφ' ἡδονῆς, μεγάλας καὶ ἰσχυρὰς ἀναποδεικνυμένης ἀλγηδόνας. Καὶ πότε οὐδὲν ὠφελεῖ ὑμᾶς, οὔτε οἰκία, οὔτε ἐν αὐτῇ κωνόκρανα, ἀλλ' ἐν ταῖς χρυσαῖς καὶ ἀργυραῖς κλίναις κατακείμενοι στρεβλοῦσθε καλῶς ποικίλες. Οὐδὲ σκουροποιεῖσθαι δύνασθε, ἵνα τὰ τῶν ἀγαθῶν λείψανα μετὰ τῶν λαχαίων καταφάγητε, κακοὶ κακῶν ἐπιτήδειοι ὄντες. Ἀλλ' εἰ νῦν ἔχετε, ὥσπερ οὐκ ἔχετε, ἐὰν μεθύετε, Σωκράτει τε τῷ σοφῷ πεισθέντες κἀμοί, ἢ σύμπαντες φρονεῖν μάθετε, ἢ ἀπάγξεσθε. Οὐ γὰρ δυνατὸν εἶναι ἄλλως ἐν τῷ ζῆν, εἰ μὴ

cum ſunt Mercurialia ita dicta, editis, bibitis, inebriamini, conuenticula conficitis, ex contrariis concluditis, cauſas agitis. Impii vos quidem quod & clam, & palam facitis hæc. Et horum quidem nihil curæ eſt cani: Vobis autem omnia hæc curę ſunt. Et vbi Canes à naturali vitâ prohibetis, quęſo quomodo in illos non delinquitis? Et ego quidem Canis nomine. Natura verò reipſa omnes vos punit. Similiter enim omnibus vobis mors imminet, quam vos & ſæpiſſimè petimeſcitis. * Si verò mendicos bene valentes propter inopiam, diuites verò ægrotos ob incontinentiam infelicis ventris. Quippe gratificãtes ipſi, breue tempus fauces colluitis voluptate, maximos & graues viciſſim demõſtrante cruciatus. Et olim vobis ꝓfuerit, neq; domus, neq; in ipsâ colũnarũ ſummitates, ſed in aureis, & argenteis cubiculis decũbentes, torquemini, & rectè illud quidẽ; nec ſedes habere poteſtis, licet bonorũ reliquias cum ipſis oleribus deuoretis, mali malè officioſi. Verum ſi mentẽ habetis, vt non habetis, cum ebrii eſtis, Socrati ſapienti, & mihi obedientes, aut omnes ſapere diſcite, aut vos ſuſpendite. Neque enim aliter viuere fas eſt, niſi

εἰ μὴ θέλετε ὥσπερ ἐν συμποσίῳ, ἕως ἂν ὑπερπίοντες, καὶ ὑπερμεθυσθέντες, ὑπὸ ἰλλίγγων καὶ στροφῶν συνεχόμενοι, ὑφ' ἑτέρων ἄγεσθαι, καὶ μὴ αὐτοὶ δύνασθε σωθῆναι. Σπαταλῶσι δὲ ὑμῖν καὶ ἐνθυμουμένοις, ὅσα τ' ἀγαθὰ ὧν δεσπόται λέγεσθε εἶναι. ἔρχονται οἱ κοινοὶ δήμιοι, οὓς ὑμεῖς καλεῖτε ἰατροὺς, οἷς ἃ ἂν ἐπὶ τὴν γαστέρα ἐπέλθῃ, ταῦτα λέγουσι καὶ πράττουσι. Οὗτοι δὲ καλῶς ποιοῦντες, τέμνουσι καὶ καίουσι, καὶ δεσμεύουσι, φάρμακά τε διδόασι, καὶ ἔσω καὶ ἔξω τοῦ σώματος. Καὶ ἐὰν ὑγιασθῆτε, οὐδὲ τοῖς καλουμένοις ἰατροῖς χάριν ἔχετε. Ἀλλ' ἐὰν ὑγιασθῆτε, τοῖς θεοῖς φατὲ δεῖν ἔχειν χάριν, ἐὰν δὲ μὴ, τοῖς ἰατροῖς ἐγκαλεῖτε. Πλεῖον δὲ ἐμοίγε πάρεστι τὸ εὐφραίνεσθαι τοῦ λυπεῖσθαι, καὶ τὸ εἰδέναι, τοῦ ἀγνοεῖν. Διετέλεσα γὰρ ἐντυγχάνων Ἀντισθένει τῷ σοφῷ. Ὃς μόνος τοῖς εἰδόσιν αὐτὸν διεῖλε, καὶ τοῖς ἀλλοτρίοις τοῖς οὐκ εἰδόσι φύσιν λόγων, ἀλήθειαν οὐ παρέβην. Οὐδὲν φροντίσας κνωδάλων νηπίων, μὴ ἐπισταμένων, ὡς εἴρηται ἐν ἐπιστολῇ, λόγους κυνός. Βαρβάροις δὲ οὖσιν οἰμώζειν λέγω, ἕως ἂν ἑλληνιστὶ μαθόντες, ἕλληνες ἀληθινοὶ γένησθε. Νῦν μὲν γὰρ πολὺ χαλεπώτεροί εἰσιν οἱ καλούμενοι βάρβαροι, καὶ τόπῳ ἐν ᾧ εἰσὶ καὶ τρόπῳ. Καὶ οἱ μὲν καλούμενοι ἕλληνες στρατεύουσι ἐπὶ τοὺς βαρβάρους· οἱ δὲ

βάρβα-

volueritis tanquam in conuiuio, dum vltra modum bibentes, & inebrietati, ab oculorum vertigine & torminibus correpti, ab aliis duci, vbi vos ipsos saluare non potestis. Deliciis verò perdunt vos, quamuis animaduertentes, omnia bona, quorum domini dicimini esse. Veniunt postea cõmunes carnifices, quos vos appellatis medicos, quibus quicqd in ventrẽ incidit, illud dicũt & faciũt. Hi verò rectè faciẽtes, secãt, vrunt, & ligãt, remediaq́; adhibẽt intra & extra corpus. Et cũ cõualescitis, non, qui ita dicũtur medicis gratiã habetis; Sed vbi melius habetis, Diis habendã esse gratiã dicitis: Sin verò minus, medicos incusatis. Plus verò mihi licitũ gaudere, quàm dolere, & scire quàm ignorare. Perfeci n. incidẽs in Antisthenẽ sapiẽtẽ. Qui sol⁹, & qui norãt ipsũ, explicuit, & alienis qui nõ nôrãt naturã verborũ, veritatẽ nõ p̃teriit; Nihil morat⁹ bruta stupida, q̃ nõ norũt (vt in Epistolâ dicitur) sermones Canis. Barbaris verò pœnas cõprecor, donec Græcè discentes, Græci verè euadant. Nunc etenim profectò longè sunt vrbaniores, dicti Barbari, & loco in quo sunt, & moribus. Et qui quidem Græci vocantur, bella Barbaris inferunt,

 Barba-

ΔΙΟΓΕ'ΝΟΥΣ.

βάρβαροι διαφυλάττειν οἴονται τὰ ἑαυτῶν, πάντες ὄντες αὐτάρκεις. Ὑμῖν δὲ ἱκανὸν οὐδέν. καὶ γὰρ φιλόδοξοι καὶ ἄλογοι, καὶ ἀχρήστως τρεφόμενοί ἐστε.

ΚΡΑΤΗΤΟΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΑΊ

ΙΠΠΑΡΧΙΑ ΓΥΝΑΙΚΙ.

Ἐπάνηκε ταχέως. ἔτι δύνασαι Διογένην καταλαβεῖν ζῶντα. ἐγγὺς γὰρ ἤδη ἐστὶ τῆς βίου τελευτῆς. χθὲς γέ τοι παρὰ τοσοῦτον ἐξέπνευσεν. ἵνα καὶ ἀσπάσῃ αὐτὸν τὸ ἔσχατον ἄσπασμα, καὶ γνῷς, ὅσον δύναται καὶ ἐν τοῖς φοβερωτάτοις φιλοσοφία.

ΕΡΜΑΙ'ΣΚΩι.

Εἴθ' αἱρετὸν ὁ πόνος πόνει· εἴτε φευκτὸν, πόνει, ἵνα μὴ πονῇς. διὰ γὰρ τοῦ μὴ πονεῖν οὐ φεύγεται πόνος· τῷ δὲ ἐναντίῳ καὶ διώκεται.

ΤΟΙ'Σ ΕΤΑΙΡΟΙΣ.

Μὴ πάντας αἰτεῖτε τὰ ἀναγκαῖα, μηδὲ παρὰ πάντων τὰ διδόμενα δέχεσθε. Οὐ γὰρ θεμιτὸν ἀρετὴν

Barbari verò satius esse existimant sua custodire, omnes suis contenti. Vobis verò nihil satis est: etenim otiosi, & sine ratione, & inutiliter educati estis.

CRATETIS
EPISTOLAE.

HIPPARCHIAE VXORI.

REuertere celeriter. Adhuc poteris Diogenem deprehendere viuum. Vicinus enim iam vitę termino. Et heri quidem minimo minus expirauit. Vt ipsum vltimâ salute salutes, & cognoscas quantum in terribilissimis etiam possit Philosophia.

HERMAESCO.

SIquidem appetenda res labor, labora. Sin fugienda, labora ne labores. Non enim laborando labor non fugitur, contrario autem etiam fugatur.

FAMILIARIBVS.

NOn omnes poscite necessaria, nec ab omnib⁹ q̃ dãt᷑ accipite. Neq; fas etenim virtutem

ἀρετὴν ὑπὸ κακῶν τρέφεσθαι. Μόνους δὲ καὶ τοὺς θεραπευτὰς μόνων τῶν μεμνημένων φιλοσοφίαν. Καὶ ὑμῖν ἔξεσται αἰτεῖν τὰ ἴδια, καὶ μὴ δοκεῖν αἰτεῖν τὰ ἀλλότρια.

ΤΟΙ͂Σ ΑΥ᾿ΤΟΙ͂Σ.

Μελέτω ὑμῖν τῆς ψυχῆς, τοῦ δὲ σώματος ὅσον ἀνάγκη. τῶν δὲ ἔξω μηδὲ ὅσον· Εὐδαιμονία γὰρ οὐχ ἡδονή, δι᾿ ἣν τῶν ἐκτὸς χρεία, ἀλλ᾿ ἀρετὴ μεθ᾿ οὐδενὸς τῶν ἐκτὸς τελεία.

ΤΟΙ͂Σ ΑΥΤΟΙ͂Σ.

Καλὸν νόμος, ἀλλ᾿ οὐ κρείττων φιλοσοφίας. ὁ μὲν γὰρ βιάζεται μὴ ἀδικεῖν· ἡ δὲ διδάσκει. Ὅσῳ δὲ χεῖρόν ἐστιν ἀνάγκη τι ποιεῖν τοῦ ἑκουσίως, τοσούτῳ καὶ νόμος φιλοσοφίας. ὥστε διὰ ταῦτα φιλοσοφεῖτε, καὶ μὴ πολιτεύεσθε. Κρεῖττον γὰρ δι᾿ οὗ διδάσκονται ἄνθρωποι δικαιοπραγεῖν ἐπίστασθαι, ἢ δι᾿ οὗ ἀναγκάζονται μὴ ἀδικεῖν.

ΤΟΙ͂Σ ΑΥΤΟΙ͂Σ.

Φιλοσοφεῖτε πολλάκις, ἢ ἀναπνεῖτε. Αἱρετώτερον γὰρ τὸ εὖ ζῆν ὃ ποιεῖ φιλοσοφία, τοῦ ζῆν ὃ ποιεῖ ἀναπνοή. Καὶ μὴ ὡς ἄλλοι, ἀλλ᾿

ὡς ἦρξα

virtutem à malis nutriri. Solos verò & à solis qui Philoſophiam meminerunt. Et licebit vobis poſcere propria, & non arbitrari petere aliena.

IISDEM

CVram gerite animæ, corporis verò quãtum eſt neceſſe. Externorum autem ne tantillum quidem. Beatitudo enim non voluptas ob quam externorum indigentia, ſed virtus, nullius externorum adminiculo, perfectio.

IISDEM

PRæclarę leges quidem, ſed non meliores Philoſophiâ. Illæ enim cogunt neminẽ lædere, hæc verò docet. Quanto verò peius neceſſitas faciẽdi ſpontaneo, tanto & leges Philoſophiâ. Et propterea adeo Philoſophiam exercete & non politicam. Melius quippe quo homines docentur iuſtitiã exercere noſſe, quã quô arcentur ab iniuriâ pœnis.

IISDEM

PHiloſophiã ſępius exercete, quàm reſpiratis. Expetendũ n. magis benè viuere ꝗ Philoſophiæ opꝰ, quàm viuere ꝗ reſpirationis. Et

ΔΙΟΓΕ'ΝΟΥΣ.

ὡς ἤρξατο μὲν Ἀντισθένης, ἐτελείωσε δὲ Διογένης. Εἰ δὲ δύσκολον τὸ ὧδε φιλοσοφεῖν, ἀλλὰ σωτηριώτερον. Πρὸς δὲ εὐδαιμονίαν ὡς ἔλεγε Διογένης κἂν διὰ πυρὸς βαδιστέον.

ΤΟΙ͂Σ ΑΥ̓ΤΟΙ͂Σ.

Ἀπάγξασθε, ὅτι, θέρμους καὶ ἰσχάδας, καὶ ὕδωρ ἔχοντες, καὶ ἐξωμίδας μεγαρικὰς πλεῖτε, καὶ πολλὰ γεωργεῖτε, καὶ προδίδοτε, καὶ τυραννεῖτε, καὶ φονεύετε, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτά ἐστι, δέον ἠρεμεῖν. Ἡμεῖς δὲ εἰρήνην ἄγομεν τὴν πᾶσαν, παντὸς κακοῦ ἐλεύθεροι γενόμενοι, ὑπὸ τοῦ Σινωπέως Διογένους, καὶ ἔχοντες μηδὲν πάντα ἔχομεν· ὑμεῖς δὲ πάντα ἔχοντες οὐδὲν ἔχετε, διὰ φιλονεικίαν, καὶ φθόνον, καὶ φόβον, καὶ φιλοδοξίαν.

ΔΙΟΓΕΝΕΙ.

Ἀπὸ μὲν τοῦ πλούτου ἤδη ἐλευθεριάζομεν· ἡ δὲ δόξα ἡμᾶς οὐδέπω ἔτι καὶ νῦν μεθίεται τῆς δουλείας. Καίτοι νὴ τὸν ἡρακλέα ἡμῶν πάντα ποιούντων, εἰς τὸ ἀφεθῆναι παρ' αὐτῆς. Ἄλλως δὲ τῆσδε ἐμαυτὸν τῆς δεσποίνης λυτρώσομαι πλεύσας Ἀθήναζε, φέρων σοι δωρεάν. εἰς ἣν ἐξείλεθ' ἡμᾶς ὁ παρὰ σοῦ λόγος, ἐμαυτῷ τὸ κρεῖττον πάντων κτῆμα.

ΜΝΑΣΟΙ͂.

Μὴ ἀπέχου τοῦ καλλίστου κόσμου, ἀλλὰ κόσμει σαυτὴν ἑκάστης ἡμέρας, ἵνα

nis. Et non vt alii, ſed vt cœpit quidem Antiſthenes, perfecit autem Diogenes. Si verò arduum ita philoſophari, at cōpendioſius. Ad beatitudinem autem (vt dixit Diogenes) etiam per ignem vadendum.

IISDEM.

SVſpendamini, quod lupinos, & carycas, & aquam habentes, & tunicas Megaricas, nauigatis, & multum agrum colitis, & proditores ac tyrannos agitis, & occiditis, & alia conſimilia deſignatis, vbi ſatius erat quieſcere. Nos verò pacem adducimus vniuerſam, ab omni malo liberi facti, per Diogenem Sinopenſem; Et nihil habentes omnia habemus. Vos verò omnia habentes nihil habetis, ob conditionis ſtudium, & inuidiam, & timorem, & ambitionem.

DIOGENI.

A Diuitiis quidē liberi iam viuimus: opinio verò nos ne adhuc q̄dē dimittit ex ſeruitute. Quāuis me hercule nihil nō fecerim⁹ vt ab ipſa dimitteremur. Verū & hâc demū me Dominâ liberabo nauigās Athenas, ferēs tibi mun⁹; quo me rapit de te ſermo, mihi q̄dē omnib⁹ poſſeſſionib⁹ melior.

MNASOI.

NE abſtineas à pulcherrimo ornamēto, ſed orna teipſam ſingulis diebus, vt

ἵνα διμφέρουσι ἧς. Κάλλιςος δὲ κόσμος ἐςὶν, ὁ κάλλιςα κοσμῶν. Κάλλιςα δὲ κοσμεῖ ὁ κοσμιοτάτην ποιῶν. Κοσμιοτάτην δὲ ποιεῖ κοσμιότης. Ἥ μοὶ δοκοῦσι καὶ ἡ Πηνελόπη καὶ ἡ Ἀλκήςης κεκοσμῆσθαι, καὶ ἔτι καὶ νῦν ἐπ' ἀρετῇ ὑμνεῖσθαι καὶ τιμᾶσθαι. Ἵν' οὖν καὶ σὺ ταύταις ἐνάμιλλος γένῃ πειρῶ τούτων ἀντέχεσθαι τῶν παραινουμένων.

ΤΟΙ͂Σ ΕΤΑΙΡΟΙΣ.

Ἀσκεῖτε ὀλίγων δεηθῆναι· τοῦτο γὰρ ἐγγυτάτω θεῷ. τὸ γὰρ ἐναντίον μακροτάτω. Καὶ ὑμῖν ἔψεται μέσοις γινομένοις θεοῦ, καὶ ἀνάλογον θεῖον τινὶ κρείττονι γίνει, καὶ μὴ ἔτι ἀναλόγως τῷ χείρονι ὁμοίους γίνεσθαι.

Ὠ'ΡΙΓΕΝΕΙ.

Οὐ ποιεῖ ἀγροὺς σπουδαίους, οὐδὲ ἄςυ φαύλους, ἀλλ' αἱ σὺν τοῖς ἀγαθοῖς καὶ κακοῖς διατριβαί. ὡς εἰ βούλει ἀγαθοὺς καὶ μὴ κακοὺς γενέσθαι σοι τοὺς παῖδας, πέμπε μὴ κατ' ἀγρὸν· ἀλλ' εἰς φιλοσόφου. ἵνα καὶ αὐτοὶ βαδίζοντες τὰ καλὰ ἐμάθομεν. Ἀσκητὸν γὰρ ἀρετὴ, καὶ οὐκ αὐτόματον ἐμβαίνει τῇ ψυχῇ ὥσπερ ἡ κακία.

ΕΥΜΟ-

præemineas. Pulcherrimum autem ornamentum est quod pulcherrimè ornat. Pulcherrimè verò ornat, quod ornatissimam reddit: ornatissimam verò reddit ornatus; quo mihi videntur & Penelope & Alcestes ornatæ fuisse, & etiam nunc ob virtutem laudari & coli. Vt igitur & tu his par euadas, enitere his adhærere monitis.

FAMILIARIB.

ADsuescite paucis indigere: Proximum enim illud Deo, huic autem contrariũ longissimè abest. Et vos sequetur in medio Dei constitutos diuina similitudo meliori aliquo genere. Minimè verò si æqualiter illi quod peius assimulati fueritis.

ORIGENI.

NOn ager reddit honestos, nec vrbs prauos, sed cũ bonis & malis cõuersationes. Adeo vt si velis bonos & nõ malos fieri filios tuos, mitte nõ in agrũ, sed in Philosophi domũ. Quo & nos euntes honesta didicimus. Exercitatione enim opus ad virtutẽ, q̃ nõ sua spõte animæ se insinuat vt malitia.

ΔΙΟΓΕ'ΝΟΥΣ.

ΕΥΜΟΛΠΩ.

Α Δοξος τὸ λῆμα Διογένειος, ἀλλ' ἀσφαλὴς, καὶ πλουσιώτερος ὁ χρώμενος αὐτῇ τῶν τὰ καρχηδονίων φρονούντων· καὶ λιτὸς ὁ βίος, ἀλλ' ὑγιεινότερος τοῦ περιττοῦ· καὶ ἐπίπονος ἡ ἀγωγή· ἀλλ' ἐλευθεριωτέρα τῆς Σαρδαναπάλου. Ὥστε εἰ κρεῖττον τῆς καρχηδονίας στολῆς αὐτάρκεια, καὶ ἡ ὑγίεια τοῦ λαμπροῦ βίου, καὶ ἡ ἐλευθερία ἐπονειδίστου διατριβῆς· Καὶ ἡ ταῦτα φιλοσοφία ποιοῦσα πάντων ἐστὶ κρείττων. καὶ εἰ μὴ ἡ καὶ ἄλλους, ἀλλ' ἡ κατὰ Διογένην τὸν εὑρόμενον τὴν σύντομον ὁδὸν ἐπ' Εὐδαιμονίαν.

ΤΟΙ͂Σ ΝΕ'ΟΙΣ.

Ε Θίζετε ἑαυτοὺς ἐσθίειν μάζαν, καὶ πίνειν ὕδωρ. ἰχθύν τε καὶ οἶνον μὴ γεύεσθαι. Ταῦτα γὰρ τοὺς μὲν γέροντας ἀποθηριοῖ, ὥσπερ τὰ παρὰ τῆς Κίρκης φάρμακα· τοὺς δὲ νέους ἀποθηλύνει.

ΛΥΣΙΔΙ.

Α Κήκοά σε, ὦ Λύσι, ἀπὸ τοῦ ἀγῶνος τοῦ ἐν ἐρετρίᾳ συνεχῶς μεθύσκεσθαι. Εἰ δὲ ταῦτα

EVMOLPO.

IGgnobilis habitus Diogenis, ſed tutus, & ditior qui illô vtitur, illis qui Tyrias veſtes gerunt. Et frugalis vita: Sed ſanior illâ quę ſuperflua: & laborioſa inſtitutio, ſed liberior illâ Sardanapali. Adeo vt ſi potius eſt Tyriâ ſtolâ ſuis contentum eſſe, & ſanitas ſplendidâ vitâ, & libertas ignominiosâ conuerſatione; Profectò talia quæ confert Philoſophia omnium fuerit optima. Non autem illa quæ ſecundum alios, ſed quæ ſecundum Diogenem, qui inuenit compendioſam viam ad Beatitudinem.

IVNIORIBVS.

ASſuefacite vosmet edere rigidũ panẽ & bibere aquam, Piſemq; & vinum nõ guſtare. Hæc enim ſeniores feroces reddit, tanquam Circes venena, iuniores verè effeminat.

LYSIDI.

AVdiui te, ô Lyſi à certaminis tempore in Eretriâ continuò inebriatũ. Quod

ταῦτά ἐστιν ἀληθῆ, πάρεστί γε σοι μὴ καταφρονῆσαι, ὧν Ὅμηρος ὁ σοφὸς λέγει. Φησὶ γάρ·

Οἶνος καὶ κένταυρον ἀγακλυτὸν Ἀρυτίωνα,
Ὤλεσε καὶ Κύκλωπα,

ὑπὲρ ἀνθρώπους καὶ τὸ μέγεθος, καὶ τὴν ἰσχὺν φοροῦντα. Εἰ οὖν ἰσχυροτέρους καὶ μείζους ἡμῶν κακῶς καθῆτει, πῶς οἴει ἡμᾶς αὐτὸν διαθήσειν; Οἶμαι μὲν γὰρ ἀθλίως. Ὅπως οὖν μὴ γένηται μηδὲν δυσχερὲς ἀπ' αὐτοῦ, παραινῶ σοι μαθόντα εὐχρήστως αὐτῷ χρῆσθαι. Ὡς ἄτοπον δὲ τῷ μὲν πλήκτρῳ μὴ εἰκεῖν οἴεσθαι, ὅ τοὺς χρωμένους αὐτῷ καλῶς, οὐκ ἐξίστησι τῶν φρενῶν, οὐδ' εἰς μανίαν ἐμβάλλειν· τῷ δὲ οἴνῳ οἴεσθαι εἰκεῖν δεῖν, καὶ χρῆσθαι αὐτῷ. * ἢ τῷ πλήκτρῳ ἀποβαίνει, τοσοῦτον μεῖζον καὶ τὴν μελέτην αὐτοῦ ποιητέον. πειρῶ δὴ τοῖς ἐγκρατέσι τῶν ἀνδρῶν ὁμιλῶν ἐγκρατῶς χρῆσθαι μανθάνειν· ὅπως αὐτό, τε δῶρον τοῦ θεοῦ μὴ αἱμάζοντι εἰς κεφαλήν σοι γένηται, ἀλλὰ ἡμῶν αἱ ἡδοναὶ ἀμεταμέλητοι, καὶ ὠφέλειαί σοι ἀπ' αὐτοῦ ὦσιν· Ὅταν ἄλλως πᾶς μετ' ἐγκρατείας παραινουμένας εὐσχημόνως σὲ καὶ δικαίως ποιεῖ βιοτεύειν, μηδὲν εὔσχημον, μηδὲ φαῦλον ἐν τῷ βίῳ διαπρατ]όμενον, ἀλλὰ πάντα τὰ δίκαια καὶ λέγοντα καὶ πράττον-

ſi hæc vera ſunt, hortor te, ne contemnas illa, quæ Homerus ſapiens loquitur. dicit enim:

Vinũ etiam Centaurum præſtantẽ Arytionẽ
Perdidit, & Cyclopa,

ſupra homines & magnitudinem & robur ferentem. Si verò robuſtiores, & maiores nobis malè diſpoſuit, quî cenſes nos vinum adfecturum? arbitror verò miſerè. Ne quid igitur mali ab eo tibi creetur, cõſulo tibi vt diſcas vtiliter ipſo vti. Vt verò abſurdũ flagello obtemperandũ nõ putare, quod vtentes eo recte nec deturbat de mente, nec in inſaniã cõiicit, Vino autem obtemperandum putare & eo vti * . Aut flagello accidit, tanto magis & ipſius curam eſſe habendã. Enitere ſanè cum tẽperantibus viris cõuerſans, temperanter vti diſcere. Ne donum hoc Dei ignominia adficienti in caput tibi incidat, ſed vt honoranti, quarum te non pœniteat, & vtilitates tibi ab ipſo ſint. Cum alioquin omne (vinum) cum temperãtiâ, de quâ monui, decorè te & iuſtè viuere efficiat, nihil indecorum, neque turpè in vita facientem, ſed omnia iuſta & dicentem &

πράττονται, ὧν παρουσίᾳ ἄνθρωποι λέγονται τρισευδαίμονες γενέσθαι· τριῶν αὐτοῖς ἀγαθῶν πληθυνόντων ἐν τῷ βίῳ. Οἷς γὰρ τάτε περὶ ψυχὴν ἐγκρατῶς διακεῖται, τάτε περὶ σῶμα ὑγιεινῶς, τάτε περὶ κτῆσιν αὐταρκῶς, πῶς οὐ τρισευδαίμονες εἶεν; Ὅπως οὖν τούτων τῶν ἀγαθῶν ἀπολαύῃς, παραινῶ σοὶ μὴ ὀλιγωρεῖν τῶν ἐπεσταλμένων.

facientem. Quorum ſanè pręſentiâ homines dicuntur ter beati fieri, cum tria bona ipſos amplificent in vitâ, Qui enim in anima ſecundum continentiam diſpoſiti ſunt, in corpore ſecundum ſanitatē, in poſſeſſione vt ſuis viuant contenti, quomodo ter beati non fuerint? Vt igitur his tantis bonis fruare, moneo te ne flocci facias hæc præcepta.

FINIS.

